

Седалище: 6300 Хасково, ул. „Цар Освободител“ 4
 Адрес за кореспонденция: Бизнес Инкубатор,
 6310 Клокотница, Община Хасково
 тел: ++359 38 66 50 21; факс: ++359 38 66 48 69
 e-mail: maritza@maritza.info
www.maritza.info

ПРИЛОЖЕНИЕ 1. СЪБРАНИ ДАННИ

КУЛТУРНИ ЗАБЕЛЕЖИТЕЛНОСТИ РАЗДЕЛ МУЗЕИ И ДРУГИ ИНСТИТУТИ

НАИМЕНОВАНИЕ	МЕСТОПОЛОЖЕНИЕ	ОПИСАНИЕ	ДОСТЪПНОСТ	ВЪЗМОЖНОСТ ЗА НАСТАНЯВАНЕ И ИЗХРАНВАНЕ	ЛЮБОПИТНИ ФАКТИ
Исторически музей	гр. Димитровград	<p>Исторически музей - Димитровград е културен и научен институт, създаден през 1951 г. Той е първият в България Музей за съвременна история. По профил музеят е общо исторически и има следните отдели:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Отдел „Нова и най-нова история“; - Отдел „Етнография“; - Отдел „Художествен“ – ХГ „Петко Чурчулев“; - Филиал – Дом-музей „Пеньо Пенев“; - Отдел „Археология“. <p>Днес в него могат да се видят артефакти от неолита до съвременността, разположени в четири експозиционни зали.</p> <p>Зала „Бригадирско движение в България“ е единствена по рода си в България и отразява един сложен и противоречив период от близкото минало на България – 1945-1990 г. Бригадирски униформи, знамена, награди, снимки от бригадирското ежедневие и др. разкриват историята на това движение и потапят посетителите в духа на времето.</p> <p>Зала „Димитровград“ проследява изграждането на един от най-младите градове на България, превърнал се през 50-те години на XX век в символ на социализма.</p> <p>Зала „Археология“ показва артефакти от живота на селищата от Община Димитровград, някои от които имат непрекъснато развитие от периода на</p>	Обектът е достъпен с кола	Добри възможности за настаняване и изхранване в гр. Димитровград	Част от фонда на музея е неолитният човек, открит през 2009 г. при спасителни археологически разкопки на средновековното селище в местността Кар дере до димитровградското село Крум. Скелетът е част от неолитен култов гробищен комплекс, който е единствен на територията на България и съседните страни. Именно това го прави уникален от научна и експозиционна гледни точки

Този документ е създаден в рамките на проект „Промотиране и развитие на природното и културното наследство на българо-гръцкия трансгранични регион чрез интелигентни и електронни инструменти“ (eTOURIST), финансиран по Програма за сътрудничество INTERREG V-A „Гърция-България 2014-2020“, съгласно Договор за БФП № B2.6c.07/09.10.2017. Проектът е съфинансиран от Европейския фонд за регионално развитие и от националните фондове на страните, участващи в Програмата за сътрудничество Interreg V-A „Гърция-България 2014-2020“. This document has been created within the framework of the Project „Promotion and development of natural and cultural heritage of Bulgarian – Greek cross-border region through smart and digital tools“ (eTOURIST), financed under the INTERREG V-A Cooperation Program "Greece-Bulgaria 2014-2020", Subsidy Contract No B2.6c.07/09.10.2017. The Project is co funded by the European Regional Development Fund and by national funds of the countries participating in the Interreg V-A "Greece - Bulgaria 2014-2020" Cooperation Programme.“

НАИМЕНОВАНИЕ	МЕСТОПОЛОЖЕНИЕ	ОПИСАНИЕ	ДОСТЪПНОСТ	ВЪЗМОЖНОСТ ЗА НАСТАНЯВАНЕ И ИЗХРАНВАНЕ	ЛЮБОПИТНИ ФАКТИ
		неолита (VI х. пр. Хр.) до днес.			
Градска художествена галерия «Петко Чурчулиев»	гр. Димитровград	<p>Градската художествена галерия «Петко Чурчулиев» съществува като художествена сбирка от 1962г. По същество тя е художествен музей, който съхранява над 2250 произведения от близо 400 художници. Обособени са разделите: Живопис, Графика, Скулптура, Съвременно изкуство и Театрален плакат. Заедно с творбите на бележити български майстори, в колекцията ѝ са намерили място произведения на художници, свързали творческия си път с Димитровград.</p> <p>Галерията притежава:</p> <ul style="list-style-type: none"> - значима колекция сценични плакати на наши и чуждестранни артисти; - картини от участниците в Пленерите по живопис, - творби от Симпозиума за съвременно изкуство «В собствен контекст` Димитровград` и от програмата «Имена на 90-те». - творба на световно известния художник Христо Явшев (Кристо). 	Обектът е достъпен с кола.	Добри възможности за настаняване и изхранване в гр. Димитровград	Галерията е единствената в страната, в която е съхранен експонат от първата концептуална изложба в България «Сандъче-картоптика'88» от Недко Солаков.
Общински драматичен театър „Аpostол Карамитев“	гр. Димитровград	<p>Общински драматичен театър „Аpostол Карамитев“ - Димитровград е културна институция с 60-годишна история. Създаден е през 1953 година. Той е единственият държавен театър в не окръжен град. Димитровградският театър минава през периоди на трудности и разцвет, като през 1964 г. бива закрит и сградата остава като втора сцена на Хасковския театър. През 1972г. е отново възстановен като държавен драматичен театър, през 1994 г. е трансформиран в държавна открита театрална сцена „Аpostол Карамитев“ - Димитровград. От 2011 г. с постановление е превърнат в Общински драматичен театър „Аpostол Карамитев“ - Димитровград.</p>	Обектът е достъпен с кола.	Добри възможности за настаняване и изхранване в гр. Димитровград	През 2006 година, ДТ „Аpostол Карамитев“ учредява награда „Любимец 13“ – един поклон пред паметта на патрона на театъра, големия български актьор Апостол Карамитев. Тя бе уникална с това, че е единствената награда, която се дава от публиката на нейния любимец. 7 са нейните носители – актьорите Валентин Танев, Ивайло Христов, Камен Донев, Христо Мутафчиев, Асен Блатечки, Калин Врачански и Герасим Георгиев-Геро.
Народна астрономическа	гр. Димитровград	Създаден през 1962 г., планетариумът е първият в България. Звездната му зала е оборудвана с два телескопа и има капацитет 60 места.	Обектът е достъпен с кола.	Добри възможности за настаняване	Освен кръжочната дейност и посещенията в звездната зала в НАОП „Джордано Бруно“ се организират нощи

Този документ е създаден в рамките на проект „Промотиране и развитие на природното и културното наследство на българо-гръцкия трансгранични регион чрез интелигентни и електронни инструменти“ (eTOURIST), финансиран по Програма за сътрудничество INTERREG V-A „Гърция-България 2014-2020“, съгласно Договор за БФП № B2.6c.07/09.10.2017. Проектът е съфинансиран от Европейския фонд за регионално развитие и от националните фондове на страните, участващи в Програмата за сътрудничество Interreg V-A „Гърция-България 2014-2020“. This document has been created within the framework of the Project „Promotion and development of natural and cultural heritage of Bulgarian – Greek cross-border region through smart and digital tools“ (eTOURIST), financed under the INTERREG V-A Cooperation Program "Greece-Bulgaria 2014-2020", Subsidy Contract No B2.6c.07/09.10.2017. The Project is co funded by the European Regional Development Fund and by national funds of the countries participating in the Interreg V-A "Greece - Bulgaria 2014-2020" Cooperation Programme.“

Седалище: 6300 Хасково, ул. „Цар Освободител“ 4
Адрес за кореспонденция: Бизнес Инкубатор,
6310 Клокотница, Община Хасково
тел: ++359 38 66 50 21; факс: ++359 38 66 48 69
e-mail: maritza@maritza.info
www.maritza.info

European Regional Development Fund

НАИМЕНОВАНИЕ	МЕСТОПОЛОЖЕНИЕ	ОПИСАНИЕ	ДОСТЪПНОСТ	ВЪЗМОЖНОСТ ЗА НАСТАНЯВАНЕ И ИЗХРАНВАНЕ	ЛЮБОПИТНИ ФАКТИ
обсерватория и планетариум Джордано Бруно Димитровград				изхранване в гр. Димитровград	наблюдения за граждани при подходящи метеорологични условия, а също и при наличието на интересни астрономически събития. Звеното разполага с необходимата техника за осъществяване на наблюденията.
Общински исторически музей - Ивайловград	гр. Ивайловград	Три експозиции са подредени в сградата на Историческия музей – "Археология", "История на града и района преди Освобождението" и "История след 1878 г.". В музея могат да се видят керамика от античната вила "Армира", монети, части от тракийска погребална колесница и от разкопките на могилата край село Свирачи, артефакти от крепостта "Лютица".	Обектът е достъпен с кола.	Добри възможности за настаняване и изхранване в гр. Ивайловград	Освен археологическите находки тук има пушки и пистолети от Руско-турската освободителна война, икони и архивни документи, свързани с живота и делото на войводите Яни Попов и Стамбол Димитров. Посетителите могат да се запознаят и с уникалната географска и историческа карта на България от 1913 г., както и с предмети от градския бит.
Възрожденска къща-музей на Мирчо Паскалев - Паскалевата къща	гр. Ивайловград	Един от най-ярките образци на традиционна градска бубарска къща от края на XIX в., обявена за архитектурен паметник на културата. Тя е реставрирана и в нея се помещава местният етнографски музей, представящ традиционния бит и поминък в ивайловградския край през Възраждането. Къщата има каменна основа, изградена е от кирпич с глина и измазана с вар, като в миналото приземният етаж е изпълнявал стопански функции, а двета етажа над него са били със смесено предназначение, т.нр.	Обектът е достъпен с кола.	Добри възможности за настаняване и изхранване в гр. Ивайловград	Понастоящем етнографската експозиция е уредена на основните два етажа и включва: традиционна дневна стая с огнище, място за хранене на фамилията (медна синия върху четири ножки с възглавници за сядане на земята около нея) и работен кът на домакинята (чешало, хурка, чекрък и тъкачен стан),

Този документ е създаден в рамките на проект „Промотиране и развитие на природното и културното наследство на българо-гръцкия трансгранични регион чрез интелигентни и електронни инструменти“ (eTOURIST), финансиран по Програма за сътрудничество INTERREG V-A „Гърция-България 2014-2020“, съгласно Договор за БФП № B2.6c.07/09.10.2017. Проектът е съфинансиран от Европейския фонд за регионално развитие и от националните фондове на страните участници в Програмата за сътрудничество Interreg V-A „Гърция-България 2014-2020“. This document has been created within the framework of the Project „Promotion and development of natural and cultural heritage of Bulgarian – Greek cross-border region through smart and digital tools“ (eTOURIST), financed under the INTERREG V-A Cooperation Program „Greece-Bulgaria 2014-2020“, Subsidy Contract No B2.6c.07/09.10.2017. The Project is co funded by the European Regional Development Fund and by national funds of the countries participating in the Interreg V-A „Greece - Bulgaria 2014-2020“ Cooperation Programme.“

НАИМЕНОВАНИЕ	МЕСТОПОЛОЖЕНИЕ	ОПИСАНИЕ	ДОСТЪПНОСТ	ВЪЗМОЖНОСТ ЗА НАСТАНЯВАНЕ И ИЗХРАНВАНЕ	ЛЮБОПИТНИ ФАКТИ
		къщи са стаи за живеене, а големия бубарски салон – феят е използван за отглеждане на буби и посрещане на гости извън активния сезон.			гостна стая с всички необходими атрибути, демонстриращи благосъстоянието на собствениците (бронзов мангал за отопление с дървени въглища, дървени миндери край прозорците с изящни домашно тъкани миндерльци и покривки с бели дантели, дълбок долап за чеиза, масичка за сервиране на кафе със смокиново сладко, резбован иконостас, богато декорирана лампа с цветно стъкло от Одрин) и бубарски салон. На втория етаж са показани основните етапи в производството на копринени пашкули и характерни за района традиционни народни костюми. След обновяването ѝ, сбирката днес разполага с 11 нови експозиции, свързани с местния поминък и занаятчийство, от средата на XIX век – коларо-железарство, обущарство, тъкачество, тютюнопроизводство, бубарство и редица други.
Музейна сбирка	с. Плевун	В сградата на старото килийно училище, строено в стил неокласицизъм е уредена постоянна историко-етнографска експозиция,	Обектът е достъпен	Добри възможности за	По време на Руско-турската освободителна война (1877 – 1878)

Този документ е създаден в рамките на проект „Промотиране и развитие на природното и културното наследство на българо-гръцкия трансгранични регион чрез интелигентни и електронни инструменти“ (eTOURIST), финансиран по Програма за сътрудничество INTERREG V-A „Гърция-България 2014-2020“, съгласно Договор за БФП № B2.6c.07/09.10.2017. Проектът е съфинансиран от Европейския фонд за регионално развитие и от националните фондове на страните, участващи в Програмата за сътрудничество Interreg V-A „Гърция-България 2014-2020“. This document has been created within the framework of the Project „Promotion and development of natural and cultural heritage of Bulgarian – Greek cross-border region through smart and digital tools“ (eTOURIST), financed under the INTERREG V-A Cooperation Program "Greece-Bulgaria 2014-2020", Subsidy Contract No B2.6c.07/09.10.2017. The Project is co funded by the European Regional Development Fund and by national funds of the countries participating in the Interreg V-A "Greece - Bulgaria 2014-2020" Cooperation Programme.“

НАИМЕНОВАНИЕ	МЕСТОПОЛОЖЕНИЕ	ОПИСАНИЕ	ДОСТЪПНОСТ	ВЪЗМОЖНОСТ ЗА НАСТАНЯВАНЕ И ИЗХРАНВАНЕ	ЛЮБОПИТНИ ФАКТИ
		представяща традиционния бит, култура и поминък на малоязиските българи със самостоятелна фотоизложба за Капитан Петко войвода.	кола.	настаняване и изхранване в гр. Ивайловград	Капитан Петко войвода начело на отряд от 10 души успешно отбранява село Плевун от нападение на сенклеристки башибозуци
Исторически музей	гр. Свиленград	Исторически музей – Свиленград е създаден през 2007 г., на база на съществуваща по-рано музейна сбирка, създадена в края на 60-те години на миналия век. В нея се съхранявали предимно фотоекспозиции, антични и средновековни монети, археологически и етнографски материали. През 70-те години експонатите се водят на отчет в Хасковския исторически музей. През 90-те години за нуждите на музейната сбирка е предоставена реставрираната къща на д-р Цукровски в центъра на града, интересна с характерната за началото на XX в. архитектура. Исторически музей – Свиленград полага грижи за съхранението и опазването на нематериалното и материалното недвижимо и движимо културно наследство на населението по долното течение на р. Марица, Източните Родопи и Сакар планина.	Обектът е достъпен с кола.	Добри възможности за настаняване и изхранване в гр. Свиленград	Музеят разполага с три експозиции: история, археология и етнография, в които са представени предмети с важно историческо, културно и научно значение, като документи, снимки, ръкописи, ордени, медали, оръдия на труда, облекло и предмети от градския бит, уреди, свързани с производството на коприна, памук и вълна, хладно и огнестрелно оръжие, лични вещи и др."
Етнографски музей	с. Жълти бряг	Отразява културата и бита на местното население от този край. Създаден през 1980 г. етнографския музей в с. Жълти бряг съхранява богата експозиция, свързана предимно с културната традицията на населението в стамболовския край, Тракия и Родопите, неговото културно и стопанско развитие през годините на Възраждането.	Обектът е достъпен с кола.	Добри възможности за настаняване и изхранване в с. Стамболово	В колекциите му земеделието и животновъдството са представени като основни поминъци на населението от региона. Открояват се народни носии, килими, медни съдове, керамика, старинни оръдия, изделия от

Този документ е създаден в рамките на проект „Промотиране и развитие на природното и културното наследство на българо-гръцкия трансгранични регион чрез интелигентни и електронни инструменти“ (eTOURIST), финансиран по Програма за сътрудничество INTERREG V-A „Гърция-България 2014-2020“, съгласно Договор за БФП № B2.6c.07/09.10.2017. Проектът е съфинансиран от Европейския фонд за регионално развитие и от националните фондове на страните, участващи в Програмата за сътрудничество Interreg V-A „Гърция-България 2014-2020“. This document has been created within the framework of the Project „Promotion and development of natural and cultural heritage of Bulgarian – Greek cross-border region through smart and digital tools“ (eTOURIST), financed under the INTERREG V-A Cooperation Program "Greece-Bulgaria 2014-2020", Subsidy Contract No B2.6c.07/09.10.2017. The Project is co funded by the European Regional Development Fund and by national funds of the countries participating in the Interreg V-A "Greece - Bulgaria 2014-2020" Cooperation Programme.“

НАИМЕНОВАНИЕ	МЕСТОПОЛОЖЕНИЕ	ОПИСАНИЕ	ДОСТЪПНОСТ	ВЪЗМОЖНОСТ ЗА НАСТАНЯВАНЕ И ИЗХРАНВАНЕ	ЛЮБОПИТНИ ФАКТИ
					дърворезба, накити и църковна утвар, шити и плетени дантели.
Общински исторически и музей	гр. Тополовград	Музейна сбирка в Тополовград е съществувала още през 30-те години на XX век. Била е основана от Научно – Археологическо дружество „Долмен“ – Тополовград, прекратила е своето съществуване през 1943г. През 1970 г. в местното читалище отново била създадена музейна сбирка, която през 1982г. е преместена в сегашната сграда – една от най-красивите в града. Строена е в началото на XX век от богатата Каваклийска фамилия Влайкидис (понастоящем изселници в гр. Солун). След изселването на гърците от района в периода 1923-1926 г., в нея се помещавало представителството на БЗКБ (Българска Земеделска и Кооперативна Банка) и на БНБ.	Обектът е достъпен с кола.	Добри възможности за настаняване и изхранване в гр. Тополовград	Съвременната експозиция е разположена на два етажа и съхранява ценни предмети, документи и снимков материал, свидетелстващи за историческото развитие на района. На горния етаж е представена историята на района от древността до наши дни. На долния етаж е подредена етнографска сбирка.
Исторически музей	гр. Харманли	Идеята за изграждане на институция, занимаваща се със събиране, изучаване, опазване и популяризиране на артефакти се заражда в местната културна общност още към края на 50-те години на миналия ХХ век. Сбирка е открита на 18 януари 1968 г. Първоначално тя намира подслон в първата сграда на училището в града, построена след 1835 г. През 2000 г. музейната сбирка се преобразува в Исторически музей. Сградата разполага с 350 кв.м. експозиционна площ, обособени са фондохранилища, административна част и помещение, пригодено за библиотека, разполагаща с над 1000 тома литература. Музея се обособяват три отдела – археология, етнография и нова и най-нова история.	Обектът е достъпен с кола.	Добри възможности за настаняване и изхранване в гр. Харманли	Сградата, в която днес се намира музеят е построена след 1884 г. по проект на италианския архитект Пиетро Монтани.

Този документ е създаден в рамките на проект „Промотиране и развитие на природното и културното наследство на българо-гръцкия трансгранични регион чрез интелигентни и електронни инструменти“ (eTOURIST), финансиран по Програма за сътрудничество INTERREG V-A „Гърция-България 2014-2020“, съгласно Договор за БФП № B2.6c.07/09.10.2017. Проектът е съфинансиран от Европейския фонд за регионално развитие и от националните фондове на страните, участващи в Програмата за сътрудничество Interreg V-A „Гърция-България 2014-2020“. This document has been created within the framework of the Project „Promotion and development of natural and cultural heritage of Bulgarian – Greek cross-border region through smart and digital tools“ (eTOURIST), financed under the INTERREG V-A Cooperation Program „Greece-Bulgaria 2014-2020“, Subsidy Contract No B2.6c.07/09.10.2017. The Project is co funded by the European Regional Development Fund and by national funds of the countries participating in the Interreg V-A “Greece - Bulgaria 2014-2020“ Cooperation Programme.“

Седалище: 6300 Хасково, ул. „Цар Освободител“ 4
 Адрес за кореспонденция: Бизнес Инкубатор,
 6310 Клокотница, Община Хасково
 тел: ++359 38 66 50 21; факс: ++359 38 66 48 69
 e-mail: maritza@maritza.info
www.maritza.info

НАИМЕНОВАНИЕ	МЕСТОПОЛОЖЕНИЕ	ОПИСАНИЕ	ДОСТЪПНОСТ	ВЪЗМОЖНОСТ ЗА НАСТАНЯВАНЕ И ИЗХРАНВАНЕ	ЛЮБОПИТНИ ФАКТИ
Регионален исторически и музей	гр. Хасково	<p>Регионалният исторически музей в Хасково съхранява над 120 000 хиляди движими паметници на културно-историческото наследство, много от които имат изключителна стойност. Уникални колекции от праисторически, антични и средновековни материали от керамика, камък, желязо и стъкло оформят част от богатия фонд на музея. Сред най-интересните експонати са две от рядко срещаните в България чаши „Троянски тип“, датирани от I в. пр. Хр., едната от които е и символ на музея.</p> <p>Тук може да бъде видяна и изключително ценна колекция от антични и средновековни монети, наброяващи повече от 22 000 броя. През годините регионалният исторически музей осъществява събирателска, проучвателска и методическа дейност на територията на 11 общини от днешната Хасковска област. Реставрирал е над 30 паметника на културата. Музеят притежава една от най-добрите етнографски сбирки. Фондовете на отдела разполагат с близо 15 000 единици. Тук се съхраняват колекции от медни съдове, народно облекло, тъкани, накити, земеделски и занаятчийски инвентар, предмети на народното изкуство, обреден реквизит и много други.</p>	Обектът е достъпен с кола.	Добри възможности за настаняване и изхранване в гр. Хасково	През 2016 година Регионалният исторически музей в Хасково откри обновената археологическа експозиция. Тя е разположена в нова модерна зала на два етажа и съхранява материални свидетелства за историята на региона от Новокаменната епоха (VII-V хил. пр. Хр.) до периода на късното Средновековие.
Къща на Чорбаджи Паскал	гр. Хасково	<p>Безспорно къщата на чорбаджи Паскал е един истински архитектурен шедьовър. Тя е обявена за паметник на културата от национално значение. В нея можем да проследим преходът от традиционния селски към градския и европейски бит на местното население след Освобождението.</p> <p>Паскалевата къща е двуетажна, асиметрична, с великолепно</p>	Обектът е достъпен с кола.	Добри възможности за настаняване и изхранване в гр. Хасково	Чорбаджи Паскал е баща на известния през 20-30-те години на XX в. книгоиздател Александър Паскалев.

Този документ е създаден в рамките на проект „Промотиране и развитие на природното и културното наследство на българо-гръцкия трансграничничен регион чрез интелигентни и електронни инструменти“ (eTOURIST), финансиран по Програма за сътрудничество INTERREG V-A „Гърция-България 2014-2020“, съгласно Договор за БФП № B2.6c.07/09.10.2017. Проектът е съфинансиран от Европейския фонд за регионално развитие и от националните фондове на страните, участващи в Програмата за сътрудничество Interreg V-A „Гърция-България 2014-2020“. This document has been created within the framework of the Project „Promotion and development of natural and cultural heritage of Bulgarian – Greek cross-border region through smart and digital tools“ (eTOURIST), financed under the INTERREG V-A Cooperation Program „Greece-Bulgaria 2014-2020“, Subsidy Contract No B2.6c.07/09.10.2017. The Project is co funded by the European Regional Development Fund and by national funds of the countries participating in the Interreg V-A „Greece - Bulgaria 2014-2020“ Cooperation Programme.“

НАИМЕНОВАНИЕ	МЕСТОПОЛОЖЕНИЕ	ОПИСАНИЕ	ДОСТЪПНОСТ	ВЪЗМОЖНОСТ ЗА НАСТАНЯВАНЕ И ИЗХРАНВАНЕ	ЛЮБОПИТНИ ФАКТИ
		функционално разпределение. Лекота и аристократичност придава полукръглият еркер, уют и топлина създават прекрасно резбованите тавани, врати и долапи, а декоративните ниши или т.нар. ""алафранги"" – допълват интериора и му придават една самобитна изисканост.			
Къщата на Чорбаджи Димитрак	гр. Хасково	<p>Къщата на чорбаджи Димитрак е една от най-старите в Хасково. Строена през първите десетилетия на 19 в., тя смело показва повишените естетически изисквания и стремежи на заможните се хасковски занаятчии и търговци. Впечатлява с майсторския си строеж, изящните художествени дърворезби и оригинални елементи.</p> <p>Чорбаджийската къща е интересна със своята асиметричност и Г-образното разпределение на стаите. От значителното по размери подчардечно пространство са достъпни три помещения – голяма долна жилищна стая, кухня с огнище и долапи. Гостната стая, с изкусно резбован таван от два цвята дърво, с алафранга, фланкирана от долапи, разкрива един от най-красивите и добре запазени стари интериори в Хасково. Подобно оформление има и една от по-малките стаички. Таванът на салона също е дървен, с апликирани ленти, образуващи ромбове. Прозорците са украсени с прекрасна дърворезба – единствена по рода си в целия град.</p>	<p>Обектът е достъпен с кола.</p>	<p>Добри възможности за настаняване и изхранване в гр. Хасково</p>	<p>Етнографската експозиция в къщата разкрива съкровища от бита на хасковлии по онова време. Първият етаж запознава с ежедневния бит на хасковското семейство, а вторият впечатлява със своята представителност и простор. Странно е усещането в Паскалевата къща – смесица от любопитство, естетическа наслада, сигурност, изненада – дървените миндери в гостната съживяват с мебели от Виена, наред със сребърните европейски прибори виждаме и руски самовар... и всичко това сякаш се обединява от типичните хасковски килими и черги, с удивителните си ивици в пъстроцветни багри и композиция, в която хасковлийката е втъкала тънкия си усет към красивото и естетичното.</p>

Този документ е създаден в рамките на проект „Промотиране и развитие на природното и културното наследство на българо-гръцкия трансгранични регион чрез интелигентни и електронни инструменти“ (eTOURIST), финансиран по Програма за сътрудничество INTERREG V-A „Гърция-България 2014-2020“, съгласно Договор за БФП № B2.6c.07/09.10.2017. Проектът е съфинансиран от Европейския фонд за регионално развитие и от националните фондове на страните, участващи в Програмата за сътрудничество Interreg V-A „Гърция-България 2014-2020“. This document has been created within the framework of the Project „Promotion and development of natural and cultural heritage of Bulgarian – Greek cross-border region through smart and digital tools“ (eTOURIST), financed under the INTERREG V-A Cooperation Program "Greece-Bulgaria 2014-2020", Subsidy Contract No B2.6c.07/09.10.2017. The Project is co funded by the European Regional Development Fund and by national funds of the countries participating in the Interreg V-A "Greece - Bulgaria 2014-2020" Cooperation Programme.“

Седалище: 6300 Хасково, ул. „Цар Освободител“ 4
 Адрес за кореспонденция: Бизнес Инкубатор,
 6310 Клокотница, Община Хасково
 тел: ++359 38 66 50 21; факс: ++359 38 66 48 69
 e-mail: maritza@maritza.info
www.maritza.info

European Regional Development Fund

НАИМЕНОВАНИЕ	МЕСТОПОЛОЖЕНИЕ	ОПИСАНИЕ	ДОСТЪПНОСТ	ВЪЗМОЖНОСТ ЗА НАСТАНЯВАНЕ И ИЗХРАНВАНЕ	ЛЮБОПИТНИ ФАКТИ
Къщата на Бояджи Оглу	гр. Хасково	Двуетажна, с Г-образна форма, къщата естроена в средата на 19 в. Забележителна черта на вътрешното оформление са различните, решени по индивидуална схема, резбовани дървени тавани. Посредством тях майсторът постига своеобразно извисяване на пространството в помещенията и придава въздушност. Впечатляващият салон осигурява функционална връзка с останалите стаи, превръщайки се в едно от най-представителните помещения. Акценти в цялостната стенописна украса на интериора са богато изрисуваните с цветни мотиви декоративни ниши или така наречените алафранги. Крайният резултат е една симфония от багри, очарование и финес.	Обектът е достъпен с кола.	Добри възможности за настаняване и изхранване в гр. Хасково	В къщата на Бояджи Оглу има ресторант, където можете да се насладите на вкусна храна.
Кирково училище	гр. Хасково	Кирковото училище е прекрасен образец на възрожденската архитектура в град Хасково и паметник на културата в национален машаб. Сградата впечатлява с изключително богатата си стенописна и пластична украса. Четириколният портик и стъльбищният парапет придават особена тържественост и доказват естетическата класа на архитектурата в периода на Възраждането. Естествено продължение на Кирковото училище е изключително красива градина отпред. Тя очарова със зелените си асми, дълбокия кладенец, изящно оформените чешми и многобройните цветя.	Обектът е достъпен с кола.	Добри възможности за настаняване и изхранване в гр. Хасково	След като дълго време е посещавано от ученици, през 1952 година Кирковото училище става седалище на Окръжния исторически музей, а до 1993 година приютива експозиция за живота и делото на родения в Хасково световно известен учен проф. д-р Асен Златаров.
Художествена галерия - Хасково	гр. Хасково	Художествена галерия - Хасково е основана през 1962 година. Първоначално тя се помещава в бившето кино "Септември", а фондът и се състои от около 550 творби, предимно на местните художници Димитър Иванов - Лицо, Петър Толчев и др. През 1998	Обектът е достъпен с кола.	Добри възможности за настаняване и изхранване в гр. Хасково	В момента фондът разполага с 1500 творби, живопис, графика и скулптура на художници от различни поколения. Творбите на най-известните от тях са

Този документ е създаден в рамките на проект „Промотиране и развитие на природното и културното наследство на българо-гръцкия трансгранични регион чрез интелигентни и електронни инструменти“ (eTOURIST), финансиран по Програма за сътрудничество INTERREG V-A „Гърция-България 2014-2020“, съгласно Договор за БФП № B2.6c.07/09.10.2017. Проектът е съфинансиран от Европейския фонд за регионално развитие и от националните фондове на страните, участващи в Програмата за сътрудничество Interreg V-A „Гърция-България 2014-2020“. This document has been created within the framework of the Project „Promotion and development of natural and cultural heritage of Bulgarian – Greek cross-border region through smart and digital tools“ (eTOURIST), financed under the INTERREG V-A Cooperation Program „Greece-Bulgaria 2014-2020“, Subsidy Contract No B2.6c.07/09.10.2017. The Project is co funded by the European Regional Development Fund and by national funds of the countries participating in the Interreg V-A “Greece - Bulgaria 2014-2020“ Cooperation Programme.“

Седалище: 6300 Хасково, ул. „Цар Освободител“ 4
 Адрес за кореспонденция: Бизнес Инкубатор,
 6310 Клокотница, Община Хасково
 тел: ++359 38 66 50 21; факс: ++359 38 66 48 69
 e-mail: maritza@maritza.info
www.maritza.info

НАИМЕНОВАНИЕ	МЕСТОПОЛОЖЕНИЕ	ОПИСАНИЕ	ДОСТЪПНОСТ	ВЪЗМОЖНОСТ ЗА НАСТАНЯВАНЕ И ИЗХРАНВАНЕ	ЛЮБОПИТНИ ФАКТИ
		г. галерията се премества в ново – реставрираните сгради, паметници на културата от началото на миналия век, на ул."Епископ Софроний" №1, където се намира и до днес.			подредени в постоянна експозиция, отворена ежедневно за посещения от граждани и гостите на града.
Театър "Иван Димов"	гр. Хасково	"Театър "Иван Димов" напълно заслужено има славата на един от най-красивите и съвременни театри в България. Хасковският храм на Мелпомена е построен в далечната 1926 година и основно реставриран/ремонтиран през 2004-та от община Хасково. В годините си на съществуване той винаги е играл една от водещите роли в културния живот на града. Театър "Иван Димов" – Хасково предлага на своите зрители две зали: голям салон за драматичен театър с 260 места и малък салон за куклен театър със 110. Обезпечен е безпрепятствен достъп за инвалиди. Театърът разполага със складова база, ателие на художник-изпълнител, дърводелско ателие, железарско ателие, отличен гардероб и реквизит.	Обектът е достъпен с кола.	Добри възможности за настаняване и изхранване в гр. Хасково	Двете фойета на Театър "Иван Димов" в Хасково са постоянно действаща арт галерия. Осигурена е „Стая на приказките“ за зрителите, които нямат на кого да оставят своите деца по време на представленията. Преди началото на всеки спектакъл, професионален пианист създава превърналата се вече в специфична за театъра атмосфера.
Александровска гробница	с. Александрово	През декември 2000 г. в могилата "Рошавата чука" до с. Александрово, екип от археолози, ръководен от д-р Георги Китов (1943-2008), прави едно от най-значимите открития в българската археология. Прониквайки през направления от иманярите отвор, учените попадат в тракийска гробница от IV в. пр.Хр. с невероятно добре запазени стенописи. Още първия оглед показва, че художествената украса е уникална, без паралел сред откритите до сега съоръжения от подобен тип. Впечатляваща е и архитектурата на гробницата, която по своите размери си съперничи с най-монументалните такива по нашите	Обектът е достъпен с кола.	Добри възможности за настаняване и изхранване в гр. Хасково	През май 2009 г. отвори врати Музей център „Тракийско изкуство в Източните Родопи“, в който е разположено точно копие на намиращата се в непосредствена близост Александровска гробница.

Този документ е създаден в рамките на проект „Промотиране и развитие на природното и културното наследство на българо-гръцкия трансгранични регион чрез интелигентни и електронни инструменти“ (eTOURIST), финансиран по Програма за сътрудничество INTERREG V-A „Гърция-България 2014-2020“, съгласно Договор за БФП № B2.6c.07/09.10.2017. Проектът е съфинансиран от Европейския фонд за регионално развитие и от националните фондове на страните, участващи в Програмата за сътрудничество Interreg V-A „Гърция-България 2014-2020“. This document has been created within the framework of the Project „Promotion and development of natural and cultural heritage of Bulgarian – Greek cross-border region through smart and digital tools“ (eTOURIST), financed under the INTERREG V-A Cooperation Program "Greece-Bulgaria 2014-2020", Subsidy Contract No B2.6c.07/09.10.2017. The Project is co funded by the European Regional Development Fund and by national funds of the countries participating in the Interreg V-A "Greece - Bulgaria 2014-2020" Cooperation Programme.“

НАИМЕНОВАНИЕ	МЕСТОПОЛОЖЕНИЕ	ОПИСАНИЕ	ДОСТЪПНОСТ	ВЪЗМОЖНОСТ ЗА НАСТАНЯВАНЕ И ИЗХРАНВАНЕ	ЛЮБОПИТНИ ФАКТИ
		<p>земи. Могилата се намира в непосредствена близост до селото и се откроява на фона на околността като красиво възвишение. Височината на могилния насип е около 15 м, а диаметърът му надхвърля 70 м. От източната му периферия започва коридор с дължина повече от четиринаесет метра, който преминава последователно в правоъгълно и кръгло помещение.</p> <p>Постройката е играла ролята на хероон (храм-мавзолей). Малката височина на коридора и двата входа е налагала посетителят да мине през тях ниско приведен, озовавайки се в свят от цветове и фигури, растителни и геометрични мотиви, изображения на пешаци и конници, домашни и диви животни. Те са изпълнени неочеквано реалистично, имат изключителна научна, художествена и изворова стойност, и въздействат по неподражаем начин. Живописта обхваща изцяло кръглата и правоъгълната камера и малка част от коридора. Ловни, бойни сюжети, както и сцени от погребално угощение се редуват с монохромни пояси и такива с орнаментална украса. Изображенията в първата камера са предимно едноцветни или представляват орнаменти. Над входа за централното помещение са разположени конник и нарисуван срещу него пешак, в момент на двубой. Най-разнообразни и богати са стенописите в кръглата погребална камера. Тя е украсена с шест хоризонтални, разположени един над друг пояса. Два от тях са с фигурана украса. Най-добре е запазен поясът с изображения на ловни сцени. Особено важни и с научна стойност са изображенията на конниците. Те са облечени с туники, някои са</p>			

Този документ е създаден в рамките на проект „Промотиране и развитие на природното и културното наследство на българо-гръцкия трансгранични регион чрез интелигентни и електронни инструменти“ (eTOURIST), финансиран по Програма за сътрудничество INTERREG V-A „Гърция-България 2014-2020“, съгласно Договор за БФП № B2.6c.07/09.10.2017. Проектът е съфинансиран от Европейския фонд за регионално развитие и от националните фондове на страните, участващи в Програмата за сътрудничество Interreg V-A „Гърция-България 2014-2020“. This document has been created within the framework of the Project „Promotion and development of natural and cultural heritage of Bulgarian – Greek cross-border region through smart and digital tools“ (eTOURIST), financed under the INTERREG V-A Cooperation Program „Greece-Bulgaria 2014-2020“, Subsidy Contract No B2.6c.07/09.10.2017. The Project is co funded by the European Regional Development Fund and by national funds of the countries participating in the Interreg V-A „Greece - Bulgaria 2014-2020“ Cooperation Programme.“

Седалище: 6300 Хасково, ул. „Цар Освободител“ 4
 Адрес за кореспонденция: Бизнес Инкубатор,
 6310 Клокотница, Община Хасково
 тел: ++359 38 66 50 21; факс: ++359 38 66 48 69
 e-mail: maritza@maritza.info
www.maritza.info

НАИМЕНОВАНИЕ	МЕСТОПОЛОЖЕНИЕ	ОПИСАНИЕ	ДОСТЪПНОСТ	ВЪЗМОЖНОСТ ЗА НАСТАНЯВАНЕ И ИЗХРАНВАНЕ	ЛЮБОПИТНИ ФАКТИ
		с панталони. Въоръжени са с копия и мечове. Формите на оръжиета обогатяват представите за тракийското въоръжение. Впечатляващи са фигуранте на конете и детайлно представената амуниция, която според цветовете е от златни, сребърни и бронзови апликации. Разположението им по ремъците, седлата и гърдите има важно значение за тълкуването на вече познати комплекти. Върху главите на конете са изобразени украси с форма на лабрис – двойна брадва."			
Музей на тракийското изкуство	с. Александрово	Музейен център „Тракийско изкуство в Източните Родопи“ е с обща площ от 834 кв.м. и е разположен в непосредствена близост до могилата с оригиналната гробница. Едната част от сградата е предназначена за богата музейна експозиция и копие на гробницата. В другата част е обособен модерен научно-изследователски център с лаборатории, оборудвани с най-съвременна техника за реставрация и консервация. Музеят разполага с фондохранилище и аудиовизуална зала за конференции, кръгли маси и тематични срещи, свързани с изследването на тракийската култура."	Обектът е достъпен с кола.	Добри възможности за настаняване и изхранване в гр. Хасково	Музейният център „Тракийско изкуство в Източните Родопи“ край село Александрово е изграден по линия на Програмата на японското правителство за безвъзмездна помощ в областта на културата. Изграждането на музея стартира през месец февруари 2008 г. и е официално открит на 15 май 2009 г. от Техни Императорски Височества Принц и Принцеса Акишино (Фумихито и Норико Акишиномия) и президентът на Република България Георги Първанов.
Битова стая	с. Книжовник	Битова стая с над 100 етнографски експоната бе открита през месец март 2015 година в хасковското село Книжовник. Идеята е на кмета Зорка Даскалова и на секретаря на читалище "Изгрев 1900 - Книжовник" Вания Петкова. Битовата стая се намира в	Обектът е достъпен с кола.	Добри възможности за настаняване и изхранване в	Попълването на стаята с нови предмети продължава, изгответи са и материали, в които се разказва за възникването на селото.

Този документ е създаден в рамките на проект „Промотиране и развитие на природното и културното наследство на българо-гръцкия трансгранични регион чрез интелигентни и електронни инструменти“ (eTOURIST), финансиран по Програма за сътрудничество INTERREG V-A „Гърция-България 2014-2020“, съгласно Договор за БФП № B2.6c.07/09.10.2017. Проектът е съфинансиран от Европейския фонд за регионално развитие и от националните фондове на страните, участващи в Програмата за сътрудничество Interreg V-A „Гърция-България 2014-2020“. This document has been created within the framework of the Project „Promotion and development of natural and cultural heritage of Bulgarian – Greek cross-border region through smart and digital tools“ (eTOURIST), financed under the INTERREG V-A Cooperation Program „Greece-Bulgaria 2014-2020“, Subsidy Contract No B2.6c.07/09.10.2017. The Project is co funded by the European Regional Development Fund and by national funds of the countries participating in the Interreg V-A “Greece - Bulgaria 2014-2020“ Cooperation Programme.“

НАИМЕНОВАНИЕ	МЕСТОПОЛОЖЕНИЕ	ОПИСАНИЕ	ДОСТЪПНОСТ	ВЪЗМОЖНОСТ ЗА НАСТАНЯВАНЕ И ИЗХРАНВАНЕ	ЛЮБОПИТНИ ФАКТИ
		читалището, а експонатите са събрани от хората от селото, които даряват традиционни предмети от местния бит – носии, музикални инструменти, газови лампи, съдове, стан, различни сечива.		гр. Хасково	
Галерия "Форум"	гр. Хасково	<p>"Галерия „Форум“ е създадена от община Хасково и функционира като галерия за съвременно изобразително изкуство от 05.09.2007 г. Намира се в идеалния център на града, до театъра и има 130 m² изложбена площ, разположени на два етажа. Фасадата е антична, с триъгълен фронтон, ионийски колони и хармонира с тази на театъра.</p> <p>В приземния етаж се намира офисът на дружеството на хасковските художници и постоянно базар на техни произведения. На партерния етаж се организират самостоятелни и общи изложби на художници от града, страната и чужбина. Тук са излагани творби на автори като Вежди Рашидов, Жорж Папазов, Светлин Русев, както и творби на художници, свързани с града.</p>	Обектът е достъпен с кола.	Добри възможности за настаняване и изхранване в гр. Хасково	Изложбите в галерия „Форум“ се сменят през около 20 дни, като кулмиационните точки са около литературните дни „Южна пролет“, Денят на Хасково - 8 септември и годишната обща Коледна изложба на дружеството на хасковските художници.

РАЗДЕЛ ПАМЕТНИЦИ НА КУЛТУРА И ДРУГИ

НАИМЕНОВАНИЕ	МЕСТОПОЛОЖЕНИЕ	ОПИСАНИЕ	ДОСТЪПНОСТ	ВЪЗМОЖНОСТ ЗА НАСТАНЯВАНЕ И ИЗХРАНВАНЕ	ЛЮБОПИТНИ ФАКТИ

Този документ е създаден в рамките на проект „Промотиране и развитие на природното и културното наследство на българо-гръцкия трансграничничен регион чрез интелигентни и електронни инструменти“ (eTOURIST), финансиран по Програма за сътрудничество INTERREG V-A „Гърция-България 2014-2020“, съгласно Договор за БФП № B2.6c.07/09.10.2017. Проектът е съфинансиран от Европейския фонд за регионално развитие и от националните фондове на страните, участващи в Програмата за сътрудничество Interreg V-A „Гърция-България 2014-2020“. This document has been created within the framework of the Project „Promotion and development of natural and cultural heritage of Bulgarian – Greek cross-border region through smart and digital tools“ (eTOURIST), financed under the INTERREG V-A Cooperation Program „Greece-Bulgaria 2014-2020“, Subsidy Contract No B2.6c.07/09.10.2017. The Project is co funded by the European Regional Development Fund and by national funds of the countries participating in the Interreg V-A “Greece - Bulgaria 2014-2020“ Cooperation Programme.“

Седалище: 6300 Хасково, ул. „Цар Освободител“ 4
Адрес за кореспонденция: Бизнес Инкубатор,
6310 Клокотница, Община Хасково
тел: ++359 38 66 50 21; факс: ++359 38 66 48 69
e-mail: maritza@maritza.info
www.maritza.info

European Regional Development Fund

НАИМЕНОВАНИЕ	МЕСТОПОЛОЖЕНИЕ	ОПИСАНИЕ	ДОСТЪПНОСТ	ВЪЗМОЖНОСТ ЗА НАСТАНЯВАНЕ И ИЗХРАНВАНЕ	ЛЮБОПИТНИ ФАКТИ
Водонапорна кула	гр. Димитровград	Водонапорната кула е считана за един от символите на гр. Димитровград. Съоръжението е изградено веднага след пускането на Баронхиршовата железница /юни 1873 г./ и е сред най-старите исторически и архитектурни паметници в гр. Димитровград. Застроената площ е 33 кв.м.	Обектът е достъпен с кола.	Добри възможности за настаняване и изхранване в гр. Димитровград	Кулата е построена, за да обслужва зареждането с вода на парните локомотиви по жп линията на Барон Хирш.
Архитектурен ансамбъл на бул. „Трети март“	гр. Димитровград	Булевард „Трети март“, площадът и разположеният около него сграден ансамбъл е естетично решение за стила на дадената епоха и интересен поглед за ценителите на културния туризъм.	Обектът е достъпен с кола.	Добри възможности за настаняване и изхранване в гр. Димитровград	От месец април 2014 г. градът е част от 27-я културен маршрут към Съвета на Европа. Със своята визия той е пример за признание на стойността на архитектурното наследство на тоталитарните режими от XX век и неговата връзка с определени периоди от европейската история.
Ансамбъл централна градска част	гр. Димитровград	Бул. България – бул. Димитър Благоев – парк Марица и Ансамбъл „Площад пред читалище Христо Ботев“, гр. Димитровград – те са декларириани за урбанистична недвижима културна ценност с предварителна категория „национално значение“.	Обектът е достъпен с кола.	Добри възможности за настаняване и изхранване в гр. Димитровград	От месец април 2014 г. градът е част от 27-я културен маршрут към Съвета на Европа. Със своята визия той е пример за признание на стойността на архитектурното наследство на тоталитарните режими от XX век и неговата връзка с определени периоди от европейската история.
Площад „България“	гр. Димитровград	Площад България се намира пред сградата на Община Димитровград, която сама по себе си е внушителна със своите 15 етажа, в които са поместени административни помещения. Към нея принадлежи и пристройка - ротонда, в която се сключват	Обектът е достъпен с кола.	Добри възможности за настаняване и изхранване в	На площад България се организират различни събития: музикални, кулинарни, коледни и други.

Този документ е създаден в рамките на проект „Промотиране и развитие на природното и културното наследство на българо-гръцкия трансграничничен регион чрез интелигентни и електронни инструменти“ (eTOURIST), финансиран по Програма за сътрудничество INTERREG V-A „Гърция-България 2014-2020“, съгласно Договор за БФП № B2.6c.07/09.10.2017. Проектът е съфинансиран от Европейския фонд за регионално развитие и от националните фондове на страните, участващи в Програмата за сътрудничество Interreg V-A „Гърция-България 2014-2020“. This document has been created within the framework of the Project „Promotion and development of natural and cultural heritage of Bulgarian – Greek cross-border region through smart and digital tools“ (eTOURIST), financed under the INTERREG V-A Cooperation Program "Greece-Bulgaria 2014-2020", Subsidy Contract No B2.6c.07/09.10.2017. The Project is co funded by the European Regional Development Fund and by national funds of the countries participating in the Interreg V-A "Greece - Bulgaria 2014-2020" Cooperation Programme.“

Седалище: 6300 Хасково, ул. „Цар Освободител“ 4
 Адрес за кореспонденция: Бизнес Инкубатор,
 6310 Клокотница, Община Хасково
 тел: ++359 38 66 50 21; факс: ++359 38 66 48 69
 e-mail: maritza@maritza.info
www.maritza.info

European Regional Development Fund

НАИМЕНОВАНИЕ	МЕСТОПОЛОЖЕНИЕ	ОПИСАНИЕ	ДОСТЪПНОСТ	ВЪЗМОЖНОСТ ЗА НАСТАНЯВАНЕ И ИЗХРАНВАНЕ	ЛЮБОПИТНИ ФАКТИ
		граждански бракове, и зала "Гросето" (наименувана на побратимения на Димитровград град Гросето, Италия), в която се провеждат официални събития. На покрива на сградата са разположени ретранслятори и телевизионни предаватели.		гр. Димитровград	
Тракийско светилище на нимфите и Афродита	с. Каснаково, м. „Гяур бунар“	Единственото добре запазено в България „Светилище на нимфите и Афродита“ се намира на около 500 м североизточно от с. Каснаково, Община Димитровград. Разположено е в красива местност. Светилището, градено през II – IV в. е малка част от голямото имение на римлянина от тракийски произход Тит Флавий. Името му научаваме от запазеният и до днес надпис над централния извор, който гласи: „На добър час! Тит Флавий Бейтюкент Есбенериос и неговата съпруга Клавдия Монтана направиха и посветиха извора на нимфите и Афродита“. Включва останки от култови постройки, датирани към II век, римска вила от III век, амфитеатър от IV век и архитектурно оформени три извора с басейни разположени върху елипса. Първите археологически разкопки са направени в периода 1945-1946 г. към светилището понастоящем действа информационен център. През 1968 г. Светилището е обявено за паметник на културата от национално значение.“	Обектът е достъпен с кола.	Добри възможности за настаняване и изхранване в гр. Димитровград.	Преданията гласят, че на това живописно място вечер танцуват красивите повелителки на природата – нимфите. Според вярванията, ако жените пият от изворчето вода, те зачеват по-лесно и раждат красиви мъжки рожби. Свръхестествените лечебни свойства на водата на извора са много известни. За това от незапомнени времена тук всяка година на Спасовден се събират хора от близо и далеч за да се помолят за здраве и плодородие.
Крепост в местност „Хасара“	с. Сталево	Крепостта край с. Сталево, Община Димитровград се намира в местността „Хисаря“. Тя е построена още по времето на траките, но става популярна през Средновековието, като някои от изследователите я локализират като древния град Милеона. Преданията разказват, че именно от тук на 9 март през 1230 г.	Обектът е достъпен с кола.	Добри възможности за настаняване и изхранване в	По-надолу от върха има голям камък наричан Казанчето или Крали Марковата стъпка. На него има издълбана дупка, приличаща на казан, в който има вода дори и в най-големите горещини. До нея

Този документ е създаден в рамките на проект „Промотиране и развитие на природното и културното наследство на българо-гръцкия трансгранични регион чрез интелигентни и електронни инструменти“ (eTOURIST), финансиран по Програма за сътрудничество INTERREG V-A „Гърция-България 2014-2020“, съгласно Договор за БФП № B2.6c.07/09.10.2017. Проектът е съфинансиран от Европейския фонд за регионално развитие и от националните фондове на страните, участващи в Програмата за сътрудничество Interreg V-A „Гърция-България 2014-2020“. This document has been created within the framework of the Project „Promotion and development of natural and cultural heritage of Bulgarian – Greek cross-border region through smart and digital tools“ (eTOURIST), financed under the INTERREG V-A Cooperation Program „Greece-Bulgaria 2014-2020“, Subsidy Contract No B2.6c.07/09.10.2017. The Project is co funded by the European Regional Development Fund and by national funds of the countries participating in the Interreg V-A „Greece - Bulgaria 2014-2020“ Cooperation Programme.“

Седалище: 6300 Хасково, ул. „Цар Освободител“ 4
 Адрес за кореспонденция: Бизнес Инкубатор,
 6310 Клокотница, Община Хасково
 тел: ++359 38 66 50 21; факс: ++359 38 66 48 69
 e-mail: maritza@maritza.info
www.maritza.info

НАИМЕНОВАНИЕ	МЕСТОПОЛОЖЕНИЕ	ОПИСАНИЕ	ДОСТЪПНОСТ	ВЪЗМОЖНОСТ ЗА НАСТАНЯВАНЕ И ИЗХРАНВАНЕ	ЛЮБОПИТНИ ФАКТИ
		българският цар Иван Асен II е наблюдавал и ръководил битката при Клокотница. Това е едно от най-големите поражения на Византия, в което в плен попада и самият имперски деспот кир Теодор Комнин. След битката българския владетел в чест на победата заповядал тук да бъде издигнат параклис, наречен „Св. Четиридесет Мъченици“. Благодарение на родолюбиви българи той съществува и до днес.		гр. Димитровград.	има огромна стъпка за която казват, че Крали Марко е стъпил там и затова носи име Кралмарковата стъпка.“
Галерия на открито	с. Крепост	Уникални стенописи, дело на братята – художници Христо и Панчо Паневи, украсяват всички обществени сгради в с. Крепост, Димитровградска община. Затова и селото е известно като „Галерия на открито“ и хората там с право се гордеят с творбите на братята, изрисували училището, кметството, здравната служба, читалището, параклиса, църквата. Техни творения на открито има още и върху родната им къща.	Обектът е достъпен с кола.	Добри възможности за настаняване и изхранване в гр. Димитровград.	Първото пано Христо и Панчо Паневи правят още през 1997 г. водени от възрожденското желание да дарят нещо на родното си място. Идеята им намира радушен прием и така, ентузиазирани, те не спират работата си и до днес.
Антична римска вила „Армира“	гр. Ивайловград	Античната вила е била издигната в долината на р. Армира, десен приток на р. Арда, през втората половина на I век сл. Хр. Вила „Армира“ е един от най-ранните и най-точно датирани вилни комплекси от римската епоха, проучени в България. Тя е изключителен архитектурен паметник от преди 2000 години. Това е най-пищно украсеният частен дом (дворец) от римската епоха, разкрит в българските земи. Вилата е била център на поземлено владение, основано от богата тракийска аристократична семейства. Първият владетел е бил наследник на тракийски цар (базилевс). Той е получил за заслуги пред римската власт статут на римски	Обектът е достъпен с кола.	Добри възможности за настаняване и изхранване в гр. Ивайловград	Самият римски император Валент намира смъртта си от раните в битката, някъде край Хадрианопол.

Този документ е създаден в рамките на проект „Промотиране и развитие на природното и културното наследство на българо-гръцкия трансгранични регион чрез интелигентни и електронни инструменти“ (eTOURIST), финансиран по Програма за сътрудничество INTERREG V-A „Гърция-България 2014-2020“, съгласно Договор за БФП № B2.6c.07/09.10.2017. Проектът е съфинансиран от Европейския фонд за регионално развитие и от националните фондове на страните, участващи в Програмата за сътрудничество Interreg V-A „Гърция-България 2014-2020“. This document has been created within the framework of the Project „Promotion and development of natural and cultural heritage of Bulgarian – Greek cross-border region through smart and digital tools“ (eTOURIST), financed under the INTERREG V-A Cooperation Program „Greece-Bulgaria 2014-2020“, Subsidy Contract No B2.6c.07/09.10.2017. The Project is co funded by the European Regional Development Fund and by national funds of the countries participating in the Interreg V-A “Greece - Bulgaria 2014-2020“ Cooperation Programme.“

НАИМЕНОВАНИЕ	МЕСТОПОЛОЖЕНИЕ	ОПИСАНИЕ	ДОСТЪПНОСТ	ВЪЗМОЖНОСТ ЗА НАСТАНЯВАНЕ И ИЗХРАНВАНЕ	ЛЮБОПИТНИ ФАКТИ
		гражданин и така е добил правото да създаде вилно стопанство, което е организирал още през 50-70-те години на I век сл. Хр., тоест само около двадесетина години след окончателното завладяване на Тракия от Рим. Античната вила „Армира“ е била издигната на площ от 3600 кв. м. Върху тази площ са разположени жилищната сграда на собствениците, както и градина за отдых и разходки. В югоизточния край на сградата е била построена и тераса, от която обитателите на вилата и техните гости са се наслаждавали на красива природа, и реката. Този античен архитектурен ансамбъл съществувал от 50-70 години на I в. сл. Хр. до 378 година сл. Хр., когато е бил разрушен по време на Готската война. Тогава вилата е била опожарена след битката при Хандрианопол (дн. Одрин, Турция) на 9 август 378 година.			
Атеренски мост	гр. Ивайловград	В сегашния си вид съоръжението датира от XVI в., но съществуват предположения, че оттук е минавал древен римски път за Беломорието, а по-късно мостът е имал връзка и с укрепения град – крепост „Лютица“.	Обектът е достъпен с кола.	Добри възможности за настаняване и изхранване в гр. Ивайловград	В близост до моста (1 км черен път по течението на р. Армира) се намира едно от най-атрактивните места за пикник в община Големият гърб. Край реката има изградена подходяща туристическа инфраструктура (2 маси, пейки и чешма със студена вода) с възможност и за по-големи мероприятия на поляната в съседство.
Средновековна крепост „Лютица“	гр. Ивайловград	Според специалистите крепостта е голям и богат средновековен град, разположен на площ от 26 дка. Дължината на изключително добре запазените крепостни стени е около 600 метра, 14 са	Обектът е достъпен с кола.	Добри възможности за настаняване и	Там е открита църква, която е съществувала от 13 до 16 век, обширен некропол, монети, мраморни детайли от

Този документ е създаден в рамките на проект „Промотиране и развитие на природното и културното наследство на българо-гръцкия трансгранични регион чрез интелигентни и електронни инструменти“ (eTOURIST), финансиран по Програма за сътрудничество INTERREG V-A „Гърция-България 2014-2020“, съгласно Договор за БФП № B2.6c.07/09.10.2017. Проектът е съфинансиран от Европейския фонд за регионално развитие и от националните фондове на страните участници в Програмата за сътрудничество Interreg V-A „Гърция-България 2014-2020“. This document has been created within the framework of the Project „Promotion and development of natural and cultural heritage of Bulgarian – Greek cross-border region through smart and digital tools“ (eTOURIST), financed under the INTERREG V-A Cooperation Program „Greece-Bulgaria 2014-2020“, Subsidy Contract No B2.6c.07/09.10.2017. The Project is co funded by the European Regional Development Fund and by national funds of the countries participating in the Interreg V-A „Greece - Bulgaria 2014-2020“ Cooperation Programme.“

Седалище: 6300 Хасково, ул. „Цар Освободител“ 4
 Адрес за кореспонденция: Бизнес Инкубатор,
 6310 Клокотница, Община Хасково
 тел: ++359 38 66 50 21; факс: ++359 38 66 48 69
 e-mail: maritza@maritza.info
www.maritza.info

НАИМЕНОВАНИЕ	МЕСТОПОЛОЖЕНИЕ	ОПИСАНИЕ	ДОСТЪПНОСТ	ВЪЗМОЖНОСТ ЗА НАСТАНЯВАНЕ И ИЗХРАНВАНЕ	ЛЮБОПИТНИ ФАКТИ
		крепостните кули.		изхранване в гр. Ивайловград.	антична базилика.
Мегалитно гробно съоръжение (долмен)	с. Плевун	Мегалитно гробно съоръжение (V-I в. пр.н.е.), обявено за археологически паметник на културата с национално значение. Изграден е от големи цепени и грубо оформени гнайсови площи, които са поставени вертикално в предварително подгответ изкоп на малко естествено възвишение. Гробницата при Плевун притежава модерен за времето си план, характерен за монументалните гробници от V – III в. пр.н.е. Обектът е с обща дължина 7,5 метра и представлява правоъгълен двукамерен долмен с дромос, ориентиран в посока изток – запад. Има сложна структура състояща се от 4 части: коридор, предгробна камера, предверие и голяма гробна камера. От подхода към съоръжението е оформена своеобразна фасада от две вертикални заоблени отгоре площи, които водят до входа. Входът най-вероятно се затварял с плоча и е води към дълъг 2,8 м. дромос със стени от дълги вертикални площи. След нея следва тясно и късо предверие, след което се влиза в гробната камера. Нейните надлъжни стени са изградени от плохи дълги 2,75 м. а подът ѝ е покрит с голяма каменна плоча. Спецификата на обекта е във факта, че предната камера е по-широка както от дромоса, така и от главната камера. Линейно това е най-дългият долмен в Родопите. По напречни размери долменът е сравнително малък, тесен, което също е необичайно. Долменът е с изключително сложен план, непознат сред проучените в България подобни	Обектът е достъпен с кола.	Добри възможности за настаняване и изхранване в гр. Ивайловград.	Долменът е последният открит до момента мегалитен тракийски паметник и е уникатен като архитектура, защото съчетава в себе си както елементи от ранножелязната епоха, така и такива напомнящи за по-новите достижения на елинизма.

Този документ е създаден в рамките на проект „Промотиране и развитие на природното и културното наследство на българо-гръцкия трансгранични регион чрез интелигентни и електронни инструменти“ (eTOURIST), финансиран по Програма за сътрудничество INTERREG V-A „Гърция-България 2014-2020“, съгласно Договор за БФП № B2.6c.07/09.10.2017. Проектът е съфинансиран от Европейския фонд за регионално развитие и от националните фондове на страните, участващи в Програмата за сътрудничество Interreg V-A „Гърция-България 2014-2020“. This document has been created within the framework of the Project „Promotion and development of natural and cultural heritage of Bulgarian – Greek cross-border region through smart and digital tools“ (eTOURIST), financed under the INTERREG V-A Cooperation Program „Greece-Bulgaria 2014-2020“, Subsidy Contract No B2.6c.07/09.10.2017. The Project is co funded by the European Regional Development Fund and by national funds of the countries participating in the Interreg V-A „Greece - Bulgaria 2014-2020“ Cooperation Programme.“

Седалище: 6300 Хасково, ул. „Цар Освободител“ 4
 Адрес за кореспонденция: Бизнес Инкубатор,
 6310 Клокотница, Община Хасково
 тел: ++359 38 66 50 21; факс: ++359 38 66 48 69
 e-mail: maritza@maritza.info
www.maritza.info

НАИМЕНОВАНИЕ	МЕСТОПОЛОЖЕНИЕ	ОПИСАНИЕ	ДОСТЪПНОСТ	ВЪЗМОЖНОСТ ЗА НАСТАНЯВАНЕ И ИЗХРАНВАНЕ	ЛЮБОПИТНИ ФАКТИ
		паметници. Некрополът е бил използван многократно, но още в древността е бил ограбен. При направените разкопки са открити единствено керамични фрагменти и железно сечиво.			
Стъпаловидната каменна конструкция в "Голямата могила"	с. Свирачи	"Голямата могила" е едно от най-впечатляващите погребални съоръжения в България от римската епоха и представлява внушителен могилен насип с правилна куполообразна форма (60 м диаметър и 18-20 м оригинална височина), стегнат в много здрав пръстен от уникална каменна конструкция – крепида, която пази свещеното пространство от външния свят. Освен култови функции, крепидата е имала и чисто техническо предназначение – да поддържа самия насип. В конкретния случай тя не е обикновена каменна ограда, а оригинално творение на древната архитектура, сравнимо по начин на изграждане с амфитеатрите и стадионите в римските градове, затова неотдавна получи статут на самостоятелен археологически паметник на културата с национално значение.	Обектът е достъпен с кола.	Добри възможности за настаняване и изхранване в гр. Ивайловград.	Това монументално по своя характер съоръжение – единственото по рода си на Балканите, е сложна стъпаловидна конструкция от големи каменни блокове с дължина до 3,70 м, дъговидно изрязани по външната си страна и свързани един с друг чрез метални скоби, като образуват огромен кръг от прецизно напаснати елементи върху массивна основа. Каменният градеж на могилата е бил частично разрушен още в древността.
Тракийски долмен	с. Железино	Мегалитно гробно съоръжение датиращо от края на II хил. пр.н.е. Съоръжението е изградено от големи грубо оформени вертикални гнайсови плочки, вкопани в предварително подгответ изкоп. Добре запазени са северната странична и западната напречна плочи, докато южната е полуразрушена, а източната и покривната липсват.	Обектът е достъпен с кола.	Добри възможности за настаняване и изхранване в гр. Ивайловград	Долмените са забележителни паметници на тракийската култура и са разпространени само в Странджа, Сакар и съвсем малко в Източните Родопи.
Крепост Бялград	с. Гугутка	Изградена е на естествено защитен, труднодостъпен скалист връх. Склоновете на върха се спускат стръмно към Бяла река, която го обгражда от две страни. Крепостните стени следват	Обектът е достъпен с кола.	Добри възможности за настаняване и	Липсата на пълни археологически разкопки създава трудности за определяне ролята на тази крепост през

Този документ е създаден в рамките на проект „Промотиране и развитие на природното и културното наследство на българо-гръцкия трансграничничен регион чрез интелигентни и електронни инструменти“ (eTOURIST), финансиран по Програма за сътрудничество INTERREG V-A „Гърция-България 2014-2020“, съгласно Договор за БФП № B2.6c.07/09.10.2017. Проектът е съфинансиран от Европейския фонд за регионално развитие и от националните фондове на страните, участващи в Програмата за сътрудничество Interreg V-A „Гърция-България 2014-2020“. This document has been created within the framework of the Project „Promotion and development of natural and cultural heritage of Bulgarian – Greek cross-border region through smart and digital tools“ (eTOURIST), financed under the INTERREG V-A Cooperation Program „Greece-Bulgaria 2014-2020“, Subsidy Contract No B2.6c.07/09.10.2017. The Project is co funded by the European Regional Development Fund and by national funds of the countries participating in the Interreg V-A “Greece - Bulgaria 2014-2020“ Cooperation Programme.“

НАИМЕНОВАНИЕ	МЕСТОПОЛОЖЕНИЕ	ОПИСАНИЕ	ДОСТЪПНОСТ	ВЪЗМОЖНОСТ ЗА НАСТАНЯВАНЕ И ИЗХРАНВАНЕ	ЛЮБОПИТНИ ФАКТИ
		<p>очертанията на билната заравненост и ограждат площ от 13 дка. Те са запазени почти изцяло в първоначалния им вид- имат дължина общо около 550 м и височина до 7-8 м, а дебелината им е 2 м. В източната част, където крепостта е сравнително по-достъпна, пред основната стена на разстояние 10-15 м е построена втора стена, която описва неправилен полуциръл. Двойните стени- протохизма, са рядкост при източнородопските крепости. Подобно фортификационно решение е приложено още само в крепостта при с. Воденичарско общ. Джебел.</p> <p>Името Бялград, обектът вероятно дължи на факта, че за направата на стените и са използвани много късове от мрамор. И още една особеност- нивото на терена вътре в крепостта е по-високо от терена извън крепостните стени с 4-5 м. Това е затруднявало тяхното подкопаване и разрушаване при обсада. В източната част на твърдината са разкрити основите на еднокорабна, едноабсидна черква, частично вкопана в земята. Тя има дължина 8 м, ширина 6 м, а дебелината на страните е 1 м. Подът и е бил покрит с каменни квадратни плочки с еднакви размери. Най- интересното съоръжение от тази крепост, което е стигнало до наши дни, е вътрешната феодална жилищна кула. Тя е от типа на така наречените донжони и е една от малкото сравнително добре запазени кули в България. Също така тази кула е един от малкото свободностоящи донжони по нашите земи. Това е една от големите разлики със средна и западна Европа, където тези фортификационни съоръжения са често</p>		изхранване в гр. Ивайловград	<p>средновековието, но големите ѝ размери и необичайната ѝ съдба дават основание да се смята, че тя е била средище селище от градски тип, в което е резидирал феодален господар със земи и села наоколо. Това се потвърждава косвено и от името ѝ - Бялград или по-рядко Градището, докато другите крепости наоколо местното население нарича калета. Съдбата на Бялград след падането на България под османско владичество е неясна. Вероятно крепостта не е била разрушена, а в нея се е настанил, временно османски феодален владетел.</p>

Този документ е създаден в рамките на проект „Промотиране и развитие на природното и културното наследство на българо-гръцкия трансграничничен регион чрез интелигентни и електронни инструменти“ (eTOURIST), финансиран по Програма за сътрудничество INTERREG V-A „Гърция-България 2014-2020“, съгласно Договор за БФП № B2.6c.07/09.10.2017. Проектът е съфинансиран от Европейския фонд за регионално развитие и от националните фондове на страните, участващи в Програмата за сътрудничество Interreg V-A „Гърция-България 2014-2020“. This document has been created within the framework of the Project „Promotion and development of natural and cultural heritage of Bulgarian – Greek cross-border region through smart and digital tools“ (eTOURIST), financed under the INTERREG V-A Cooperation Program „Greece-Bulgaria 2014-2020“, Subsidy Contract No B2.6c.07/09.10.2017. The Project is co funded by the European Regional Development Fund and by national funds of the countries participating in the Interreg V-A „Greece - Bulgaria 2014-2020“ Cooperation Programme.“

НАИМЕНОВАНИЕ	МЕСТОПОЛОЖЕНИЕ	ОПИСАНИЕ	ДОСТЪПНОСТ	ВЪЗМОЖНОСТ ЗА НАСТАНЯВАНЕ И ИЗХРАНВАНЕ	ЛЮБОПИТНИ ФАКТИ
		срещани. Стените и се издигат на височина до 9 м, а дебелината им е 1.5 м. Тя има правоъгълен план с размери на основата 11 и 9 м. Била е на поне три етажа.			
Паметник-костница	връх Черни рид	Паметникът-костница е построен и открит през далечната 1937 г. във вечна памет на загиналите от Ивайловградската околия през Балканските воини (1912-1913 г.) и Първата световна война (1915-1918 г.).	Обектът е достъпен с кола.	Добри възможности за настаняване и изхранване в гр. Ивайловград	Изграден е изцяло с дарения от местните жители, които също са загубили близки и приятели във воините.
Тракийска куполна гробница	с. Вълче поле	Гробницата се намира под връх Шейновец, в близост до с. Вълче поле и е открита през 30-те години от проф. Богдан Филов, под могила с диаметър около 30 м. и височина около 6 м. Състои се от четвъртито преддверие и кръгло куполно помещение, по своята форма напълно съвпадаща с куполното помещение на Мезешката гробница. Датирана е около IV в. пр.Хр. Гробницата е ограбена още в древността, а през последните години е обект на иманярски разкопавания. Разрушена е покривната конструкция на преддверието и входа към него. Налице е начален етап на разрушаване на обекта от атмосферни влияния. До момента няма извършени консервационно-реставрационни работи.	Обектът е достъпен с кола.	Добри възможности за настаняване и изхранване в гр. Любимец	Гробницата е ограбена още в древността, а през последните години е обект на иманярски разкопавания. Разрушена е покривната конструкция на преддверието и входа към него. Налице е начален етап на разрушаване на обекта от атмосферни влияния. До момента няма извършени консервационно-реставрационни работи.
Долменен некропол	с. Оряхово и с. Васково	Той е проучван още от края на XIX в. от братя Стефан и Георги Бончеви от българската страна и чехите - братя Херман и Карел Шкорпил. Общият им брой тогава е надхвърлял 70. В местността "Капаклийката" до с. Оряхово има Некропол от 4 долмена. Името на местността вероятно идва от долмените, които местното население е оприличавало на "покрити с капак". Много интересен	Обектът е достъпен с кола.	Добри възможности за настаняване и изхранване в гр. Любимец	Долмените са сред най-разпространените видове мегалитни паметници у нас. Тяхната голяма концентрация в Сакар планина е необичайна. Такъв е долменият некропол между с. Оряхово и с. Васково.

Този документ е създаден в рамките на проект „Промотиране и развитие на природното и културното наследство на българо-гръцкия трансграничничен регион чрез интелигентни и електронни инструменти“ (eTOURIST), финансиран по Програма за сътрудничество INTERREG V-A „Гърция-България 2014-2020“, съгласно Договор за БФП № B2.6c.07/09.10.2017. Проектът е съфинансиран от Европейския фонд за регионално развитие и от националните фондове на страните, участващи в Програмата за сътрудничество Interreg V-A „Гърция-България 2014-2020“. This document has been created within the framework of the Project „Promotion and development of natural and cultural heritage of Bulgarian – Greek cross-border region through smart and digital tools“ (eTOURIST), financed under the INTERREG V-A Cooperation Program „Greece-Bulgaria 2014-2020“, Subsidy Contract No B2.6c.07/09.10.2017. The Project is co funded by the European Regional Development Fund and by national funds of the countries participating in the Interreg V-A “Greece - Bulgaria 2014-2020“ Cooperation Programme.“

Седалище: 6300 Хасково, ул. „Цар Освободител“ 4
 Адрес за кореспонденция: Бизнес Инкубатор,
 6310 Клокотница, Община Хасково
 тел: ++359 38 66 50 21; факс: ++359 38 66 48 69
 e-mail: maritza@maritza.info
www.maritza.info

НАИМЕНОВАНИЕ	МЕСТОПОЛОЖЕНИЕ	ОПИСАНИЕ	ДОСТЪПНОСТ	ВЪЗМОЖНОСТ ЗА НАСТАНЯВАНЕ И ИЗХРАНВАНЕ	ЛЮБОПИТНИ ФАКТИ
		е долменът в местността "Ешмеджика", при който при вътрешните стени на камъка са открити рядко срещани овални вдлъбнатини. Местността "Керез дере" има друг долмен и могилен некропол от 5 долмена, датирани от ранножелязната епоха - X - XI в.пр.хр.			
Архитектурен паметник-обелиск на загиналите по време на Балканската война (1912) – на връх „Шейновец“	с. Вълче поле и Малко градище	На връх „Шейновец“, в землището между селата Вълче поле и Малко градище, през 1941 година е издигнат архитектурен паметник - обелиск на загиналите по време на Балканската война. Самия връх е свързан с началото на Балканската война 1912 година.	Обектът е достъпен с кола.	Добри възможности за настаняване и изхранване в гр. Любимец	Според българското разузнаване на 4 октомври 1912 година в османската застава на връх „Курткале“ има около 100 воиници, а в близост до нея още две роти. Българското военно командване подготвя атака към върха, чиято главна цел е овладяването му, тъй като от тук могат да се наблюдават долините на реките Арда, Марица и Одринското поле. Достъпът до върха е изключително труден. Склоновете от юг и северозапад се спускат отвесно и са недостъпни, а скатът на изток е скалист и стръмен. Изчакването на върха било възможно само по една пътешка, криволичеща между скалите и храсталациите. На 4 октомври в 21.30 часа дружината на 30-ти пехотен шейновски полк получава заповед да започне овладяването на върха. Рано сутринта на 5 октомври

Този документ е създаден в рамките на проект „Промотиране и развитие на природното и културното наследство на българо-гръцкия трансгранични регион чрез интелигентни и електронни инструменти“ (eTOURIST), финансиран по Програма за сътрудничество INTERREG V-A „Гърция-България 2014-2020“, съгласно Договор за БФП № B2.6c.07/09.10.2017. Проектът е съфинансиран от Европейския фонд за регионално развитие и от националните фондове на страните, участващи в Програмата за сътрудничество Interreg V-A „Гърция-България 2014-2020“. This document has been created within the framework of the Project „Promotion and development of natural and cultural heritage of Bulgarian – Greek cross-border region through smart and digital tools“ (eTOURIST), financed under the INTERREG V-A Cooperation Program „Greece-Bulgaria 2014-2020“, Subsidy Contract No B2.6c.07/09.10.2017. The Project is co funded by the European Regional Development Fund and by national funds of the countries participating in the Interreg V-A „Greece - Bulgaria 2014-2020“ Cooperation Programme.“

Седалище: 6300 Хасково, ул. „Цар Освободител“ 4
 Адрес за кореспонденция: Бизнес Инкубатор,
 6310 Клокотница, Община Хасково
 тел: ++359 38 66 50 21; факс: ++359 38 66 48 69
 e-mail: maritza@maritza.info
www.maritza.info

НАИМЕНОВАНИЕ	МЕСТОПОЛОЖЕНИЕ	ОПИСАНИЕ	ДОСТЪПНОСТ	ВЪЗМОЖНОСТ ЗА НАСТАНЯВАНЕ И ИЗХРАНВАНЕ	ЛЮБОПИТНИ ФАКТИ
					българските военни роти го превземат. Това е първото сериозно сражение в похода на българската армия към Одрин. След него, българските войски завземат Мустафа паша (днес Свиленград), без никакви препятствия.
Скален култов комплекс "Глухите камъни"	с. Дъбовец и с. Малко Градище /община Любимец/, с. Ефрем /община Маджарово/ и с. Орешец/ община Харманли/	"Представлява сложен комплекс с култов характер, с културни напластвания започващи от ранната желязна епоха, до XII в сл. хр. Големият интерес към Глухите камъни се дължи основно на многобройните ниши, изсечени по отвесните страни на високите до 30 м. скали. Най-впечатляващи са изсичанията в най-западния и доминиращ над околните скални масив. Върху заравнения му връх е вкопана дълбока правоъгълна щерна за събиране и съхраняване на вода. До нея води добре оформена двураменна стълба. На това място е издълбано пещераобразно помещение с правоъгълен план и куполообразно покритие, добило популярното название „скална гробница“."	Обектът е достъпен с кола.	Добри възможности за настаняване и изхранване в гр. Любимец, Маджарово и Харманли	Южно, под масива с тези изсичания, се намира скална площадка, на която през 5 или 6 век е изградена църква.
Римски път	с. Долни Главанак и с. Троян	През територията на съвременната Хасковска област през античността и средновековието преминават множество пътища. Един от тях – главния път Виа Сингидунум свързващ Сердика /София/ с Константинопол /Цариград/ се използва още от V в.пр.Хр., и има важно стратегическо значение. През периода на римското владичество, той е трасиран със солидна каменна настилка и по протежението му са построени множество пътни станции,	Обектът е достъпен с кола.	Добри възможности за настаняване и изхранване в гр. Маджарово и гр. Симеоновград	Най-добре запазеният в Източните Родопи участък от важен римски път по долината на р. Арда, свързващ /дн. Одрин/ с вътрешността на Родопите.

Този документ е създаден в рамките на проект „Промотиране и развитие на природното и културното наследство на българо-гръцкия трансграничничен регион чрез интелигентни и електронни инструменти“ (eTOURIST), финансиран по Програма за сътрудничество INTERREG V-A „Гърция-България 2014-2020“, съгласно Договор за БФП № B2.6c.07/09.10.2017. Проектът е съфинансиран от Европейския фонд за регионално развитие и от националните фондове на страните, участващи в Програмата за сътрудничество Interreg V-A „Гърция-България 2014-2020“. This document has been created within the framework of the Project „Promotion and development of natural and cultural heritage of Bulgarian – Greek cross-border region through smart and digital tools“ (eTOURIST), financed under the INTERREG V-A Cooperation Program „Greece-Bulgaria 2014-2020“, Subsidy Contract No B2.6c.07/09.10.2017. The Project is co funded by the European Regional Development Fund and by national funds of the countries participating in the Interreg V-A “Greece - Bulgaria 2014-2020“ Cooperation Programme.“

Седалище: 6300 Хасково, ул. „Цар Освободител“ 4
 Адрес за кореспонденция: Бизнес Инкубатор,
 6310 Клокотница, Община Хасково
 тел: ++359 38 66 50 21; факс: ++359 38 66 48 69
 e-mail: maritza@maritza.info
www.maritza.info

НАИМЕНОВАНИЕ	МЕСТОПОЛОЖЕНИЕ	ОПИСАНИЕ	ДОСТЪПНОСТ	ВЪЗМОЖНОСТ ЗА НАСТАНЯВАНЕ И ИЗХРАНВАНЕ	ЛЮБОПИТНИ ФАКТИ
		разстояниета между които са маркирани с милиарни колони. От с. Калугерово до с. Тянево е минавал римският път Вия Сингидунум или Вия Милитарис, който е свързвал Централна Европа с Балканския полуостров и Мала Азия, където са открити 6 пътни колони, три от които се пазят в Историческия музей в гр. Хасково.			
Мегалитно култово съоръжение – кромлех	с. Долен Главанак	Представлява култово съоръжение от вертикално побити каменни блокове. Камъните са поставени направо върху скалата, без да са оформени специални места и дупки за побиването им. Заграденото свещено пространство, където са били провеждани ритуалите, е в форма на окръжност.	Обектът е достъпен с кола.	Добри възможности за настаняване и изхранване в гр. Маджарово.	За подобни култови места в Западна Европа е възприет терминът "кромлех", най-известен представител на който е Стоунхендж" в Южна Англия.
Тракийски мемориален комплекс. Параклис „Св. Петка Българска“. Паметник-символ „Тракия без граници“	гр. Маджарово	Той е изграден в памет на избитите край село Ятаджик (дн. Маджарово) бежанци от най-големия погром над българите в Източна Тракия през 1913 г. По инициатива на местните тракийски дружества през 1928 г. за първи път се организира поклонение на лобното място, превърнало се в традиция и до днес, и започва издирването на останки от загиналите, събрани в общ гроб. По-късно през 1948 г. е построен пантеонът, където са преместени намерените кости. На откриването му е присъствал лично войводата Димитър Маджаров, който връща назад колелото на историята и разказва спомените си на очевидец и пряк участник в трагичните събития от 1913 г. Впоследствие е изграден паметник-символ „Тракия без граници“, а през 1995 г. – и параклисът „Св. Петка Българска“.	Обектът е достъпен с кола.	Добри възможности за настаняване и изхранване в гр. Маджарово.	Тракийски мемориален комплекс с пантеон-костница, параклис „Св. Петка Българска“ и паметник-символ „Тракия без граници“, е обявен за исторически паметник на културата с местно значение.
Скален Релеф/свет	землището на с. Горно поле	Тракийски паметник представлява овален камък, на който е изсечен релеф. Камennият блок, върху който е изсечен релефът, в	Обектът е достъпен с кола.	Добри възможности за	Паметникът е уникален, защото е без аналог и е едно от най-старите релефни

Този документ е създаден в рамките на проект „Промотиране и развитие на природното и културното наследство на българо-гръцкия трансграничничен регион чрез интелигентни и електронни инструменти“ (eTOURIST), финансиран по Програма за сътрудничество INTERREG V-A „Гърция-България 2014-2020“, съгласно Договор за БФП № B2.6c.07/09.10.2017. Проектът е съфинансиран от Европейския фонд за регионално развитие и от националните фондове на страните, участващи в Програмата за сътрудничество Interreg V-A „Гърция-България 2014-2020“. This document has been created within the framework of the Project „Promotion and development of natural and cultural heritage of Bulgarian – Greek cross-border region through smart and digital tools“ (eTOURIST), financed under the INTERREG V-A Cooperation Program „Greece-Bulgaria 2014-2020“, Subsidy Contract No B2.6c.07/09.10.2017. The Project is co funded by the European Regional Development Fund and by national funds of the countries participating in the Interreg V-A „Greece - Bulgaria 2014-2020“ Cooperation Programme.“

НАИМЕНОВАНИЕ	МЕСТОПОЛОЖЕНИЕ	ОПИСАНИЕ	ДОСТЪПНОСТ	ВЪЗМОЖНОСТ ЗА НАСТАНЯВАНЕ И ИЗХРАНВАНЕ	ЛЮБОПИТНИ ФАКТИ
илище		следствие на допълнителна обработка, грубо напомня човешка фигура. В момента е паднал на едната си дълга страна, но в миналото е стоял изправен. В горната му част е оформена груба рамка, в която са изсечени две човешки фигури, които са една до друга, с вдигнати нагоре ръце, издължено тяло и маркирани крака; едната е по-висока от другата.		настаняване и изхранване в гр. Маджарово.	изображения върху камък по нашите земи.
Тракийски култов комплекс	с. Сеноклас	Забележителен археологически комплекс, включващ тракийски култов център със скално светилище, скални ниши и рядко срещаните скални слънца, като централно място заемат руините на голяма тракийска и средновековна крепост.	Обектът е достъпен с кола.	Добри възможности за настаняване и изхранване в гр. Маджарово	Близо до крепостта е издигнат параклисът "Св. св. Кирил и Методий"
Скална гробница	м. Фурнаджика, с. Горно поле	Изсечена е в оголена от ерозията скалата в подножието на склон. Тя е от типа с преддверие, вход и камера. Интересното при тази гробница е, че тя има отвор и отгоре на тавана на гробната камера.	Обектът е достъпен с кола.	Добри възможности за настаняване и изхранване в гр. Маджарово	Това вероятно е най-старият скален релеф, датиран към VI-V х.пр.Хр..
Тракийски скални ниши – „Хамбаркая“	с. Горно поле, м. Хамбар кая	Намира се в границите на защитената местност "Черната скала". Уникални тракийски паметници на културата с трапецовидна форма, срещащи се единствено в Източните Родопи.	Обектът е достъпен с кола.	Добри възможности за настаняване и изхранване в гр. Маджарово	Най-много култови трапецовидни ниши има в долината на р. Арда (на места по няколко стотици), но се срещат и на юг и север от нея, като например на няколко места по горното течение на р. Харманлийска.
Праисторическата крепост от	с. Горно Брястово	Строена от големи ломени камъни без хоросан. Тя е елипсовидна, а стените ѝ, дебели средно по 2,5 м, са в състояние на разсип. Дълга е 150 м и широка 50м, застроената площ е 5-6 дка и има два	Обектът е достъпен с кола.	Добри възможности за настаняване и	Обектът е един от сравнително добре запазените древнотракийски крепости в Южна Тракия.

Този документ е създаден в рамките на проект „Промотиране и развитие на природното и културното наследство на българо-гръцкия трансгранични регион чрез интелигентни и електронни инструменти“ (eTOURIST), финансиран по Програма за сътрудничество INTERREG V-A „Гърция-България 2014-2020“, съгласно Договор за БФП № B2.6c.07/09.10.2017. Проектът е съфинансиран от Европейския фонд за регионално развитие и от националните фондове на страните, участващи в Програмата за сътрудничество Interreg V-A „Гърция-България 2014-2020“. This document has been created within the framework of the Project „Promotion and development of natural and cultural heritage of Bulgarian – Greek cross-border region through smart and digital tools“ (eTOURIST), financed under the INTERREG V-A Cooperation Program „Greece-Bulgaria 2014-2020“, Subsidy Contract No B2.6c.07/09.10.2017. The Project is co funded by the European Regional Development Fund and by national funds of the countries participating in the Interreg V-A “Greece - Bulgaria 2014-2020“ Cooperation Programme.“

НАИМЕНОВАНИЕ	МЕСТОПОЛОЖЕНИЕ	ОПИСАНИЕ	ДОСТЪПНОСТ	ВЪЗМОЖНОСТ ЗА НАСТАНЯВАНЕ И ИЗХРАНВАНЕ	ЛЮБОПИТНИ ФАКТИ
времето на траките "Голямото Градище		вътрешни зиди.		изхранване в гр. Минерални бани	
Крепост вр. Купена / Върга / Латницата	с. Сърница	Тракийска, късноантична и средновековна крепост вр. Купена/ Върга/Латницата се намира на едноименния връх, на 2.67 км северозападно по права линия от центъра на село Сърница. Стените на крепостта са изградени от ломен камък, споен с бял хоросан. Останки от крепостната стена се виждат само в северната част на билото.	Обектът е достъпен с кола.	Добри възможности за настаняване и изхранване в гр. Минерални бани	Не може да се каже с категоричност къде е бил входът в крепостта.
Калето Сърница – стени на тракийска, късноантична и средновековна крепост със сигнална кула	с. Сърница до прохода "Гидика"	Крепостната стена е изградена от ломени камъни без спойка на места включва стърчащите скали, конструктивно свързани със стената. Заградената площ е близо 2 дка. В по-ниския северен край на крепостта цитаделата е отделена с допълнителна напречна стена. По повърхността се намират керамични фрагменти от началото и от втората половина на I хил.пр.н.е., както и от римската епоха и средновековието.	Обектът е достъпен с кола.	Добри възможности за настаняване и изхранване в гр. Минерални бани	Тук е намерен един рядък ценен документ - военна диплома от император Елагабал, носеща дата 7 януари 221 г. Дипломата се съхранява в бившия придворен музей във Виена.
Тракийска крепост на вр. "Орлови скали"	с. Сърница , м. Орлови скали",	Тракийската крепост от новожелязната епоха се намира в местността "Орлови скали", на 3 км западно по права линия от центъра на село Сърница. Керамиката по повърхността е от 2-рата половина на I хил.пр.н.е. Това е скален феномен,			Скалния комплекс е комплекс от интересни и величествени скали, някои от които достигат 30- 40 м. височина.

Този документ е създаден в рамките на проект „Промотиране и развитие на природното и културното наследство на българо-гръцкия трансграничничен регион чрез интелигентни и електронни инструменти“ (eTOURIST), финансиран по Програма за сътрудничество INTERREG V-A „Гърция-България 2014-2020“, съгласно Договор за БФП № B2.6c.07/09.10.2017. Проектът е съфинансиран от Европейския фонд за регионално развитие и от националните фондове на страните, участващи в Програмата за сътрудничество Interreg V-A „Гърция-България 2014-2020“. This document has been created within the framework of the Project „Promotion and development of natural and cultural heritage of Bulgarian – Greek cross-border region through smart and digital tools“ (eTOURIST), financed under the INTERREG V-A Cooperation Program „Greece-Bulgaria 2014-2020“, Subsidy Contract No B2.6c.07/09.10.2017. The Project is co funded by the European Regional Development Fund and by national funds of the countries participating in the Interreg V-A „Greece - Bulgaria 2014-2020“ Cooperation Programme.“

НАИМЕНОВАНИЕ	МЕСТОПОЛОЖЕНИЕ	ОПИСАНИЕ	ДОСТЪПНОСТ	ВЪЗМОЖНОСТ ЗА НАСТАНЯВАНЕ И ИЗХРАНВАНЕ	ЛЮБОПИТНИ ФАКТИ
		наподобяващ средновековен замък със здрави кули.			
Тракийски култово-погребален комплекс и селище. Средновековна крепост „Окопа“	Гр. Маджарово ,м.Харман кая	Състои се от 3 гробници, открити през 1938г., а крепостта е била част от охранителоната система на р. Ада, която се състояла от 5 крепости. Намират се в границите на защитената местност "Момина скала".	Обектът е достъпен с кола.	Добри възможности за настаняване и изхранване в гр. Минерални бани	Обектът е със статут на паметник на културата от национално значение.
Тракийски скален култов комплекс Алтън тепе и късноантична крепост в м."Хисаря"	с. Ангел войвода	Сред множеството мегалитни паметници в Община Минерални бани, тракийският култов комплекс край с. Ангел войвода заема особено място. Древното светилище – едно от най-големите в България, е със статут на паметник на културата от национално значение. Комплексът се намира върху скалист връх, известен под името Асара. По билото му е оставила следи мощна крепостна стена, а по скалите са издълбани над 50 (култови) ниши. При подхода към височината е оформен скален басейн с трапецовидна форма и заоблени ъгли – вероятно съоръжението е служило за жертвеник. В най-високата част, на три зъбера, са изсечени култови съоръжения. Върху най-източното е оформен гроб, до който водят пет стъпала.	Обектът е достъпен с кола.	Добри възможности за настаняване и изхранване в гр. Минерални бани	За по-късния римски и античен период, ние вече можем да твърдим, че крепостта на „Хасара“ над село Ангел войвода в община Минерални бани е била изградена някъде в края на 4-ти и началото на 5-ти век. Нейния най-силен период на съществуване е бил по време на така силно изявлената и добре документирана историческа дейност на император Юстиниан. Той управлява Източната римска империя през 6-ти век и е един от най-великите източноримски императори. Реално по време на неговото управление за последен път в границите на днешна България се изгражда една много силна

Този документ е създаден в рамките на проект „Промотиране и развитие на природното и културното наследство на българо-гръцкия трансгранични регион чрез интелигентни и електронни инструменти“ (eTOURIST), финансиран по Програма за сътрудничество INTERREG V-A „Гърция-България 2014-2020“, съгласно Договор за БФП № B2.6c.07/09.10.2017. Проектът е съфинансиран от Европейския фонд за регионално развитие и от националните фондове на страните, участващи в Програмата за сътрудничество Interreg V-A „Гърция-България 2014-2020“. This document has been created within the framework of the Project „Promotion and development of natural and cultural heritage of Bulgarian – Greek cross-border region through smart and digital tools“ (eTOURIST), financed under the INTERREG V-A Cooperation Program „Greece-Bulgaria 2014-2020“, Subsidy Contract No B2.6c.07/09.10.2017. The Project is co funded by the European Regional Development Fund and by national funds of the countries participating in the Interreg V-A “Greece - Bulgaria 2014-2020“ Cooperation Programme.“

НАИМЕНОВАНИЕ	МЕСТОПОЛОЖЕНИЕ	ОПИСАНИЕ	ДОСТЪПНОСТ	ВЪЗМОЖНОСТ ЗА НАСТАНЯВАНЕ И ИЗХРАНВАНЕ	ЛЮБОПИТНИ ФАКТИ
					отранителна система, която започва още от река Дунав, втората отранителна линия е по Стара планина, а третата е именно тук, в Родопите.
Стъпката на Богородица	с. Минерални бани	Следата от римската епоха е запазената и до днес в забележителност, известна като "Стъпката на Богородица", която е изсечена в естествена скала. Тя се намира на 5 метра от първия минерален извор - в центъра на Минерални бани, дълга е 2 метра, дълбока 1 метър и широка 0,75 м. Според историците това е стариен саркофаг, а местното население е създало легенда, която гласи, че това е стъпката на Богородица, бягаша от преследващите я евреи.	Обектът е достъпен с кола.	Добри възможности за настаняване и изхранване в с. Минерални бани	Хората вярват, че нейната "чудодейна стъпка" има лечебна сила, носи късмет и съдъва желания. Затова и християни и мюсюлмани почитат това свято място и оставят конец или парче от дрехата си за здраве и щастие.
Римска крепост „Свети дух“	с. Минерални бани	Историческите сведения разказват, че на територията на Минерални бани е бил разположен така нареченият град Топлицос (Топлика), който наброявал около 12 000 жители. Предполага се, че след сражения /битки/, римските войници са лекували раните си тук около топлите минералните извори. Така, благодарение на уникалните лечебни свойства на минералната вода е възникнал и древния град, наречен от римляните Топлицос. Археологически разкопки са доказателство, че около минералните извори е кипял интензивен живот през различните исторически времена.	Обектът е достъпен с кола.	Добри възможности за настаняване и изхранване в с. Минерални бани	Крепостта "Свети Дух" е най-добре запазената историческа забележителност на територията на курорта. Името и идва от намиралият се там параклис „Св. дух“. Строена е през римско време от големи рустицирани каменни блокове и е служела за отбрана на селището. Доказателство за строежа и през римско време са и различните строителни техники и материали. Крепостта представлява неправилен многоъгълник с два входа от южната страна и две малки врати на западната и

Този документ е създаден в рамките на проект „Промотиране и развитие на природното и културното наследство на българо-гръцкия трансгранични регион чрез интелигентни и електронни инструменти“ (eTOURIST), финансиран по Програма за сътрудничество INTERREG V-A „Гърция-България 2014-2020“, съгласно Договор за БФП № B2.6c.07/09.10.2017. Проектът е съфинансиран от Европейския фонд за регионално развитие и от националните фондове на страните, участващи в Програмата за сътрудничество Interreg V-A „Гърция-България 2014-2020“. This document has been created within the framework of the Project „Promotion and development of natural and cultural heritage of Bulgarian – Greek cross-border region through smart and digital tools“ (eTOURIST), financed under the INTERREG V-A Cooperation Program „Greece-Bulgaria 2014-2020“, Subsidy Contract No B2.6c.07/09.10.2017. The Project is co funded by the European Regional Development Fund and by national funds of the countries participating in the Interreg V-A “Greece - Bulgaria 2014-2020“ Cooperation Programme.“

Седалище: 6300 Хасково, ул. „Цар Освободител“ 4
 Адрес за кореспонденция: Бизнес Инкубатор,
 6310 Клокотница, Община Хасково
 тел: ++359 38 66 50 21; факс: ++359 38 66 48 69
 e-mail: maritza@maritza.info
www.maritza.info

НАИМЕНОВАНИЕ	МЕСТОПОЛОЖЕНИЕ	ОПИСАНИЕ	ДОСТЪПНОСТ	ВЪЗМОЖНОСТ ЗА НАСТАНЯВАНЕ И ИЗХРАНВАНЕ	ЛЮБОПИТНИ ФАКТИ
					източната страна. Историческите предания разказват, че през Средновековието те са били зазидани. Установено е, че крепостта е съществувала от II век до XIV век. През този период тя неколкократно е била разрушавана и изграждана отново.
Шарапани (винарски камък „Шарапаш“)	с. Брястово	Представляват скални вдълбнатини, направени от хората преди 2600-2800 години. Археологически разкопки датират тези находки около VIII-VI в.пр.н.е. Това са изкуствено направени вдълбнатини в скалите с дълбочина 20-70 см. и диаметър 50-180 см. Всяка шарапана се състои от малко и голямо басейнче с наклонен под и открито или закрито каналче. Името шарапана идва от турската дума шарап и означава вино. От там се предполага, че в тях древните обитателите на тези места са преработвали грозде за вино.	Обектът е достъпен с кола.	Добри възможности за настаняване и изхранване в с. Минерални бани	Счита се, че шарапаните са свързани с култа към бог Дионисий. Шарапани има в местностите „Каракая“, „Гарваница“, „Пожарището“, „Аврамов камък“ в землището на с. Минерални бани. Има и други подобни паметници в района, с различни форми и размери. Две са теориите за използването на тези интересни съоръжения: според едната това са винарни (за мачкане на гроздето за вино), а според другата – при рудодобив, за пречистване на стритата руда с вода. Според някои автори шарапаните са синхронни с мегалитните паметници (от I хилядолетие пр.Хр.) и са използвани дълго време. Само в землището на село Брястово са открити над 200 бр. шарапани разположени на

Този документ е създаден в рамките на проект „Промотиране и развитие на природното и културното наследство на българо-гръцкия трансгранични регион чрез интелигентни и електронни инструменти“ (eTOURIST), финансиран по Програма за сътрудничество INTERREG V-A „Гърция-България 2014-2020“, съгласно Договор за БФП № B2.6c.07/09.10.2017. Проектът е съфинансиран от Европейския фонд за регионално развитие и от националните фондове на страните, участващи в Програмата за сътрудничество Interreg V-A „Гърция-България 2014-2020“. This document has been created within the framework of the Project „Promotion and development of natural and cultural heritage of Bulgarian – Greek cross-border region through smart and digital tools“ (eTOURIST), financed under the INTERREG V-A Cooperation Program "Greece-Bulgaria 2014-2020", Subsidy Contract No B2.6c.07/09.10.2017. The Project is co funded by the European Regional Development Fund and by national funds of the countries participating in the Interreg V-A "Greece - Bulgaria 2014-2020" Cooperation Programme.“

Седалище: 6300 Хасково, ул. „Цар Освободител“ 4
 Адрес за кореспонденция: Бизнес Инкубатор,
 6310 Клокотница, Община Хасково
 тел: ++359 38 66 50 21; факс: ++359 38 66 48 69
 e-mail: maritza@maritza.info
www.maritza.info

НАИМЕНОВАНИЕ	МЕСТОПОЛОЖЕНИЕ	ОПИСАНИЕ	ДОСТЪПНОСТ	ВЪЗМОЖНОСТ ЗА НАСТАНЯВАНЕ И ИЗХРАНВАНЕ	ЛЮБОПИТНИ ФАКТИ
					високи и труднодостъпни места, а в близост е открит древен златен рудник."
Праисторически иprotoисторически ямен комплекс	с. Капитан Андреево, м. "Хауза"	<p>Този комплекс от периода между 5200 и 4800 години преди Христа няма аналог в Югоизточна Европа и е сериозен принос към знанието за първата европейска цивилизация, процъфтявала в днешните български земи.</p> <p>Вторият етап на използване на изследваната местност е средната бронзова епоха – около 1800 – 1700 г. пр. Хр. Установени са отново няколко обредни ями, които са рядкост в българските земи. Третият период на използване на района е от ранната и късната желязна епоха – I хилядолетие пр. Хр. Проучени са няколко десетки тракийски обредни ями, някои от които с много големи размери. Хронологически накрая идват две средновековни землянки и поне три обредни ями с човешки жертвоприношения от VIII-IX век.</p>	Обектът е достъпен с кола.	Добри възможности за настаняване и изхранване в гр. Свиленград	Според археолозите на това място е имало езическо обредно светилище на древна цивилизация, населявала Балканския полуостров. Следи от нея откриваме във Варненско, в Дурankулашката култура, по-късно и от строителството на светилища, храмове, маегалитни съоръжения
Сводест мост на Мустафа паша	гр. Свиленград	Мостът е единственият напълно запазен елемент от някогашния цялостен комплекс от кервансарай, джамия, чаршия и хамам. Той е построен по нареддане на Мустафа паша, везир на султан Сюлейман I Великолепни /Сюлейман Ел Кануни/. Годината на построяването 1529 г. е предадена с числените значения на арабските букви в последните две думи на надписа на моста: хасана абадие, т.e.ечно добро дело. Така, едновременно със строителството на моста, Мустафа паша бил възприет и като основател на новото селище Свиленград наричано по турски	Обектът е достъпен с кола.	Добри възможности за настаняване и изхранване в гр. Свиленград	Надписът за построяването на моста е релефен на мраморна плоча, поставена на издигнат в средата на моста парапет, висок 6 м. Плочата с надписа е наричана от населението тареха, тарих т.e. история. Преводът на надписа гласи: „Този мост построи, когато бе халиф най-великият от султаните султан Сюлейман хан, син на султан Селим хан, да бъде

Този документ е създаден в рамките на проект „Промотиране и развитие на природното и културното наследство на българо-гръцкия трансграничничен регион чрез интелигентни и електронни инструменти“ (eTOURIST), финансиран по Програма за сътрудничество INTERREG V-A „Гърция-България 2014-2020“, съгласно Договор за БФП № B2.6c.07/09.10.2017. Проектът е съфинансиран от Европейския фонд за регионално развитие и от националните фондове на страните участници в Програмата за сътрудничество Interreg V-A „Гърция-България 2014-2020“. This document has been created within the framework of the Project „Promotion and development of natural and cultural heritage of Bulgarian – Greek cross-border region through smart and digital tools“ (eTOURIST), financed under the INTERREG V-A Cooperation Program „Greece-Bulgaria 2014-2020“, Subsidy Contract No B2.6c.07/09.10.2017. The Project is co funded by the European Regional Development Fund and by national funds of the countries participating in the Interreg V-A “Greece - Bulgaria 2014-2020“ Cooperation Programme.“

НАИМЕНОВАНИЕ	МЕСТОПОЛОЖЕНИЕ	ОПИСАНИЕ	ДОСТЪПНОСТ	ВЪЗМОЖНОСТ ЗА НАСТАНЯВАНЕ И ИЗХРАНВАНЕ	ЛЮБОПИТНИ ФАКТИ
		Мустафа паша кьопрюсю т.е. ""Мостът на Мустафа паша"". Дължината му е 295 м., ширина 6 м. Застрлан с гладко издялани камъни, на времето той е имал 20 красиви свода. Парапетите са от цели камъни. Броят на всички парапетни блокове на моста е 706, по 353 от двете страни.			продължител на безопасността и сигурността му техният везир Мустафа паша - бог да го покровителства за това, което създава. И то /построяването на моста/ бе най-дълготрайното негово добро дело през годината, на дата на която стана едно вечно добро дело".
Останки от римски път Вия Диагоналис	с. Капитан Андреево, м. "Хауза", "с. Изворово, м."Калдаръм" и с. с. Овчарово, м. "Герена", „Турското гробе", „Кованлъка" и „Юрушкия кладенец""	Според находките в проучения участък с дължина около 130 м той е използван от II до VI век. Изграден е от едър речен чакъл и има ширина около 18 м. Досега регистрираните участъци от този военен път по цялото му протежение от Средна Европа до Константинопол са с ширина 6-8 м. В България досега откритите участъци от Вия Диагоналис са край Харманли и Костинброд. Само край Капитан Андреево участъкът е толкова дълъг.	Обектът е достъпен с кола.	Добри възможности за настаняване и изхранване в гр. Свиленград и Харманли	Находката в местността Хауза бързо предизвика удивлението на всички специалисти по античността на българските земи и заради голямата широчина на пътя от 18 метра, заради която може да се направи аналогия с днешните магистрали.
Скална църква	с. Маточина, м."Дели кая"	Скалната църква при с. Маточина е издълбана във варовикова скала и се намира на 2 км югозападно от селото в местността „Декили кая" (Пробит камък). Лицето на скалата е гладко изрязано и по десетина широки изчукани стъпала, намиращи се от двете страни на входа, се слиза към малък сводест коридор, с	Обектът е достъпен с кола.	Добри възможности за настаняване и изхранване в гр. Свиленград	През 1968 г. скалната църква при с. Маточина е обявена за паметник на културата от национално значение.

Този документ е създаден в рамките на проект „Промотиране и развитие на природното и културното наследство на българо-гръцкия трансгранични регион чрез интелигентни и електронни инструменти“ (eTOURIST), финансиран по Програма за сътрудничество INTERREG V-A „Гърция-България 2014-2020“, съгласно Договор за БФП № B2.6c.07/09.10.2017. Проектът е съфинансиран от Европейския фонд за регионално развитие и от националните фондове на страните, участващи в Програмата за сътрудничество Interreg V-A „Гърция-България 2014-2020“. This document has been created within the framework of the Project „Promotion and development of natural and cultural heritage of Bulgarian – Greek cross-border region through smart and digital tools“ (eTOURIST), financed under the INTERREG V-A Cooperation Program „Greece-Bulgaria 2014-2020“, Subsidy Contract No B2.6c.07/09.10.2017. The Project is co funded by the European Regional Development Fund and by national funds of the countries participating in the Interreg V-A “Greece - Bulgaria 2014-2020“ Cooperation Programme.“

Седалище: 6300 Хасково, ул. „Цар Освободител“ 4
 Адрес за кореспонденция: Бизнес Инкубатор,
 6310 Клокотница, Община Хасково
 тел: ++359 38 66 50 21; факс: ++359 38 66 48 69
 e-mail: maritza@maritza.info
www.maritza.info

НАИМЕНОВАНИЕ	МЕСТОПОЛОЖЕНИЕ	ОПИСАНИЕ	ДОСТЪПНОСТ	ВЪЗМОЖНОСТ ЗА НАСТАНЯВАНЕ И ИЗХРАНВАНЕ	ЛЮБОПИТНИ ФАКТИ
		<p>дължина 4,40 м, ширина 3 м и височина 3,5 м. Вътрешността на църквата е правоъгълна, засводена отгоре. Тя има размери 7 x 9,85 м, при сегашна височина на свода 5 м. На източната стена на черквата, която няма апсида, има три ниши, разположени на 2 м от пода, които вероятно са служили за поставяне на икони.</p> <p>От двете страни на входния коридор до изхода има по две квадратни ниши. По-навътре, от лявата страна, на същата височина има още една такава ниша. Над църквата са открити няколко издълбани в скалата гроба, ориентирани изток-запад. Най-голямата концентрация на скални църкви е в района на р. Русенски Лом и в Мала Азия, при Амасия и езерото Ван. Скалната църква при с. Маточина, както и тази при с. Михалич, са направени от монаси-отшелници около X в. Скални църкви и манастири са издълбавали в скалите и последователи на различни ереси, които са били многобройни в онази епоха.</p>			
Средновековна кула (Крепостта Букелон)	с. Маточина, м."Кулата", 200 м северно	<p>Село Маточина е разположено до българо-турската граница, на десния бряг на река Тунджа. В северния му край се издига стръмен хълм достъпен само откъм селото. Тук е имало преградна стена, от която сега са останали само следи. На 50 м. от нея, нагоре по хълма, е почвала крепостта Букелон - най-близката охрана на Одрин от север. Тя е една от най-добре запазените военни постройки у нас.</p> <p>Крепостта, която опасва билото на хълма, е широка около 65 метра и е дълга 150 метра. От нея най-добре е запазена защитната кула при входа и част от двойния крепостен зид при вратата.</p>	Обектът е достъпен с кола.	Добри възможности за настаняване и изхранване в гр. Свиленград	<p>Близо до тази крепост на 14.04.1205 г. българските войски, водени от цар Калоян, разбили рицарската армия на латините и пленили техния император Балдуин Фландърски. Пленникът бил отведен в Търново, където умрял през 1206 г. По време на турското владичество крепостта загубва значението си и запустява. През 1664 г. тук ловувал сълтан Мухамед IV, от чийто</p>

Този документ е създаден в рамките на проект „Промотиране и развитие на природното и културното наследство на българо-гръцкия трансгранични регион чрез интелигентни и електронни инструменти“ (eTOURIST), финансиран по Програма за сътрудничество INTERREG V-A „Гърция-България 2014-2020“, съгласно Договор за БФП № B2.6c.07/09.10.2017. Проектът е съфинансиран от Европейския фонд за регионално развитие и от националните фондове на страните участници в Програмата за сътрудничество Interreg V-A „Гърция-България 2014-2020“. This document has been created within the framework of the Project „Promotion and development of natural and cultural heritage of Bulgarian – Greek cross-border region through smart and digital tools“ (eTOURIST), financed under the INTERREG V-A Cooperation Program "Greece-Bulgaria 2014-2020", Subsidy Contract No B2.6c.07/09.10.2017. The Project is co funded by the European Regional Development Fund and by national funds of the countries participating in the Interreg V-A "Greece - Bulgaria 2014-2020" Cooperation Programme.“

Седалище: 6300 Хасково, ул. „Цар Освободител“ 4
 Адрес за кореспонденция: Бизнес Инкубатор,
 6310 Клокотница, Община Хасково
 тел: ++359 38 66 50 21; факс: ++359 38 66 48 69
 e-mail: maritza@maritza.info
www.maritza.info

НАИМЕНОВАНИЕ	МЕСТОПОЛОЖЕНИЕ	ОПИСАНИЕ	ДОСТЪПНОСТ	ВЪЗМОЖНОСТ ЗА НАСТАНЯВАНЕ И ИЗХРАНВАНЕ	ЛЮБОПИТНИ ФАКТИ
		<p>Кулата и стените са градени от ломени камъни и пояси от 4 реда тухли споени с бял хоросан. Тя е била издигната на три големи етажа. Последният етаж с полуцилиндрична форма е служил като малък параклис, в който се черкували обсадените защитници на крепостта. Бойниците са разположени от всички страни, а до тях се е стигало посредством дървени стълби. Крепостта е построена през римската епоха. Тук край Букалон през 387 г. се е провело голямо сражение между войските на император Валент и готите. То завършва с пълен разгром на римската армия, а императорът загива в боя. Крепостта е използвана и престроявана през вековете. Строителната техника - смесена зидария с декоративни тухлени пояси и бял хоросан ни подсказва епохата между XII-XIV век. В страни от входната врата е вграден кръстов тухлен монограм на владетеля й от XIV в. Буквените знаци сочат името Михаил. Известно е, че към 1328 г. българският цар Михаил, воювайки срещу Андроник III, достига чак до Димотика. Възможно е по време на този поход българският цар да е възстановил набързо крепостта.</p>		<p>дневник научаваме, че крепостта и селото под нея се наричат вече Фикла</p>	
Средновековна крепост	с. Мезек, м. "Калето"	<p>Някои историци смятат, че това е известната от писмените източници крепост Неутзикон, а други учени са на мнение, че на това място се е намирала крепостта Версиникия, край която през 813 г. хан Крум разгромява византийските войски и завладява Тракия. При няколко археологически разкопки са открити предмети отпреди XI век. Построяването на твърдината се отнася към времето на византийския император Алексий I Комин</p>	Обектът е достъпен с кола.	Добри възможности за настаняване и изхранване в гр. Свиленград	<p>Крепостта при с. Мезек е била много добре запазена до началото на XX в. Част от нея е разрушена около 1900 г., когато оттам са вземани камъни за строеж на турски казарми в Свиленград. Най-пострадала е северната крепостна стена. Тя е запазена до нивото на терена от</p>

Този документ е създаден в рамките на проект „Промотиране и развитие на природното и културното наследство на българо-гръцкия трансгранични регион чрез интелигентни и електронни инструменти“ (eTOURIST), финансиран по Програма за сътрудничество INTERREG V-A „Гърция-България 2014-2020“, съгласно Договор за БФП № B2.6c.07/09.10.2017. Проектът е съфинансиран от Европейския фонд за регионално развитие и от националните фондове на страните, участващи в Програмата за сътрудничество Interreg V-A „Гърция-България 2014-2020“. This document has been created within the framework of the Project „Promotion and development of natural and cultural heritage of Bulgarian – Greek cross-border region through smart and digital tools“ (eTOURIST), financed under the INTERREG V-A Cooperation Program „Greece-Bulgaria 2014-2020“, Subsidy Contract No B2.6c.07/09.10.2017. The Project is co funded by the European Regional Development Fund and by national funds of the countries participating in the Interreg V-A “Greece - Bulgaria 2014-2020“ Cooperation Programme.“

Седалище: 6300 Хасково, ул. „Цар Освободител“ 4
 Адрес за кореспонденция: Бизнес Инкубатор,
 6310 Клокотница, Община Хасково
 тел: ++359 38 66 50 21; факс: ++359 38 66 48 69
 e-mail: maritza@maritza.info
www.maritza.info

НАИМЕНОВАНИЕ	МЕСТОПОЛОЖЕНИЕ	ОПИСАНИЕ	ДОСТЪПНОСТ	ВЪЗМОЖНОСТ ЗА НАСТАНЯВАНЕ И ИЗХРАНВАНЕ	ЛЮБОПИТНИ ФАКТИ
		(1081-1117 г.). Стените на крепостта ограждат площ от около 7 декара с форма на неправилен четириъгълник с размери 110/60 м и са изградени от ломени камъни, споени с бял хоросан, украсени с три тухлени пояса от външната страна. Крепостната стена е завършвала със зъбери, които са били запазени до 1900 г. Отбраната на крепостта е подсилена с девет кули със заоблена форма и височина над 10 м. Пет от кулите са разположени на южната крепостна стена (две ъглови и три по фронта), две на западната (по средата и на главния вход) и по една на северната и на източната стена. Крепостта е функционирала до османското нашествие в края на XIV в. Тя е замислена като солидно фортификационно звено и в нея е имало интензивен живот. Разкрити са няколко зърнохранилища с овъглено жито, където се съхранявали хранителите припаси. Многобройни са намерените железни върхове на стрели, шпори и конски подкови, свидетелстващи за ежедневието на войниците от гарнизона. Каменни мелници, метални инструменти и други подобни предмети пък разказват за бита на обикновеното население.		вътрешната страна. Южната, западната и източната страна са се съхранили до височината на платформата, над която са се издигали зъберите им.	
Тракийска куполна гробница	с. Мезек	Принадлежи към едно от най-монументалните съоръжения от този тип, открити в земите на древна Тракия. Гробницата представлява внушително съоръжение, ориентирано в посока изток -запад с вход от към изток. Тя е изградена от големи, добре обработени каменни блокове. Градежът е на "суха зидария", без хоросан. Блоковете за свързани помежду си с железни и дъбови скоби. Общата и дължина е 29.95 м. Дромусът /коридорът/ е	Обектът е достъпен с кола.	Добри възможности за настаняване и изхранване в гр. Свиленград	В нея са открити множество предмети от злато, сребро, бронз, желязо, стъкло, фаянс и глина. Датират се от IV - III в.пр.Хр.

Този документ е създаден в рамките на проект „Промотиране и развитие на природното и културното наследство на българо-гръцкия трансграничничен регион чрез интелигентни и електронни инструменти“ (eTOURIST), финансиран по Програма за сътрудничество INTERREG V-A „Гърция-България 2014-2020“, съгласно Договор за БФР № B2.6c.07/09.10.2017. Проектът е съфинансиран от Европейския фонд за регионално развитие и от националните фондове на страните, участващи в Програмата за сътрудничество Interreg V-A „Гърция-България 2014-2020“. This document has been created within the framework of the Project „Promotion and development of natural and cultural heritage of Bulgarian – Greek cross-border region through smart and digital tools“ (eTOURIST), financed under the INTERREG V-A Cooperation Program „Greece-Bulgaria 2014-2020“, Subsidy Contract No B2.6c.07/09.10.2017. The Project is co funded by the European Regional Development Fund and by national funds of the countries participating in the Interreg V-A “Greece - Bulgaria 2014-2020“ Cooperation Programme.“

НАИМЕНОВАНИЕ	МЕСТОПОЛОЖЕНИЕ	ОПИСАНИЕ	ДОСТЪПНОСТ	ВЪЗМОЖНОСТ ЗА НАСТАНЯВАНЕ И ИЗХРАНВАНЕ	ЛЮБОПИТНИ ФАКТИ
		дълъг 20,65 м., широк 1,55 м. и висок 2,40 - 2,60 м. От него последователно се влиза в две камери /преддверия/ с правоъгълен план, след които следва кръгла камера с кошеровиден купол. Гробницата е използвана многократно, броят на извършените погребения е не по-малък от 4. Погребани са били представители на тракийската аристокрация.			
Паметник на героите от войните	гр. Свиленград	Намира се на площад "Свилене". Построен е в памет на загиналите във войните герои от Свиленград и община. Върху гранитните му стени са изписани над 100 имена на хора, пожертввали живота си за свободата.	Обектът е достъпен с кола.	Добри възможности за настаняване и изхранване в гр. Свиленград	Построен е през 2008г.
Скална църква	с. Михалич	Скалната църква при село Михалич е единствената в България с уникатна трихонкална форма. Цялата е изрязана /издълбана/ във варовикова скала. В план тя представлява същинска засводена трихонкална църква, сякаш е градена от обикновен строителен материал. Вътрешното пространство се възприема като кръстовидно-куполно. Конхите са с почти еднакви размери: двете странични са дълбоки по 4 метра и широки 3,60 метра, а източната е 4x4 м. Дясната страна на последната е разширена поради окъртване на скалата, за което не може да се каже дали е станало още при оформянето на църквата. Това окъртване сега е запълнено със стеничка, изградена от ломени камъни. В дъното на източната конха /апсида/ е направен олтар - стена от плочести камъни, висока 0,80 м. и широка в средата 0,85 м. Стремежът на строителите, скалната църква да наподобява	Обектът е достъпен с кола.	Добри възможности за настаняване и изхранване в гр. Свиленград	Всички усилия да се намерят някакви по-точно датиращи указания са безуспешни. Отвън около църквата, по повърхността има незначителни фрагменти от ранносредновековна керамика, а в близката околност следи от стари селища от различни епохи. Скалната църква при Михалич се отличава от всички скални църкви у нас по своята сложна, трихонкална форма, която на балканския полуостров е застъпена само в градените сгради, познати още в античната епоха и при църквите в ранновизантийското строителство. Тя

Този документ е създаден в рамките на проект „Промотиране и развитие на природното и културното наследство на българо-гръцкия трансграничничен регион чрез интелигентни и електронни инструменти“ (eTOURIST), финансиран по Програма за сътрудничество INTERREG V-A „Гърция-България 2014-2020“, съгласно Договор за БФП № B2.6c.07/09.10.2017. Проектът е съфинансиран от Европейския фонд за регионално развитие и от националните фондове на страните участници в Програмата за сътрудничество Interreg V-A „Гърция-България 2014-2020“. This document has been created within the framework of the Project „Promotion and development of natural and cultural heritage of Bulgarian – Greek cross-border region through smart and digital tools“ (eTOURIST), financed under the INTERREG V-A Cooperation Program „Greece-Bulgaria 2014-2020“, Subsidy Contract No B2.6c.07/09.10.2017. The Project is co funded by the European Regional Development Fund and by national funds of the countries participating in the Interreg V-A „Greece - Bulgaria 2014-2020“ Cooperation Programme.“

НАИМЕНОВАНИЕ	МЕСТОПОЛОЖЕНИЕ	ОПИСАНИЕ	ДОСТЪПНОСТ	ВЪЗМОЖНОСТ ЗА НАСТАНЯВАНЕ И ИЗХРАНВАНЕ	ЛЮБОПИТНИ ФАКТИ
		градена, стига до там, че в средата ѝ е издълбан централен купол с диаметър 5,5 м. и височина от пода 6 м. Църквата има и други архитектурни елементи, характерни за градените постройки. Вместо тромпи или пандантиви, които биха окръглили четвъртитото пространство между конхите, над които стои куполът, тук от двете страни на източната конха на 2,60 м. от пода има каптели на колони /или пластири/. Те са изградени около 30 см. и поставени в ъгъла, изрязан между източната и страничните конхи. Този ъгъл е образуван от двете стени, широки по 90 см. Така е постигната илюзия, че куполът е носен от колони. В ъгъла между източната и лявата конха е издълбан кръст, с разширени навътре рамене, висок 0,30 см. Други изображения или стенописи по стените няма. Подът е направен върху скалата, върху която има натрупан тънък слой /до 0,10 м./ пръст.			вероятно е направена в неспокойните години около X в. Скалните църкви, манастири и монашески скитове са дълбани по скалите от монаси и отшелници, последователи на различни ереси, които са така многобройни по това време."
Крепост Констанция	гр. Симеоновград	Късноантичен и средновековен град Констанция се намира на височина "Асара", северно от квартал Злати дол, на десния бряг на река Марица, на 2,46 km източно по права линия от центъра на град Симеоновград. Същинският средновековен град от XI-XII в., е на левия бряг на река Марица в местността Градището, точно срещу крепостта. Тази крепост се оформя като един от най-големите и стари градове в Северна Тракия, съществувал от IVв до началото на XIIIв. Тук ясно личат яки зидове, дебели около три метра. Входът на крепостта е от север. При разкопки на крепостта	Обектът е достъпен с кола.	Добри възможности за настаняване и изхранване в гр. Симеоновград	Легенда разказва, че тук е била резиденцията на последните римски императори. В подземията на крепостта те криeli своите богатства. Когато варварите нахлули, крепостта известно време устояла. Тук се събрали всички ценности от провинцията, но не след дълго крепостта паднала. Римляните избягали, а съкровищата останали в

Този документ е създаден в рамките на проект „Промотиране и развитие на природното и културното наследство на българо-гръцкия трансгранични регион чрез интелигентни и електронни инструменти“ (eTOURIST), финансиран по Програма за сътрудничество INTERREG V-A „Гърция-България 2014-2020“, съгласно Договор за БФП № B2.6c.07/09.10.2017. Проектът е съфинансиран от Европейския фонд за регионално развитие и от националните фондове на страните участници в Програмата за сътрудничество Interreg V-A „Гърция-България 2014-2020“. This document has been created within the framework of the Project „Promotion and development of natural and cultural heritage of Bulgarian – Greek cross-border region through smart and digital tools“ (eTOURIST), financed under the INTERREG V-A Cooperation Program „Greece-Bulgaria 2014-2020“, Subsidy Contract No B2.6c.07/09.10.2017. The Project is co funded by the European Regional Development Fund and by national funds of the countries participating in the Interreg V-A “Greece - Bulgaria 2014-2020“ Cooperation Programme.“

НАИМЕНОВАНИЕ	МЕСТОПОЛОЖЕНИЕ	ОПИСАНИЕ	ДОСТЪПНОСТ	ВЪЗМОЖНОСТ ЗА НАСТАНЯВАНЕ И ИЗХРАНВАНЕ	ЛЮБОПИТНИ ФАКТИ
		са намерени подземни тунели с разклонения.			подземията на крепостта.
Археологически комплекс	с. Долно Черковище	<p>Тук има множество надгробни могили, които за съжаление са повечето разграбени от иманяри. Друг типичен за траките белег, който са ни оставили, са следите от техните култови светилища, каквото е светилището открито в м.Аул кая /разположено в подножието на „Лъвската скала“. При направеното археологическо проучване наред с отломките от керамика и други керамични съдове и фигури бяха намерени следи от огнище и пепел, където са изгаряни жертвите. Има следи от двуредна каменна ограда от суха зидария. Некрополът при с.Долно Черковище е един от големите в Източните Родопи. Тук скалните трапецовидни ниши(над 80) са струпани при Кован кая и по отсрещната скала Саръккая. Самата гробница е в землището на село Орешари, на десния бряг на река Арда. Край селото, по време на строежа на язовир Студен кладенец, е открито тракийско селище от времето на римската епоха, в съседство със стар римски път.Край р. Арда има останки от две крепости, едната на връх Картал кая(Св. Георги), другата - на Сарълъка(Хисарлъка). Крепостта Хисарлъка се намира на 500 м източно от селото, изградена върху скалистият връх Св. Илия, от лявата страна на р.Арда. Крепостта има трапецовидна форма и загражда площ малко по-голяма от 1 дка. Стените са дебели 2м и са изградени от местен ломен камък, споен с бял хоросан. Площадката, върху която е изградена крепостта, е силно наклонена на север. Крепостните стени са иззидани от север,</p>	Обектът е достъпен с кола.	Добри възможности за настаняване и изхранване в с. Стамболово	<p>Най-забележителни са скалните ниши („Каванлъци“, „Кован кая“), в които се предполага, че е поставян прахът на покойниците. Тук е известна Попмариновата дупка – старотракийска царска гробница. Отворът е под редица от 12 трапецовидни ниши, на 3,8 м височина от основата на скален навес. Наблизо има и няколко скални гроба. Попмариновата дупка е с четириъгълна форма, с дължина 2,75 м, широчина 1,50 м и височина 1,80 м. Оста и сочи север-юг. На южната страна, точно срещу входа е издълбана ниша. Входът има трапецовидна форма с височина 1м, широчина 90 и 65 см. В предната част – отгоре и отдолу на отвора – е издълбан правоъгълен жлеб за затваряне с каменна плоча.</p>

Този документ е създаден в рамките на проект „Промотиране и развитие на природното и културното наследство на българо-гръцкия трансграничничен регион чрез интелигентни и електронни инструменти“ (eTOURIST), финансиран по Програма за сътрудничество INTERREG V-A „Гърция-България 2014-2020“, съгласно Договор за БФП № B2.6c.07/09.10.2017. Проектът е съфинансиран от Европейския фонд за регионално развитие и от националните фондове на страните, участващи в Програмата за сътрудничество Interreg V-A „Гърция-България 2014-2020“. This document has been created within the framework of the Project „Promotion and development of natural and cultural heritage of Bulgarian – Greek cross-border region through smart and digital tools“ (eTOURIST), financed under the INTERREG V-A Cooperation Program "Greece-Bulgaria 2014-2020", Subsidy Contract No B2.6c.07/09.10.2017. The Project is co funded by the European Regional Development Fund and by national funds of the countries participating in the Interreg V-A "Greece - Bulgaria 2014-2020" Cooperation Programme.“

Седалище: 6300 Хасково, ул. „Цар Освободител“ 4
 Адрес за кореспонденция: Бизнес Инкубатор,
 6310 Клокотница, Община Хасково
 тел: ++359 38 66 50 21; факс: ++359 38 66 48 69
 e-mail: maritza@maritza.info
www.maritza.info

НАИМЕНОВАНИЕ	МЕСТОПОЛОЖЕНИЕ	ОПИСАНИЕ	ДОСТЪПНОСТ	ВЪЗМОЖНОСТ ЗА НАСТАНЯВАНЕ И ИЗХРАНВАНЕ	ЛЮБОПИТНИ ФАКТИ
		<p>запад и част от източната страна. От юг и изток се издигат високи до 30 м отвесни и неприступни скали, служещи като естествена защита. Стените са съборени до терена; само на югозападната страна те са запазени по 3 м и над земята. В тази част личи квадратната кула с размери 5x5 м.</p> <p>В крепостта и по склоновете на върха се намират фрагменти от средновековни глинени съдове. Извън крепостта, от запад, се виждат основите на малка четириъгълна сграда, ориентирана изток-запад – вероятно църква. На 100 м източно от крепостта, след седловината, местните жители са разкопали християнски гробове, оформени с каменни плочи. В гробовете са били открити стъклени и бронзови гривни(според описание на очевидци – X-XI в.).</p>			
Археологически комплекс	с. Пчелари	<p>Околностите на с. Пчелари са осеяни с паметници на културата от Античността и Средновековието. Такива са изсечените в ерозирали скали гробници в местностите „Хамбар кая“, „Ак кая“, „Кара ин“, „Мал казан“, „Ходжас“... В местността „Хамбар кая“ личат следи от 6 гробници, вкопани вертикално в горната част на масива и покрити с големи каменни плочи.</p>	Обектът е достъпен с кола.	Добри възможности за настаняване и изхранване в с. Стамболово	<p>На скалата Аккая, на около 10 м под най-високата и точка, се вижда трапецовидният отвор на скалната гробница Карайн. Отворът (входът) е трапецовиден и се намира на югозапад на 700-800 м северно от р. Арда, точно срещу устието на р. Крумовица. Гробницата представлява камера с почти трапецовидна форма на плана, с дълж. 2,40 м и шир. На страните 1,80 и 2,30 м. Височината е 1,80 и при входа достига до 1,95 м. По средата на тавана е издълбан</p>

Този документ е създаден в рамките на проект „Промотиране и развитие на природното и културното наследство на българо-гръцкия трансгранични регион чрез интелигентни и електронни инструменти“ (eTOURIST), финансиран по Програма за сътрудничество INTERREG V-A „Гърция-България 2014-2020“, съгласно Договор за БФП № B2.6c.07/09.10.2017. Проектът е съфинансиран от Европейския фонд за регионално развитие и от националните фондове на страните, участващи в Програмата за сътрудничество Interreg V-A „Гърция-България 2014-2020“. This document has been created within the framework of the Project „Promotion and development of natural and cultural heritage of Bulgarian – Greek cross-border region through smart and digital tools“ (eTOURIST), financed under the INTERREG V-A Cooperation Program "Greece-Bulgaria 2014-2020", Subsidy Contract No B2.6c.07/09.10.2017. The Project is co funded by the European Regional Development Fund and by national funds of the countries participating in the Interreg V-A "Greece - Bulgaria 2014-2020" Cooperation Programme.“

НАИМЕНОВАНИЕ	МЕСТОПОЛОЖЕНИЕ	ОПИСАНИЕ	ДОСТЪПНОСТ	ВЪЗМОЖНОСТ ЗА НАСТАНЯВАНЕ И ИЗХРАНВАНЕ	ЛЮБОПИТНИ ФАКТИ
					<p>плитък купол. Подът на гробницата е равен, а ъглите са заоблени.</p> <p>На около 70 м западно от гробницата Карайн, в основата на Аккая се намира още една скална гробница с пещоробразна форма и арковиден вход. Тя представлява камера с широчина и дълбочина - 2,10 м и височина - 1,50 м. Подът е равен и абсидно извит в дъното, а таванът е сводест. Входът е сводест, обърнат на юг. По стените и тавана на гробницата има графити – многобройни по-късни рисунки: кръгове (символи на слънцето), лъчи, кръгове от точки, кръстове, ромбове, четириъгълници и др. символи и знаци. Християнският кръстен символ е изрязан повече от десет пъти.</p>
Средновековна крепост	с. Рабово, м. "Калето" /"Асара"/	На 2 км западно от село Рабово, недалеч от стената на я. Студен кладенец, се намират останки на средновековната крепост ""Асара"". Крепостта впечатлява със стратегическото си положение и умело е вграждане сред непристигните канари, откъдето е имала отлична видимост към целия регион. Асара е заемала водеща роля за Византия в контрола и охраняването на земите ѝ в Източните Родопи.	Обектът е достъпен с кола.	Добри възможности за настаняване и изхранване в с. Стамболово	<p>Укреплението е имало стени с височина 6 метра и дебелина 2 метра, изградени от каменни блокове, споени с хоросан. Имало е и 4 огромни скални кули, заграждащи вътрешността ѝ. В една от тези кули е открита малка пещера, а до нея гробове. Вътрешността на крепостта</p>

Този документ е създаден в рамките на проект „Промотиране и развитие на природното и културното наследство на българо-гръцкия трансграничничен регион чрез интелигентни и електронни инструменти“ (eTOURIST), финансиран по Програма за сътрудничество INTERREG V-A „Гърция-България 2014-2020“, съгласно Договор за БФП № B2.6c.07/09.10.2017. Проектът е съфинансиран от Европейския фонд за регионално развитие и от националните фондове на страните участници в Програмата за сътрудничество Interreg V-A „Гърция-България 2014-2020“. This document has been created within the framework of the Project „Promotion and development of natural and cultural heritage of Bulgarian – Greek cross-border region through smart and digital tools“ (eTOURIST), financed under the INTERREG V-A Cooperation Program „Greece-Bulgaria 2014-2020“, Subsidy Contract No B2.6c.07/09.10.2017. The Project is co funded by the European Regional Development Fund and by national funds of the countries participating in the Interreg V-A „Greece - Bulgaria 2014-2020“ Cooperation Programme.“

НАИМЕНОВАНИЕ	МЕСТОПОЛОЖЕНИЕ	ОПИСАНИЕ	ДОСТЪПНОСТ	ВЪЗМОЖНОСТ ЗА НАСТАНЯВАНЕ И ИЗХРАНВАНЕ	ЛЮБОПИТНИ ФАКТИ
					е била разделена на две части от друга стена. Горната част е била по-малката по размер и е имала охранителни кули. В наши дни части от крепостната стена са паднали, но са останали здрави на земята. В долната част са открити запазени основи на сграда, строена с големи правоъгълни камъни.
Тракийски комплекс при Източнородопски рид Чала	с. Кралево	Най-интересен е културият комплекс от тракийски паметници (крепост, светилище, некропол) при големият Източно родопски рид Чала. Проучванията установиха, че най-високата част на Чала, на около 2 км източно от Кралево, личат останки от три реда стени на тракийска крепост, които представляват каменни пояси(огради) от суха зидария (градеж без спойка). В района на крепостта се откриват железни върхове на антични и средновековни стрели. Тук е имало тракийско светилище от римската и пред-римската епоха. Останките от римската епоха са от III в. – открити са няколко оловни огледалца, някои от които с надпис, възхваляващ красотата.	Обектът е достъпен с кола.	Добри възможности за настаняване и изхранване в с. Стамболово	На около 1 км югоизточно от Кралево, при Ай бунар, по западните склонове на Чала има няколко групи живописни скали, потънали в пищна зеленина, които са трудно достъпни. В местността Ай бунар могат да се намерят фрагменти от ранно-тракийски (края на II – началото на I хил. пр. н.е.) и средновековни глинени съдове."
Могилени некрополи	с. Стамболово, м. "Двете чуки", с. Стамболово, м. "Илярска	В 1966 г. в местността Двете чуки, срещу Гледка, при риголване на лозовите масиви, на няколко метра от едната могила е открита тракийска колесница от II в. колата и яремът са украсени с бронзови художествено изработени ажурени апликации и малки бронзови фигурки на пегаси, глави на глигани и актьорски маски.	Обектът е достъпен с кола.	Добри възможности за настаняване и изхранване в с. Стамболово	Особена черта на знатните тракийски погребения при някои тракийски могилни некрополи е погребването на кон.

Този документ е създаден в рамките на проект „Промотиране и развитие на природното и културното наследство на българо-гръцкия трансграничничен регион чрез интелигентни и електронни инструменти“ (eTOURIST), финансиран по Програма за сътрудничество INTERREG V-A „Гърция-България 2014-2020“, съгласно Договор за БФП № B2.6c.07/09.10.2017. Проектът е съфинансиран от Европейския фонд за регионално развитие и от националните фондове на страните, участващи в Програмата за сътрудничество Interreg V-A „Гърция-България 2014-2020“. This document has been created within the framework of the Project „Promotion and development of natural and cultural heritage of Bulgarian – Greek cross-border region through smart and digital tools“ (eTOURIST), financed under the INTERREG V-A Cooperation Program „Greece-Bulgaria 2014-2020“, Subsidy Contract No B2.6c.07/09.10.2017. The Project is co funded by the European Regional Development Fund and by national funds of the countries participating in the Interreg V-A „Greece - Bulgaria 2014-2020“ Cooperation Programme.“

Седалище: 6300 Хасково, ул. „Цар Освободител“ 4
 Адрес за кореспонденция: Бизнес Инкубатор,
 6310 Клокотница, Община Хасково
 тел: ++359 38 66 50 21; факс: ++359 38 66 48 69
 e-mail: maritza@maritza.info
www.maritza.info

НАИМЕНОВАНИЕ	МЕСТОПОЛОЖЕНИЕ	ОПИСАНИЕ	ДОСТЪПНОСТ	ВЪЗМОЖНОСТ ЗА НАСТАНЯВАНЕ И ИЗХРАНВАНЕ	ЛЮБОПИТНИ ФАКТИ
	гора	<p>На задната страна на колесницата между две бронзови колонки в ионийски стил, обвити с бръшлян и ластари от лозница и украсени с червени камъни, централно място заема статуята на Аполон, свирец на лира. През 1985 г. бе разкопана и съседната могила, в която бяха открити около 30 глинени съдове от същото време, поставени в гроба на покойника при погребален ритуал на изгарянето му. Около яз. Гледка има следи от римски и средновековни селища.</p> <p>Могилен некропол /м.“Илярска гора/ е регистриран през юли 2008 г. по информация за иманярска интервенция. Той е от ранната желязна епоха. Могилите са издигнати върху ниски естествени кулминации, на билото на слабо изразен вододел, обрасъл с широколистна гора. Насипите им са основно от камъни – късове от местни вулкански скали, варовик и пясъчник, срещат се и единични речникамъни. Има регистрирани 6 гроба.</p>			
Група долмени	с. Сакарци	<p>Това са двукамерен с недобра степен на съхраненост. Единият, намиращ се в дъбова гора, долмен с добре запазена задна камера. От предната камера са останали малка част. Долменът е ориентиран по надлъжната си ос север – юг, с вход от юг. Размери на задната камера: ширина и дължина 2м x 2м; височина 1.5м; отвор 0.60м x 0.40м. Другият е двукамерен полуразрушен долмен. Предната камера в голяма степен е унищожена. Липсва покривът на цялото съоръжение. Входът на долмена е от юг. Намират се и двукамерен с дромос, практически без фасада и могила с</p>	Обектът е достъпен с кола.	Добри възможности за настаняване и изхранване в гр. Тополовград	В близост могат да бъдат посетени местностите Редените камъни, Гарванов камък, Мангъра, Голямата река, Хайдут бунар, Седемте габъра, Боговец.

Този документ е създаден в рамките на проект „Промотиране и развитие на природното и културното наследство на българо-гръцкия трансграничничен регион чрез интелигентни и електронни инструменти“ (eTOURIST), финансиран по Програма за сътрудничество INTERREG V-A „Гърция-България 2014-2020“, съгласно Договор за БФП № B2.6c.07/09.10.2017. Проектът е съфинансиран от Европейския фонд за регионално развитие и от националните фондове на страните, участващи в Програмата за сътрудничество Interreg V-A „Гърция-България 2014-2020“. This document has been created within the framework of the Project „Promotion and development of natural and cultural heritage of Bulgarian – Greek cross-border region through smart and digital tools“ (eTOURIST), financed under the INTERREG V-A Cooperation Program „Greece-Bulgaria 2014-2020“, Subsidy Contract No B2.6c.07/09.10.2017. The Project is co funded by the European Regional Development Fund and by national funds of the countries participating in the Interreg V-A “Greece - Bulgaria 2014-2020“ Cooperation Programme.“

Седалище: 6300 Хасково, ул. „Цар Освободител“ 4
 Адрес за кореспонденция: Бизнес Инкубатор,
 6310 Клокотница, Община Хасково
 тел: ++359 38 66 50 21; факс: ++359 38 66 48 69
 e-mail: maritza@maritza.info
www.maritza.info

НАИМЕНОВАНИЕ	МЕСТОПОЛОЖЕНИЕ	ОПИСАНИЕ	ДОСТЪПНОСТ	ВЪЗМОЖНОСТ ЗА НАСТАНЯВАНЕ И ИЗХРАНВАНЕ	ЛЮБОПИТНИ ФАКТИ
		качествено обработени плочи, но капакът не е запазен. Има и двукамерен полуразрушен долмен. Предната камера в голяма степен е унищожена. Липсва покривът на цялото съоръжение.			
Скално светилище "Каменна могила"	с. Хлябово	Разположено е на рида, който разделя водосборните басейни на реките Соколица и Синаповска. От него има добра видимост на север и към централното било на Сакар планина. Предполага се, че на върха, наречен Каменна могила, се е намирало антично светилище. В близост до светилището са намирани голям брой тракийски, македонски, келтски и римски монети и фрагменти от битова керамика. Върхът представлява каменна грамада от неправилно разхвърляни причудливи гранитни блокове. Върху някои от тях са изработени знаци, които до сега не са проучвани.	Обектът е достъпен с кола.	Добри възможности за настаняване и изхранване в гр. Тополовград	Обектът е все още малко познат и слабо проучен, но е интересно място за посещения. Около него са разположени и някои от известните долмени – Бялата трева, Евджика, Кралева сая и др.
Група долмени	с. Хлябово, м. Бялата трева, м. Начови чеири, Евджика и Гайдарова пещера	Най-известен е т.нар. „Царски долмен“, който се намира в местността „Бялата трева“. Долменът е разположен сред красива дъбова гора на 4 km южно от село Хлябово и на 9 km югозападно от Тополовград. Най-добре запазеният трикамерен долмен в района на Сакар планина. Долменът е ориентиран в посока север-юг с вход от южната страна. Размери на двете добре запазени камери: предна камера - 1.60m X 1.40m и височина 1,60m, размер на отвора 0.70m X 0.80m; задна камера: 2.50m X 1.85m и височина 2,15m; размер на отвора 0.80m X 0.65m. Долменът в Начови чеири е добре запазен двукамерен долмен. Източната му страна отчасти е разрушена. Размери - предната камера: дължина и ширина 1.40 на 1.40m; височина 1.25m; задна камера: дължина 2m, ширина 1.40m, височина 1.50 m; отвори: 0.55	Обектът е достъпен с кола.	Добри възможности за настаняване и изхранване в гр. Тополовград	Долмените са първите представители на монументалната гробнична архитектура по българските земи. В тях древните траки са полагали телата на мъртвите. Подобен вид гробнични съоръжения са се използвали по тези земи в периода между XII и VIв пр.н.е. В близост се намира местност Каменна могила, където се предполага че е съществувало скално светилище и Карамановия язовир

Този документ е създаден в рамките на проект „Промотиране и развитие на природното и културното наследство на българо-гръцкия трансгранични регион чрез интелигентни и електронни инструменти“ (eTOURIST), финансиран по Програма за сътрудничество INTERREG V-A „Гърция-България 2014-2020“, съгласно Договор за БФР № B2.6c.07/09.10.2017. Проектът е съфинансиран от Европейския фонд за регионално развитие и от националните фондове на страните участници в Програмата за сътрудничество Interreg V-A „Гърция-България 2014-2020“. This document has been created within the framework of the Project „Promotion and development of natural and cultural heritage of Bulgarian – Greek cross-border region through smart and digital tools“ (eTOURIST), financed under the INTERREG V-A Cooperation Program „Greece-Bulgaria 2014-2020“, Subsidy Contract No B2.6c.07/09.10.2017. The Project is co funded by the European Regional Development Fund and by national funds of the countries participating in the Interreg V-A „Greece - Bulgaria 2014-2020“ Cooperation Programme.“

НАИМЕНОВАНИЕ	МЕСТОПОЛОЖЕНИЕ	ОПИСАНИЕ	ДОСТЪПНОСТ	ВЪЗМОЖНОСТ ЗА НАСТАНЯВАНЕ И ИЗХРАНВАНЕ	ЛЮБОПИТНИ ФАКТИ
		<p>- 0.65м. Ориентиран е по надлъжната си ос в посока север-юг с вход от юг.</p> <p>Долменът в Гайдарова пещера е добре запазен двукамерен долмен. Липсват само покривните камъни, съборени в долмена. Около него има забити големи камъни - крепида.</p> <p>"Скално изсечен, вкопан долмен - долменът е издълбан в монолитен скален блок с размери 1.40 x 1.40м. Във вътрешността има многообразни изкуствено издълбани дупки, вероятно за украса.</p> <p>Долменът в Евдика е еднокамерен долмен с липсващи двете къси страни. Размери: дължина 2.80м, ширина 0.80м, височина - 1м.</p>			
Средновековна крепост Калето	с. Орлов дол	Средновековна крепост Калето се намира на 1.89 km северозападно по права линия от центъра на село Орлов дол. Обхваща площ от приблизително 8-9 дка. От изток, запад и юг се спускат стръмни скали. Най-достъпна е от север. Останките от крепостната стена и другите постройки са почти под насип. Южния крепостен зид е унищожен почти напълно (за строеж на къщи и постройки от местните). Крепостната стена е строена от ломени камъни, споени с бял хоросан и е била широка 2 m. Покрай западната и южната крепостна стена е минавал стар път.	Обектът е достъпен с кола.	Добри възможности за настаняване и изхранване в гр. Тополовград	Крепостта е построена на стратегически добре подбрано място.
Култов тракийски комплекс "Палеокаструм"	гр. Тополовград	Интересен култов обект от тракийско време в регионален и национален мащаб. Разположен е на вр. Палеокаструм, от който има добра видимост във всички посоки и който е естествено защитен от юг от стръмен склон и отвесни скали с височина до 14	Обектът е достъпен с кола.	Добри възможности за настаняване и изхранване в гр.	На север от крепостта са намерени останки от голямо селище – основи на сгради, керамични фрагменти, строителни материали, остриета на

Този документ е създаден в рамките на проект „Промотиране и развитие на природното и културното наследство на българо-гръцкия трансгранични регион чрез интелигентни и електронни инструменти“ (eTOURIST), финансиран по Програма за сътрудничество INTERREG V-A „Гърция-България 2014-2020“, съгласно Договор за БФП № B2.6c.07/09.10.2017. Проектът е съфинансиран от Европейския фонд за регионално развитие и от националните фондове на страните, участващи в Програмата за сътрудничество Interreg V-A „Гърция-България 2014-2020“. This document has been created within the framework of the Project „Promotion and development of natural and cultural heritage of Bulgarian – Greek cross-border region through smart and digital tools“ (eTOURIST), financed under the INTERREG V-A Cooperation Program „Greece-Bulgaria 2014-2020“, Subsidy Contract No B2.6c.07/09.10.2017. The Project is co funded by the European Regional Development Fund and by national funds of the countries participating in the Interreg V-A “Greece - Bulgaria 2014-2020“ Cooperation Programme.“

НАИМЕНОВАНИЕ	МЕСТОПОЛОЖЕНИЕ	ОПИСАНИЕ	ДОСТЪПНОСТ	ВЪЗМОЖНОСТ ЗА НАСТАНЯВАНЕ И ИЗХРАНВАНЕ	ЛЮБОПИТНИ ФАКТИ
о" и Тракийска крепост		<p>м. Това добро стратегическо разположение било оценено още от траките. Тук те изградили свое светилище, а по късно - крепост и селище. По скалите на двата съседни върха и подножните им части има изработени над 150 вдълбнати и изпъкнали кръгове, наподобяващи слънчевия диск. Предполага се, че скалното светилище на слънцето е съществувало от X до V век пр. н.е. Самата крепост наподобява формата на копие, насочено с върха на югоизток. От изток, север и запад крепостта била защитена с висок и здрав зид, дълъг около 350 м. Скалните зъбери от южната страна също са били свързани с крепостен зид. Каменната зидария на стената е споена с хоросан. На северната стена на крепостта, която е най-достъпна за нападение, са били изградени две отбранителни кули. Едната се намирала в северозападния край на крепостта, където е била и портата, а другата - в североизточния край. Вътрешната част на крепостта има размери от 200 м. дължина и 20 до 60 м. ширина.</p>		Тополовград	<p>стрели и копия, аксесоари за бойно снаряжение, предмети на бита и украса, бронзови монети от Месемврия, Александър III Македонски и др. Римски монети на Септимий Север, Юлия Домна, Каракала, Филип Арап, Гордиян III, Александър Север, Максимин Даза, Диоклициан, Гета, Марк Аврелий и др. Намирани са и ранно византийски монети на Теодосий II, Анастасий I, Юстиниян I, а най-късните са от времето на Мануил I Комнин (1143-1180 г.) - корубести медни монети. По монетни находки, най-ранните от които са от V век пр. н.е., а най-късните от XII век може да се направи извод че на това място е имало живот около 1600 г. Изградена от траките, крепостта е била използвана от римляни, византийци и българи. Вероятно е била завладяна и разрушена при нашествията в района на кумани и печенези през XII век.</p>
Укрепен владетелски и дом от	с. Княжево, м. "Татар маша"	Татар Маша"" е местност в Южна България и се намира в непосредствена близост до село Княжево, община Тополовград, Област Хасково. Съществува хипотеза, че в тази местност е бил	Обектът е достъпен с кола.	Добри възможности за настаняване и	Последните разкопки с ръководител Даниела Агре откриха артефакти, които показват, че тук най-вероятно са се

Този документ е създаден в рамките на проект „Промотиране и развитие на природното и културното наследство на българо-гръцкия трансграничничен регион чрез интелигентни и електронни инструменти“ (eTOURIST), финансиран по Програма за сътрудничество INTERREG V-A „Гърция-България 2014-2020“, съгласно Договор за съфинансиране № B2.6c.07/09.10.2017. Проектът е съфинансиран от Европейския фонд за регионално развитие и от националните фондове на страните участници в Програмата за сътрудничество Interreg V-A „Гърция-България 2014-2020“. This document has been created within the framework of the Project „Promotion and development of natural and cultural heritage of Bulgarian – Greek cross-border region through smart and digital tools“ (eTOURIST), financed under the INTERREG V-A Cooperation Program „Greece-Bulgaria 2014-2020“, Subsidy Contract No B2.6c.07/09.10.2017. The Project is co funded by the European Regional Development Fund and by national funds of the countries participating in the Interreg V-A „Greece - Bulgaria 2014-2020“ Cooperation Programme.“

Седалище: 6300 Хасково, ул. „Цар Освободител“ 4
 Адрес за кореспонденция: Бизнес Инкубатор,
 6310 Клокотница, Община Хасково
 тел: ++359 38 66 50 21; факс: ++359 38 66 48 69
 e-mail: maritza@maritza.info
www.maritza.info

НАИМЕНОВАНИЕ	МЕСТОПОЛОЖЕНИЕ	ОПИСАНИЕ	ДОСТЪПНОСТ	ВЪЗМОЖНОСТ ЗА НАСТАНЯВАНЕ И ИЗХРАНВАНЕ	ЛЮБОПИТНИ ФАКТИ
елинистическата епоха		<p>древния тракийски град ""Дронгилон"". В местността ""Татар Маша"" в землището на сегашното село Княжево върху естествения хълм преди векове е имало дворец, който е бил изгорял, доказателство за което са намерените обгорели дървени греди.</p> <p>Строителите са се възползвали от естествената защитеност на хълма и са издигнали резиденцията върху билото му. Основите ѝ са изградени от големи обработени камъни, върху тях са били издигнати кирличени стени, някои от тях с дебелина 2,40м. За археолозите бе изненада откритието на дълбок и широк ров, непосредствено пред укрепителната стена. Също така от западната страна на двореца са открити широка двойна отбранителна стена. Най-късните монети открити на обекта са на Антиох II от средата на IIIв, а по-ранните са от третата четвърт на IVв. Пр. Хр. Из археологическия обект е открито и голямо количество гръцка керамика от рибни блюда, съдове за пиеене на вино и много амфори с печати на производителя."</p>		изхранване в гр. Тополовград	посрещали важни гости, делегации и са сключвали търговски, делови и политически договори. Археолозите също така вече имат доказателства за наличието на кула от източната страна, чито основи са с размери 6.20м на 6.20м.
Извора на Белоногата	гр. Харманли	"Ак балдър чешмеси" или както днес наричаме чешмата ""Изворът на белоногата"" е изградена в края на XVI век от Сиавюш паша. Издигната е статуя на главната героиня белоногата Гергана, която възхитила големия везир с достойното си поведение. Хората разказват, че навремето до чешмата имало три надписа върху мрамор, от които днес е запазен само единият: ""Благодарение на водата всяко нещо е живо. Благотворителят почитания Сиавюш паша. 1585." При разкопки проведени през	Обектът е достъпен с кола.	Добри възможности за настаняване и изхранване в гр. Харманли	<p>Помежду Ибинча и Харманли на пътя има една чешма, която ся казва Акъ балдър чешмеси..."</p> <p>Така започва една от най-прочутите поеми в българската литература ""Изворът на белоногата"". През далечната 1873 г. Петко Славейков написва тази творба, възхвала за силата</p>

Този документ е създаден в рамките на проект „Промотиране и развитие на природното и културното наследство на българо-гръцкия трансграничничен регион чрез интелигентни и електронни инструменти“ (eTOURIST), финансиран по Програма за сътрудничество INTERREG V-A „Гърция-България 2014-2020“, съгласно Договор за БФП № B2.6c.07/09.10.2017. Проектът е съфинансиран от Европейския фонд за регионално развитие и от националните фондове на страните, участващи в Програмата за сътрудничество Interreg V-A „Гърция-България 2014-2020“. This document has been created within the framework of the Project „Promotion and development of natural and cultural heritage of Bulgarian – Greek cross-border region through smart and digital tools“ (eTOURIST), financed under the INTERREG V-A Cooperation Program "Greece-Bulgaria 2014-2020", Subsidy Contract No B2.6c.07/09.10.2017. The Project is co funded by the European Regional Development Fund and by national funds of the countries participating in the Interreg V-A "Greece - Bulgaria 2014-2020" Cooperation Programme.“

НАИМЕНОВАНИЕ	МЕСТОПОЛОЖЕНИЕ	ОПИСАНИЕ	ДОСТЪПНОСТ	ВЪЗМОЖНОСТ ЗА НАСТАНЯВАНЕ И ИЗХРАНВАНЕ	ЛЮБОПИТНИ ФАКТИ
		1960 г. от Археологическия институт на БАН е потвърдено, че чешмата край Харманли е изградена в края на XVI век заедно с прочутия мост на Олудере и с вече съборените кервансарай, джамия, хамам. При разкопките е разкрита и тракийска керамика от предримската епоха, свидетелстваща за съществуване на селище още преди 2500 години. Или с други думи – около изворът винаги е имало живот."			на духа на българската жена и красотата на българското село. Историята разказва, че Славейков е прекарал известно време от своя живот в Харманли и е имал възможността на опознай региона. Той силно желал да разбере къде бил погребан Вълкашин. Именно това желание го води до прочулата се покъсно, благодарение на него, чешма.
Гърбавия мост	гр. Харманли	Построен през 1585 г. над р. Олу дере (Харманлийска река).	Обектът е достъпен с кола.	Добри възможности за настаняване и изхранване в гр. Харманли	Край моста е бил построен и Кервансарай върху останките от византийската епоха, които лежат под дневното ниво на паркинга край хотел Хеброс.
Археологически комплекс Кастра Рубра	с. Изворово, м. "Калето"	Късноантична и средновековна крепост ""Кастра Рубра"" се намира в местността ""Калето"", на 6 км югозападно от село Изворово. Цялата местност ""Калето"" представлява огромен комплекс, който е обитаем още през неолита (новокаменната епоха). От крепостта са разкрити част от стената, две кули и входната порта. В крепостта са ясно изразени най-малко два периода. Единият е ранновизантийски, за което се съди по откритите монети на император Анастасий I (491-518 г), а кулата е от Средновековието. Крепостта вероятно е съществувала до времето на император Ираклий (610-641 г). В рамките на	Обектът е достъпен с кола.	Добри възможности за настаняване и изхранване в гр. Харманли	Крепостта представлява много стабилно съоръжение, единствена по рода си в Южна България и една от най-късно загиналите на Балканите в ранновизантийския период. ""Кастра рубра"" или ""Червена крепост"" има издължена неправилна трапецовидна форма. Крепостните стени заграждат площ от около 11 дка и са градени от ломени камъни, споени с хоросан,

Този документ е създаден в рамките на проект „Промотиране и развитие на природното и културното наследство на българо-гръцкия трансграничничен регион чрез интелигентни и електронни инструменти“ (eTOURIST), финансиран по Програма за сътрудничество INTERREG V-A „Гърция-България 2014-2020“, съгласно Договор за БФП № B2.6c.07/09.10.2017. Проектът е съфинансиран от Европейския фонд за регионално развитие и от националните фондове на страните участници в Програмата за сътрудничество Interreg V-A „Гърция-България 2014-2020“. This document has been created within the framework of the Project „Promotion and development of natural and cultural heritage of Bulgarian - Greek cross-border region through smart and digital tools“ (eTOURIST), financed under the INTERREG V-A Cooperation Program „Greece-Bulgaria 2014-2020“, Subsidy Contract No B2.6c.07/09.10.2017. The Project is co funded by the European Regional Development Fund and by national funds of the countries participating in the Interreg V-A „Greece - Bulgaria 2014-2020“ Cooperation Programme.“

НАИМЕНОВАНИЕ	МЕСТОПОЛОЖЕНИЕ	ОПИСАНИЕ	ДОСТЪПНОСТ	ВЪЗМОЖНОСТ ЗА НАСТАНЯВАНЕ И ИЗХРАНВАНЕ	ЛЮБОПИТНИ ФАКТИ
		крепостта е открито средновековно водохранилище. Все още не е ясна съдбата на комплекса.			примесен с късчета чукани тухли. На всеки от ъглите е имало по една кула с правоъгълна форма. В крепостта се е влизало през мощна правоъгълна кула. Кулата е разполагала с две порти - вътрешна и външна. Крепостта е била изградена в самия край на V в или началото на VI в. Крепостта доживяла до началото на VII в, когато по време на славяно-аварските нашествия била опожарена.
Менхир-Чучул камък	с. Овчарово	Менхирът Чучул камък при с. Овчарово е единствения в света запазен тракийски паметник от този тип. Представлява грубо изсечена конусовидна трахитна колона, наподобяваща фалос. Висок е 2.10м, а диаметърът му в най-широката част е приблизително 1м. Названието ""менхир"" е бретонско (men - камък и hir - висок). Този тип съоръжения принадлежат към така наречените мегалити, които за българските земи се датират в рамките на ранножелязната епоха (XII-VI в пр. Хр.) и се свързват с траките.	Обектът е достъпен с кола.	Добри възможности за настаняване и изхранване в гр. Харманли	Названието "мегалити" в превод от гръцки означава буквально голямокаменни. Към тази група се отнасят съоръжения, изсечени в естествените скали или строени от големи камъни с внушителни размери и тегло. В нея се включват някои тракийски крепости, долмените, скалните гробници, басейни, ниши, кромлехи и др. Менхирите са служили за култови цели. Фалическата им форма се свързва с широко разпространения сред тракийските племена култ към

Този документ е създаден в рамките на проект „Промотиране и развитие на природното и културното наследство на българо-гръцкия трансгранични регион чрез интелигентни и електронни инструменти“ (eTOURIST), финансиран по Програма за сътрудничество INTERREG V-A „Гърция-България 2014-2020“, съгласно Договор за БФП № B2.6c.07/09.10.2017. Проектът е съфинансиран от Европейския фонд за регионално развитие и от националните фондове на страните, участващи в Програмата за сътрудничество Interreg V-A „Гърция-България 2014-2020“. This document has been created within the framework of the Project „Promotion and development of natural and cultural heritage of Bulgarian – Greek cross-border region through smart and digital tools“ (eTOURIST), financed under the INTERREG V-A Cooperation Program "Greece-Bulgaria 2014-2020", Subsidy Contract No B2.6c.07/09.10.2017. The Project is co funded by the European Regional Development Fund and by national funds of the countries participating in the Interreg V-A "Greece - Bulgaria 2014-2020" Cooperation Programme.“

Седалище: 6300 Хасково, ул. „Цар Освободител“ 4
 Адрес за кореспонденция: Бизнес Инкубатор,
 6310 Клокотница, Община Хасково
 тел: ++359 38 66 50 21; факс: ++359 38 66 48 69
 e-mail: maritza@maritza.info
www.maritza.info

НАИМЕНОВАНИЕ	МЕСТОПОЛОЖЕНИЕ	ОПИСАНИЕ	ДОСТЪПНОСТ	ВЪЗМОЖНОСТ ЗА НАСТАНЯВАНЕ И ИЗХРАНВАНЕ	ЛЮБОПИТНИ ФАКТИ
					плодородието и вечно обновяващата се природа.
Керван сарай	гр. Харманли	Построен (около 1510 г.) да приютива пътниците по пътя им от и за Цариград, около който постепенно се оформя селище и „харман“ - равно място, където се е вършеело житото.	Обектът е достъпен с кола.	Добри възможности за настаняване и изхранване в гр. Харманли	Хората, работещи на хармана, са се наричали "харманлии", откъдето произлиза името на града. Понастоящем от него е запазена само една стена.
Долменен некропол	с. Черепово	Долменния некропол се намира южно от селото в местността Бялата пръст. Личат поне 3 долмена, но са силно разрушени. Макар че са били еднокамерни, без дромос и фасада, те са имали относително сложно техническо изпълнение. Вероятно всичките са били със скосени предни и задни стени, т.е. надлъжните стени са били съставени от по две плочи, като долната е била забита вертикално в терена, а горната е била леко наклонена навътре. Вероятно всичките са имали лицеви площи с хубави отвори с декоративен желб: при долмен 1 лицевата плоча е налице, но съборена и пречупена на две; при долмен 3 налице е само долната част от лицевата плоча, забита в терена, като в нея личи врязването за лицевия отвор.	Обектът е достъпен с кола	Добри възможности за настаняване и изхранване в гр. Харманли	Село Черепово е разположено в малка падина на западните склонове на Сакар планина. В землището на селото има следи от активен живот от хилядолетия. Съществуват множество мегалитни паметници, повечето от които долмени, могилни гробници, кромлехи. През 1903г е имало над 28 долмена и кромлехи. Някои от тях били и в самото село. Днес са се запазили около 18 долмена
Долмен	с. Остър камък, м. "Сиври кая"	Един от най-важните и интересни обекти тук са долменът "Каменната къща", който се намира в дясното от пътя към селото, на ок. 500-700 м от връх Остър камък. Долменът има запазени само три от стените, като лицевата плоча е липсвала още през 50-те години на XX в.	Обектът е достъпен с кола	Добри възможности за настаняване и изхранване в гр. Харманли	Долмените са забележителни паметници на тракийската култура и са разпространени само в Странджа, Сакар и съвсем малко в Източните Родопи.

Този документ е създаден в рамките на проект „Промотиране и развитие на природното и културното наследство на българо-гръцкия трансгранични регион чрез интелигентни и електронни инструменти“ (eTOURIST), финансиран по Програма за сътрудничество INTERREG V-A „Гърция-България 2014-2020“, съгласно Договор за БФП № B2.6c.07/09.10.2017. Проектът е съфинансиран от Европейския фонд за регионално развитие и от националните фондове на страните участници в Програмата за сътрудничество Interreg V-A „Гърция-България 2014-2020“. This document has been created within the framework of the Project „Promotion and development of natural and cultural heritage of Bulgarian – Greek cross-border region through smart and digital tools“ (eTOURIST), financed under the INTERREG V-A Cooperation Program „Greece-Bulgaria 2014-2020“, Subsidy Contract No B2.6c.07/09.10.2017. The Project is co funded by the European Regional Development Fund and by national funds of the countries participating in the Interreg V-A “Greece - Bulgaria 2014-2020“ Cooperation Programme.“

НАИМЕНОВАНИЕ	МЕСТОПОЛОЖЕНИЕ	ОПИСАНИЕ	ДОСТЪПНОСТ	ВЪЗМОЖНОСТ ЗА НАСТАНЯВАНЕ И ИЗХРАНВАНЕ	ЛЮБОПИТНИ ФАКТИ
Монумент Богородица	гр. Хасково	Най-високата в света статуя на Пресвета Дева Мария с Младенец е издигната с почит, любов и признателност към Божията майка. Монументът е открит през 2003 г. с водосвет от митрополит Арсений. През 2005 г. е вписан в книгата Световните рекорди на Гинес, а от 2009 г. е и в листата на Стоте национални туристически обекта на България. Автори на статуята са Петър Александров, Никола Стоянов и колектив. Изработена е от полимер-бетон и тежи 120 тона. Общата височина на монумента е 32,8 м, а притегателното му излъчване се допълва от изградения вътре в основата му параклис Рождество Богородично. От хълма Ямача, на който се извисява статуята, се разкрива заплеляваща панорама на целия град.	Обектът е достъпен с кола.	Добри възможности за настаняване и изхранване в гр. Хасково	Идеята за построяването на Монумент Пресвета Богородица е на община Хасково и се осъществява изцяло с дарения от хасковската общественост. Символът не е избран случаен – Божията Майка винаги се е считала за покровителка на града. В хилядолетната му история Рождество Богородично се е почитал като един от най-големите празници, а с решение на Общинския съвет 8 септември става и Ден на Хасково."
Монумент "1000 години Хасково"	гр. Хасково	Монумент „1000 години Хасково“ е построен през 1985 г. по случай 1000-годишнината на Хасково. Проектът е на скулптора Крум Дамянов и архитекта Симеон Борисов. Монументът е върху основите на Старата часовниковата кула на Хасково, разкрити за първи път при строителството на хотел „Аида“ през 60-те години на XX в. Монумент „1000 години Хасково“ представлява модерна часовниковата кула с височина 26,5 м. Състои се от три равни части, свързани композиционно. Първата част е изградена от гранитни плочки с орнаменти, а в средата на настилката е поставен ритуален камък за отбелоязване на събитието. Втората част представлява комплекс от четири скулптури на фигури от сив гранит с височина 6 м., поставени върху кръгли стоманени	Обектът е достъпен с кола.	Добри възможности за настаняване и изхранване в гр. Хасково	Монументът символизира четирите посоки в света, прехода към новото хилядолетие и Хасково като кръстопътен център между Източна и Запада."

Този документ е създаден в рамките на проект „Промотиране и развитие на природното и културното наследство на българо-гръцкия трансгранични регион чрез интелигентни и електронни инструменти“ (eTOURIST), финансиран по Програма за сътрудничество INTERREG V-A „Гърция-България 2014-2020“, съгласно Договор за БФП № B2.6c.07/09.10.2017. Проектът е съфинансиран от Европейския фонд за регионално развитие и от националните фондове на страните, участващи в Програмата за сътрудничество Interreg V-A „Гърция-България 2014-2020“. This document has been created within the framework of the Project „Promotion and development of natural and cultural heritage of Bulgarian – Greek cross-border region through smart and digital tools“ (eTOURIST), financed under the INTERREG V-A Cooperation Program „Greece-Bulgaria 2014-2020“, Subsidy Contract No B2.6c.07/09.10.2017. The Project is co funded by the European Regional Development Fund and by national funds of the countries participating in the Interreg V-A „Greece - Bulgaria 2014-2020“ Cooperation Programme.“

НАИМЕНОВАНИЕ	МЕСТОПОЛОЖЕНИЕ	ОПИСАНИЕ	ДОСТЪПНОСТ	ВЪЗМОЖНОСТ ЗА НАСТАНЯВАНЕ И ИЗХРАНВАНЕ	ЛЮБОПИТНИ ФАКТИ
		колони. Третата част е часовник с четири циферблата с диаметър 1,6 м. и две камбани, задвижвани от тежести на принципа на старите часовникови механизми. Часовниковият механизъм е произведен в Лайпциг, Германия.			
Камбанарията	гр. Хасково	Камбанария с внушителни размери и незабравима гледка се извисява над град Хасково. Високата почти 30 метра камбанария е издигната през 2010 година в непосредствена близост до Монумент Света Богородица и бързо заема своето място в образувания се архитектурен ансамбъл. На върха ѝ са поставени осем камбани с различна големина.	Обектът е достъпен с кола.	Добри възможности за настаняване и изхранване в гр. Хасково	Любопитен факт е, че част от тях са произведени в Камбанолеярна Велеганов, Пловдив. Леянрата е създадена през 1872 година и функционирането ѝ съвпада с предосвободителната епоха на България, а братя Велеганови участват дейно в подготовката на Априлското въстание, като леят лъвчета и куршуми за въстаниците.
Старата Часовниковска кула	гр. Хасково	Часовниковата кула на Хасково е построена в началото на 19-ти век като символ на града и на стопанския подем. Незнайно защо, през 1913 г. Градският общински съвет приема решение за разрушаването ѝ. На 8 септември 2012 г. ръководството на община Хасково прави първата копка на възстановяването на старата часовниковка кула. Година по-късно, отново на празника на града – Рождество на Пресвета Богородица, Хасково възвръща един от символите си. Възстановената часовниковка кула се извисява на 23 метра и е изградена от дялан узунджовски камък. На върха ѝ са поставени три циферблата и електронен механизъм с GPS сверяване, а	Обектът е достъпен с кола.	Добри възможности за настаняване и изхранване в гр. Хасково	Любопитен факт е, че камбаната на кулата е от леянрата ""Whitechapel"", произвела камбаната на Биг Ben, камбаната на свободата във Филаделфия, камбаните на Олимпиадата в Лондон и камбаните за юбилея на кралица Елизабет II. Леянрата ""Whitechapel"" (основана 1570 г.) е вписана в Рекордите на Гинес като най-старата във Великобритания. Старата часовниковка кула на Хасково е

Този документ е създаден в рамките на проект „Промотиране и развитие на природното и културното наследство на българо-гръцкия трансгранични регион чрез интелигентни и електронни инструменти“ (eTOURIST), финансиран по Програма за сътрудничество INTERREG V-A „Гърция-България 2014-2020“, съгласно Договор за БФП № B2.6c.07/09.10.2017. Проектът е съфинансиран от Европейския фонд за регионално развитие и от националните фондове на страните, участващи в Програмата за сътрудничество Interreg V-A „Гърция-България 2014-2020“. This document has been created within the framework of the Project „Promotion and development of natural and cultural heritage of Bulgarian – Greek cross-border region through smart and digital tools“ (eTOURIST), financed under the INTERREG V-A Cooperation Program „Greece-Bulgaria 2014-2020“, Subsidy Contract No B2.6c.07/09.10.2017. The Project is co funded by the European Regional Development Fund and by national funds of the countries participating in the Interreg V-A „Greece - Bulgaria 2014-2020“ Cooperation Programme.“

НАИМЕНОВАНИЕ	МЕСТОПОЛОЖЕНИЕ	ОПИСАНИЕ	ДОСТЪПНОСТ	ВЪЗМОЖНОСТ ЗА НАСТАНЯВАНЕ И ИЗХРАНВАНЕ	ЛЮБОПИТНИ ФАКТИ
		камбанен звън отмерва изминалите часове.			възстановена изцяло с дарения.
Слънчевият часовник	гр. Хасково	В древността, когато хората са нямали часовници, календари и компаси, слънцето било основен ориентир за времето и пространството. Тогава народите от Месопотамия, Индия, Египет, Елада изобретяват слънчеви часовници. Макар и състоящи се от един вертикален прът, забит в земята, или ритуален обелиск, те научили предците ни да измерват времето. С годините слънчевите часовници ставали все по-големи, по-разнообразни, по-красиви, по-съвършени и все по-сложни...	Обектът е достъпен с кола.	Добри възможности за настаняване и изхранване в гр. Хасково	Освен времето, слънчевият часовник в Хасково ни показва и "Розата на компаса". Векове наред символът на розата се свързвал с картите и водел хората в нужната посока. Рисувана на почти всяка карта, "Розата на компаса" сочела север и юг, изток и запад. Първоначално известна като „Роза на ветровете“, тя указвала тридесет и двата вятъра, дуващи от посоките на осемте основни ветрове, осемте полуветрове и шестнадесетте четвъртветрове. Когато се впишли в кръг, тези тридесет и две точки на компаса идеално съответствали на тридесет и двете венчелистчета на роза.
Паметник на Завистта	гр. Хасково	Първият и единствен в света Паметник на Завистта – Българският Икар бе открит на 8 септември 2014 година в град Хасково. Скулптурата представлява човек, разперил ръце, с криле от пера в устрем да полети, но две скелетни ръце хващат крилете му, дърпат ги надолу и искат да ги пречупят. Идеята за Паметника на Завистта се превръща в скулптура изпод ръцете на Господин Тенев – Гуспата, автор и на редица други арт инсталации в Хасково: скулптура на Баба Яга, бухала пред Общината, фигури	Обектът е достъпен с кола.	Добри възможности за настаняване и изхранване в гр. Хасково	Уникалната творба е отлята от бронз, височината ѝ е 3 метра, а теглото – 1 тон. Поставена е в центъра на град Хасково върху массивен гранитен постамент.

Този документ е създаден в рамките на проект „Промотиране и развитие на природното и културното наследство на българо-гръцкия трансгранични регион чрез интелигентни и електронни инструменти“ (eTOURIST), финансиран по Програма за сътрудничество INTERREG V-A „Гърция-България 2014-2020“, съгласно Договор за БФП № B2.6c.07/09.10.2017. Проектът е съфинансиран от Европейския фонд за регионално развитие и от националните фондове на страните участници в Програмата за сътрудничество Interreg V-A „Гърция-България 2014-2020“. This document has been created within the framework of the Project „Promotion and development of natural and cultural heritage of Bulgarian – Greek cross-border region through smart and digital tools“ (eTOURIST), financed under the INTERREG V-A Cooperation Program „Greece-Bulgaria 2014-2020“, Subsidy Contract No B2.6c.07/09.10.2017. The Project is co funded by the European Regional Development Fund and by national funds of the countries participating in the Interreg V-A “Greece - Bulgaria 2014-2020“ Cooperation Programme.“

НАИМЕНОВАНИЕ	МЕСТОПОЛОЖЕНИЕ	ОПИСАНИЕ	ДОСТЪПНОСТ	ВЪЗМОЖНОСТ ЗА НАСТАНЯВАНЕ И ИЗХРАНВАНЕ	ЛЮБОПИТНИ ФАКТИ
		на Оранжевия мост, паметника на художника Лицо.			
Крепост Марса	гр. Хасково	Крепост Марса се намира в кв. Хисаря, на 0.96 km южно по права линия от центъра на гр. Хасково. Тя заема високите части на варовиков хълм, при завоя на малка река. На това място още през IX век възниква българско селище, а през X век е построена крепост, върху руините на тракийска такава.	Обектът е достъпен с кола.	Добри възможности за настаняване и изхранване в гр. Хасково	Крепостта има пряка видимост към крепостите при с. Текето и с. Татарево. С централното си разположение, крепостта- град е била център на цялата крепостна система изградена по реките Марица, Клокотница и Харманлийска река. По всяка вероятност крепостта е унищожена при превземането и от византийците в края на X век. След това е ремонтирана и окончателно изоставена през XII век.
Място на Узунджовския панаир от XVI-XIX в.	с. Узунджово, площада пред църквата	Панаирът в село Узунджово добива широка известност и се налага като водещ сред останалите панаири не само по българските земи, но и на територията на цялата Османска империя. Развитието на панаира е благоприятствано от редица фактори. Още от древността, през Узунджово е минавал римски път. Близостта на селището до река Марица, която тогава е била плавателна, също допринася за развитието на региона. Не маловажен е и фактът, че Узунджово се намира на пътя, свързващ Европа и Азия, Източна и Запада (настоящият международен път	Обектът е достъпен с кола.	Добри възможности за настаняване и изхранване в гр. Хасково	Узунджовският панаир е бил най-големият панаир в пределите на Османската империя.

Този документ е създаден в рамките на проект „Промотиране и развитие на природното и културното наследство на българо-гръцкия трансгранични регион чрез интелигентни и електронни инструменти“ (eTOURIST), финансиран по Програма за сътрудничество INTERREG V-A „Гърция-България 2014-2020“, съгласно Договор за БФП № B2.6c.07/09.10.2017. Проектът е съфинансиран от Европейския фонд за регионално развитие и от националните фондове на страните, участващи в Програмата за сътрудничество Interreg V-A „Гърция-България 2014-2020“. This document has been created within the framework of the Project „Promotion and development of natural and cultural heritage of Bulgarian – Greek cross-border region through smart and digital tools“ (eTOURIST), financed under the INTERREG V-A Cooperation Program "Greece-Bulgaria 2014-2020", Subsidy Contract No B2.6c.07/09.10.2017. The Project is co funded by the European Regional Development Fund and by national funds of the countries participating in the Interreg V-A "Greece - Bulgaria 2014-2020" Cooperation Programme.“

НАИМЕНОВАНИЕ	МЕСТОПОЛОЖЕНИЕ	ОПИСАНИЕ	ДОСТЪПНОСТ	ВЪЗМОЖНОСТ ЗА НАСТАНЯВАНЕ И ИЗХРАНВАНЕ	ЛЮБОПИТНИ ФАКТИ
		<p>E80). С течение на времето, Узунджовският панаир се превръща в център на търговия. Там се съсредоточават не само български търговци, а и такива от Европа и Азия, натрупват се значителни капитали и се осъществява огромен стокооборот.</p> <p>Узунджовският панаир просъществува близо два века. Със започването на Руско-турската освободителна война, международното търговско средище прекъсва своя живот.</p> <p>След Освобождението и разделянето на българските земи на две части, Пловдив се обособява като столица на Източна Румелия. Постепенно градът се развива в икономически и културен аспект. На 15 август 1892 г., по време на управлението на Стефан Стамболов, се открива пловдивският панаир, който е приемник на Узунджовския.</p>			
Средновековна крепост	с. Клокотница, Асенова махала	<p>Именно тук на 9 март 1230 година цар Иван Асен II побеждава войските на византийския император Теодор Комин. Победата играе ключова роля за развитието на България и получаването на излаз на три морета - Черно, Бяло и Адриатическо море. Тази крепост се е издигала на един отклоняващ се хълм с височина 387 м точно при заключването на двата притока на реките, т.e. мястото където се смята, че се е състояла битката. За съжаление от нея не е останало почти нищо, като доста личат средновековните зидове.</p> <p>Въпреки това гледката, която се открива от хълма е красива, по екопътеката към крепостта има 2 беседки и чешми, а мястото е с изключително значение за историята на България.</p>	Обектът е достъпен с кола.	Добри възможности за настаняване и изхранване в гр. Хасково	Това е втората Асенова крепост, която се намира до село Клокотница, на 5 километра от Хасково.

Този документ е създаден в рамките на проект „Промотиране и развитие на природното и културното наследство на българо-гръцкия трансграничничен регион чрез интелигентни и електронни инструменти“ (eTOURIST), финансиран по Програма за сътрудничество INTERREG V-A „Гърция-България 2014-2020“, съгласно Договор за БФП № B2.6c.07/09.10.2017. Проектът е съфинансиран от Европейския фонд за регионално развитие и от националните фондове на страните, участващи в Програмата за сътрудничество Interreg V-A „Гърция-България 2014-2020“. This document has been created within the framework of the Project „Promotion and development of natural and cultural heritage of Bulgarian – Greek cross-border region through smart and digital tools“ (eTOURIST), financed under the INTERREG V-A Cooperation Program "Greece-Bulgaria 2014-2020", Subsidy Contract No B2.6c.07/09.10.2017. The Project is co funded by the European Regional Development Fund and by national funds of the countries participating in the Interreg V-A "Greece - Bulgaria 2014-2020" Cooperation Programme.“

РАЗДЕЛ ЦЪРКВИ, МАНАСТИРИ И ДРУГИ

НАИМЕНОВАНИЕ	МЕСТОПОЛОЖЕНИЕ	ОПИСАНИЕ	ДОСТЪПНОСТ	ВЪЗМОЖНОСТ ЗА НАСТАНЯВАНЕ И ИЗХРАНВАНЕ	ЛЮБОПИТНИ ФАКТИ
Църква „Свети Равноапостол и Константин и Елена“	с. Крепост	Построена е през 1874 г. по инициатива на родолюбиви жители на селото. Църквата е правоъгълна каменна постройка с двускатен покрив, трикорабна, с апсида. Любителите на българските старини и на християнската иконография ще намерят в нея прекрасни и слабо познати творби на майстори зографи.	Обектът е достъпен с кола.	Добри възможности за настаняване и изхранване в гр. Димитровград	Голяма част от иконите са дело на Никола Данчов, носят неговия подпись и са датирани от 1874 година. Иконите и стенописите в цялата църква са изключително въздействащи.
Църква „Свети Димитър“	гр. Димитровград	Църквата „Свети Димитър“ в Димитровград е най-старата постройка на територията на града, датираща от 1884 г. Църквата е построена от жителите на с. Каяджик. Строежът започнал през 1880 г. и завършил през 1884 г. С доброволен труд, с парични и натурални дарения участвало цялото население. Иконите на църквата, които са подарени от жителите на с. Каяджик, са от Зографската школа и са по-стари от самата църква с около 3 века. В западната част на двора има параклис „Възкресение Христово“. Хармонията на мястото е постигната с богатата, красива и добре поддържана растителност. През 1974 г. църквата е обявена за паметник на културата.	Обектът е достъпен с кола.	Добри възможности за настаняване и изхранване в гр. Димитровград	Според предание дворното място от 8 декара, определено за строеж на църква и училище на с. Каяджик /днешният квартал Раковски в Димитровград/ е подарено от турски бей
Православен храм „Свети Николай Чудотворец“	гр. Меричлери	Построен е през 1858 година на мястото на параклис „Свети Николай“. Строители са били зидари от Меричлери, а за майстори били наети Уста Манол и Уста Пастол от село Югово. Това е една от първите църкви в Хасковска област. През 1928 година при силно земетресение храмът е частично разрушен, но в последствие е възстановен - извършва се ремонт и се прави пристройка на задната част. Изградена е хубава висока камбанария. Окончателното му възстановяване е завършило през 1930 година.	Обектът е достъпен с кола.	Добри възможности за настаняване и изхранване в гр. Димитровград	Храмът е ценен исторически паметник. Иконите са дело на художник от късното възраждане Димитър Андов - родом от гр. Чирпан. Сградата на църквата по строеж и архитектура и до днес учудва всички.
Християнски кръст	с. Крум	На 5 май 2014 г. край димитровградското село Крум беше осветен 15-метров Християнски кръст. Той е изработен от метал и върху него са поставени осветителни тела така, че да свети и през нощта. Идеята за издигане на кръста е на жителите на селото, а целта е той да бъде	Обектът е достъпен с кола.	Добри възможности за настаняване и изхранване в гр. Димитровград	Символът на вярата е изграден изцяло с пари от дарения. Идеята е да се припомни на хората, че духовното е по-важно от материалното.

Този документ е създаден в рамките на проект „Промотиране и развитие на природното и културното наследство на българо-гръцкия трансгранични регион чрез интелигентни и електронни инструменти“ (eTOURIST), финансиран по Програма за сътрудничество INTERREG V-A „Гърция-България 2014-2020“, съгласно Договор за БФП № B2.6c.07/09.10.2017. Проектът е съфинансиран от Европейския фонд за регионално развитие и от националните фондове на страните участници в Програмата за сътрудничество Interreg V-A „Гърция-България 2014-2020“. This document has been created within the framework of the Project „Promotion and development of natural and cultural heritage of Bulgarian – Greek cross-border region through smart and digital tools“ (eTOURIST), financed under the INTERREG V-A Cooperation Program "Greece-Bulgaria 2014-2020", Subsidy Contract No B2.6c.07/09.10.2017. The Project is co funded by the European Regional Development Fund and by national funds of the countries participating in the Interreg V-A "Greece - Bulgaria 2014-2020" Cooperation Programme.“

НАИМЕНОВАНИЕ	МЕСТОПОЛОЖЕНИЕ	ОПИСАНИЕ	ДОСТЪПНОСТ	ВЪЗМОЖНОСТ ЗА НАСТАНЯВАНЕ И ИЗХРАНВАНЕ	ЛЮБОПИТНИ ФАКТИ
		обединител на хората, да ги закриля и прави по-добри. Намира се на най-високия хълм над село Крум, в местността „Гичата“.			
Манастир „Света Богородица“	с. Добрич	Жител на селото през 1886 година, чрез съновидение, открива аязмо в нивата си и я дарява за строеж на параклис. Святото място е възстановено основно след 2000 година. Старият параклис е обновен, издигната е двуетажна сграда за преспиване.	Обектът е достъпен с кола.	Добри възможности за настаняване и изхранване в гр. Димитровград	Всяка година в навечерието на Голяма Богородица тук се стичат много хора, за да почетат Божията майка. До външните порти на манастира е изградена красива чешма, от която те могат да си напълнят от лековитата вода на аязмото.
Църква „Св. Харалампий“	с. Черногорово	Построена е през 1863 г. от Уста Коста от с. Устово. Заографисана е през 1864 г. от Алексий Иконописец. Според легендата, черногоровци избрали името на храма, защото всяка година, на деня, посветен на светеца - 11 февруари, от гората излизал голям елен, който се пренасял в жертва. Църквата „Св. Харалампий“ има 38 икони, някои с датировка и имената на зографите, работили през 60-те години на XIX век.	Обектът е достъпен с кола.	Добри възможности за настаняване и изхранване в гр. Димитровград	Освен библейските сюжети, интерес представлява сцена от неизвестен автор изобразяваща три синджира роби.
Църква „Св. Димитър“	с. Ябълково	Построена е през далечната 1842 г. по време на Османското владичество. Претекстът за построяването и е, че се строи нова къща на свещеника на селото поп Калин. Голямото чирпанско земетресение от 1928 г. разрушава църквата. Тя е възстановена през 1930 г. със средства от фонд „Депозе“ и дарения от цялото село. През 1950 г. зографът Петър Джамджиев от Пловдив я изографисва. Сградата на църквата е массивна, тухлена, с двускатен покрив, открита галерия от запад и юг. Кулата на камбанарията е построена в северозападния ъгъл с вход от галерията откъм запад.	Обектът е достъпен с кола.	Добри възможности за настаняване и изхранване в гр. Димитровград	До църквата има и аязмо.
Църква „Свети Георги Победоносец“	с. Бодрово	Построена е през 1858 г. Тя е изградена благодарение на богатството и щедростта на Хаджи Георги, който получава разрешение за строеж на църква през 1856 г. Цялото село участва с труда си в построяването ѝ. Църквата е с каменен градеж, с апсида, с двускатен покрив. Иконите са изработени през 1859-1860 година от Никола Зограф.	Обектът е достъпен с кола.	Добри възможности за настаняване и изхранване в гр. Димитровград	В североизточния ъгъл на църковния двор е изградена осемстенна каменна камбанария.
Църква	с. Горски извор	Най-старата църква на територията на Димитровградска община, „Свети	Обектът е	Добри възможности	Църквата е паметник на културата с

Този документ е създаден в рамките на проект „Промотиране и развитие на природното и културното наследство на българо-гръцкия трансграничничен регион чрез интелигентни и електронни инструменти“ (eTOURIST), финансиран по Програма за сътрудничество INTERREG V-A „Гърция-България 2014-2020“, съгласно Договор за БФП № B2.6c.07/09.10.2017. Проектът е съфинансиран от Европейския фонд за регионално развитие и от националните фондове на страните, участващи в Програмата за сътрудничество Interreg V-A „Гърция-България 2014-2020“. This document has been created within the framework of the Project „Promotion and development of natural and cultural heritage of Bulgarian – Greek cross-border region through smart and digital tools“ (eTOURIST), financed under the INTERREG V-A Cooperation Program "Greece-Bulgaria 2014-2020", Subsidy Contract No B2.6c.07/09.10.2017. The Project is co funded by the European Regional Development Fund and by national funds of the countries participating in the Interreg V-A "Greece - Bulgaria 2014-2020" Cooperation Programme.“

Седалище: 6300 Хасково, ул. „Цар Освободител“ 4
 Адрес за кореспонденция: Бизнес Инкубатор,
 6310 Клокотница, Община Хасково
 тел: ++359 38 66 50 21; факс: ++359 38 66 48 69
 e-mail: maritza@maritza.info
www.maritza.info

European Regional Development Fund

НАИМЕНОВАНИЕ	МЕСТОПОЛОЖЕНИЕ	ОПИСАНИЕ	ДОСТЪПНОСТ	ВЪЗМОЖНОСТ ЗА НАСТАНЯВАНЕ И ИЗХРАНВАНЕ	ЛЮБОПИТНИ ФАКТИ
„Свети Георги Победоносец“		Георги Победоносец“ в с. Горски извор е построена през 1854 г. Стенописите на храма са с висока художествена стойност. Знае се, че главен зограф е бил Георги Данчов Луков (Попгеоргиев) от Чирпан.	достъпен с кола.	за настаняване и изхранване в гр. Димитровград	национално значение от 1964 г.
Църква „Св. Преображене Господне“	гр. Ивайловград	Изключително ценен представител на възрожденската култова архитектура, изобразително и приложно изкуство в България, обявен за архитектурно-художествен паметник на културата с национално значение. Църквата естроена през 1828 г. на мястото на по-стар храм. Специален интерес представляват разкошния ажурно резован двувреден иконостас с растителни и животински мотиви, царски двери, архиерейски трон, малък и целувателни иконостаси, пластичната украса по тавана и колоните и царските икони, имащи висока художествена стойност.	Обектът е достъпен с кола.	Добри възможности за настаняване и изхранване в гр. Ивайловград	Храмовият празник Преображение Господне (6 авг.) се чества с тържествена литургия и курбан за здраве. Църквата е основния градски храм за богослужения и е отворена всяка неделя.
Манастир „Св. Св. Константин и Елена“	гр. Ивайловград	Ивайловградският манастир „Св. св. Константин и Елена“ е основан през XII в., а век по-късно е разцветът му, когато се превръща в митрополитски център. По време на османското робство манастирът е разрушаван на два пъти, за да възкръсне през 1846 г. От 1949 г. Ивайловградската обител не е обитавана от монашеско братство, но всяка година на 8 септември, тук ежегодно тук се провежда събор с нощно бдение, тържествена литургия и курбан за здраве.	Обектът е достъпен с кола.	Добри възможности за настаняване и изхранване в гр. Ивайловград	В днешно време Ивайловградският манастир е периодично действащ и представлява комплекс от църква, жилищна сграда и старинна чешма от 1846 г. От стария манастирски комплекс е запазена само църквата, която представлява трикорабна псевдобазилика с изографисан по-късно иконостас (края на XIX в.) и вградени 8 медальона в олтара от по-ранен период. Интерес в храма представляват и резбованите свещници и полилии, изработени от мрамор.
Църква „Св. Архангел Михаил“	с. Долно Луково	Представлява забележителна трикорабна псевдобазилика, иззидана от камък. Върху мраморните фронтони над двата входа са издълбани ктиторски калиграфни надписи на гръцки език.	Обектът е достъпен с кола.	Добри възможности за настаняване и изхранване в гр. Ивайловград	Особен интерес представлява едро изработената дърворезба на иконостаса.
Църква „Св.“	с. Долно Луково	Една от най-запазените стари български църкви. Обявена е за	Обектът е	Добри възможности	Датира от 1806 г., като според преданието е

Този документ е създаден в рамките на проект „Промотиране и развитие на природното и културното наследство на българо-гръцкия трансграничничен регион чрез интелигентни и електронни инструменти“ (eTOURIST), финансиран по Програма за сътрудничество INTERREG V-A „Гърция-България 2014-2020“, съгласно Договор за БФП № B2.6c.07/09.10.2017. Проектът е съфинансиран от Европейския фонд за регионално развитие и от националните фондове на страните участници в Програмата за сътрудничество Interreg V-A „Гърция-България 2014-2020“. This document has been created within the framework of the Project „Promotion and development of natural and cultural heritage of Bulgarian – Greek cross-border region through smart and digital tools“ (eTOURIST), financed under the INTERREG V-A Cooperation Program "Greece-Bulgaria 2014-2020", Subsidy Contract No B2.6c.07/09.10.2017. The Project is co funded by the European Regional Development Fund and by national funds of the countries participating in the Interreg V-A "Greece - Bulgaria 2014-2020" Cooperation Programme.“

Седалище: 6300 Хасково, ул. „Цар Освободител“ 4
 Адрес за кореспонденция: Бизнес Инкубатор,
 6310 Клокотница, Община Хасково
 тел: ++359 38 66 50 21; факс: ++359 38 66 48 69
 e-mail: maritza@maritza.info
www.maritza.info

European Regional Development Fund

НАИМЕНОВАНИЕ	МЕСТОПОЛОЖЕНИЕ	ОПИСАНИЕ	ДОСТЪПНОСТ	ВЪЗМОЖНОСТ ЗА НАСТАНЯВАНЕ И ИЗХРАНВАНЕ	ЛЮБОПИТНИ ФАКТИ
Св. Константин и Елена"		архитектурен паметник на културата с местно значение. Има две отделения – мъжко и женско. Интериорът е дооформян до 1918 г. Специален интерес представляват дърворезбеният иконостас с тиар. „овчарска резба“ и оригиналните икони от началото на XIX в. – дело на самобитни местни майстори.	достъпен с кола.	за настаняване и изхранване в гр. Ивайловград	изградена тайно в съществуващата тогава дъбова гора само за 7 нощи. Определящ за кратките срокове на изграждане е бил османски закон, според който постройка, на която е сложен покрив, не се разрушава.
Тракийски мемориал "Илиева нива"	с. Глумово	През 1996 година в местността е издигнат мемориален комплекс в памет на над 40 000 изклани български бежанци и техните деца. Мемориалът се състои от паметник, чешма и параклис "Света Петка българска"	Обектът е достъпен с кола.	Добри възможности за настаняване и изхранване в гр. Ивайловград	На това място на 03.10.1913 г. по време на Междусъюзническата война, турска войска убива над 200 бебета и деца, които са скрити на южния бряг на р. Арда. Това били деца на българи, бягащи от преследващата ги турска войска.
Църква „Св. Анастасий“	с. Белополяне	Забележителен представител на възрожденската култова архитектура от първата половина на XIX в., паметник на културата. Построен през 1838 г., храмът представлява типична трикорабна едноабсидна псевдобазилика с петоъгълна кула-камбанария и богата релефна пластика по външните стени. Интериорът също е оригинален, отличавайки се с единствената в общината двуетажна галерия. Иконите на иконостаса имат висока художествена стойност, като голяма рядкост за района са две поклоннически икони, донесени чак от Божи гроб в Йерусалим. Особено внимание заслужава и дарохранителницата, украсена с много живописна аплекция.	Обектът е достъпен с кола.	Добри възможности за настаняване и изхранване в гр. Ивайловград	Църквата е действаща, отворена е на всички християнски празници, но само на храмовия празник св. Атанасий (18 ян., 2 май) има литургия. През месец май след нея се прави курбан за здраве.
Църква "Свети Атанасий"	с. Малко градище	Храмът е трикорабен, масивно засводен, с открит притвор от запад. Строителството му е започнало през 1840 г., а освещаването е извършено на 27 юни 1844 г. Според надпис на иконата на "Св. Богородица", иконите са изписани през 1845 г. Осемте царски и 19-те апостолски икони са рисувани от народен майстор в топла гама. Изображението на "Исус Христос Пантократор" /вседържител/ върху платно е аплицирано в зенита на централния свод. С неговото име е изразена идеята за единството на	Обектът е достъпен с кола.	Добри възможности за настаняване и изхранване в гр. Любимец	По предание иконописецът е от Одрин. Той е направил иконостаса, които е дъчен, оцветен в зелено, с венчилка от резбовано разпятие и грифони.

Този документ е създаден в рамките на проект „Промотиране и развитие на природното и културното наследство на българо-гръцкия трансграничният регион чрез интелигентни и електронни инструменти“ (eTOURIST), финансиран по Програма за сътрудничество INTERREG V-A „Гърция-България 2014-2020“, съгласно Договор за БФП № B2.6c.07/09.10.2017. Проектът е съфинансиран от Европейския фонд за регионално развитие и от националните фондове на страните, участващи в Програмата за сътрудничество Interreg V-A „Гърция-България 2014-2020“. This document has been created within the framework of the Project „Promotion and development of natural and cultural heritage of Bulgarian – Greek cross-border region through smart and digital tools“ (eTOURIST), financed under the INTERREG V-A Cooperation Program „Greece-Bulgaria 2014-2020“, Subsidy Contract No B2.6c.07/09.10.2017. The Project is co funded by the European Regional Development Fund and by national funds of the countries participating in the Interreg V-A “Greece - Bulgaria 2014-2020“ Cooperation Programme.“

НАИМЕНОВАНИЕ	МЕСТОПОЛОЖЕНИЕ	ОПИСАНИЕ	ДОСТЪПНОСТ	ВЪЗМОЖНОСТ ЗА НАСТАНЯВАНЕ И ИЗХРАНВАНЕ	ЛЮБОПИТНИ ФАКТИ
		всички "войнства" на вселената, подчинени на йерархичния принцип. В библейските пророчески книги се среща в съчетание "Господ на войната" или Вседържител, "Владика на силите". Под "войнства" се разбира слънцето, луната и звездите, съставляващи цялото небесно войнство. Към храма е имало и килийно училище, което е открыто около 1862 г. и е просъществувало до 1883 г. Отначало на децата е преподавал отец Атанасий от Кавакли /Тополовград/, като ги е учили на гръцки. Според 1864-1865 г. свещеник филио от Хебибче /Любимец/ е обучавал учениците на черковнославянски.			
Църква "Св. Архангел Михаил"	с. Сеноклас	Най-старата църква в общината, построена 1858 година, от майстор Георги Борумуса от с. Устово Смолянско.	Обектът е достъпен с кола.	Добри възможности за настаняване и изхранване в гр. Маджарово	През 1913 година, църквата е опожарена, възстановяването става през 1921 година.
Църква "Св. Атанасий"	с. Сусам	Построена е през 1898 г. По-късно, през 1925 г. към нея е пристроена камбанария. Църквата е декларирана като художествена културна ценност заради живописването на медалиона на свода, царските двери и венчилката, иконите от царския ред и празничния пояс.	Обектът е достъпен с кола.	Добри възможности за настаняване и изхранване в с. Минерални бани	Отбелязана като ценност е архитектурата на сградата.
Църква „Живоприемният източник“	гр. Свиленград	Църквата е построена около 1860 г. основно с дарения от жителите на махала „Гебран“. На площ от близо 4 000 кв. м. е оформена богато озеленена, красива паркова среда, чийто център е църквата. Изцяло реконструирана е алейната мрежа, по която са разположени и основните места за отдих на живущите в квартала. Алейте са покрити с цветни бетонови плочи. Засадени са широколистни и иглолистни дървета, масивни групи от цъфтящи и вечнозелени храсти и пълзящи храстови видове. Присъстват и няколко броя ниски широколистни екзотични видове. Богатата дървесна и храстова растителност ще се поддържа с автоматизирана система за поливане. На мястото на съществуваща детска	Обектът е достъпен с кола.	Добри възможности за настаняване и изхранване в гр. Свиленград	По време на Междусъюзническата война (1913) църквата е разрушена до основи, а след приключването на войните, започва нейното възстановяване, което продължава до 1924 г.

Този документ е създаден в рамките на проект „Промотиране и развитие на природното и културното наследство на българо-гръцкия трансгранични регион чрез интелигентни и електронни инструменти“ (eTOURIST), финансиран по Програма за сътрудничество INTERREG V-A „Гърция-България 2014-2020“, съгласно Договор за БФП № B2.6c.07/09.10.2017. Проектът е съфинансиран от Европейския фонд за регионално развитие и от националните фондове на страните, участващи в Програмата за сътрудничество Interreg V-A „Гърция-България 2014-2020“. This document has been created within the framework of the Project „Promotion and development of natural and cultural heritage of Bulgarian – Greek cross-border region through smart and digital tools“ (eTOURIST), financed under the INTERREG V-A Cooperation Program „Greece-Bulgaria 2014-2020“, Subsidy Contract No B2.6c.07/09.10.2017. The Project is co funded by the European Regional Development Fund and by national funds of the countries participating in the Interreg V-A „Greece - Bulgaria 2014-2020“ Cooperation Programme.“

Седалище: 6300 Хасково, ул. „Цар Освободител“ 4
Адрес за кореспонденция: Бизнес Инкубатор,
6310 Клокотница, Община Хасково
тел: ++359 38 66 50 21; факс: ++359 38 66 48 69
e-mail: maritza@maritza.info
www.maritza.info

European Regional Development Fund

НАИМЕНОВАНИЕ	МЕСТОПОЛОЖЕНИЕ	ОПИСАНИЕ	ДОСТЪПНОСТ	ВЪЗМОЖНОСТ ЗА НАСТАНЯВАНЕ И ИЗХРАНВАНЕ	ЛЮБОПИТНИ ФАКТИ
		площадка е проектирана и изградена нова, оборудвана с модерни детски съоръжения и пейки. Поставена е акурна ограда с три входа, които са свързани с основните подходи към църквата. Монтирано е ново алейно осветление. Масивната сграда на храма е подчертана с нощно осветление.			
Църква "Света Троица"	гр. Свиленград	Църквата е построена с доброволни пожертвования през 1834 г. на мястото, където вероятно е било културното средище на българското население по онова време. Построяването на църквата е било дело на българите от трите махали на града - Баяндър/благородник/, Канакли/предградие/ и Гебран/неверник т.е. християнин/ и затова може би е наречена "Св. Троица". При опожаряването на града през 1913 г. църквата също изгоря, но формата и е била запазена при възобновяването.	Обектът е достъпен с кола.	Добри възможности за настаняване и изхранване в гр. Свиленград	През 1847-48 г. към църквата е построено първото светско училище в града. Днес то носи името на един от своите основоположници и главен учител Христо Полмарков.
Храм "Св. Богородица"	кв. Злати дол, гр. Симеоновград	Вековен храм построената през 1825 година.	Обектът е достъпен с кола.	Добри възможности за настаняване и изхранване в гр. Симеоновград	От църквата „Св. Богородица“ в момента са останали части от външните стени.
Храм "Св. Николай Чудотворец"	гр. Симеоновград	Строена е през 40-те години на XIX век. Патронът не е избран случайно. Разположен по течението на р. Марица, Симеоновград е известен с развито салджийство, а закрилник на моряци и салдженци е свети Николай Чудотворец. Според летописната книга през 1856 г. в двора ѝ е построена друга църква, която е съборена около 1866-1867 год., бивайки малка за разрастващото се селище. Новата е издигната през 1868 г.	Обектът е достъпен с кола.	Добри възможности за настаняване и изхранване в гр. Симеоновград	Запазени са почти всички икони, дело на Георги Данчов Зографина. На всяка икона са изписани имената на дарителите. Изписването на храмовата икона на свети Николай, е от "Рука В. Ст. К. Москов 1868 г."ви
Църква "Св. Димитър"	с. Жълти бряг	Строителството на църквата "Св. Димитър Солунски" продължава четири години. Освещава се на 3 май 1859 г., което се удостоверява от текст на престолната плоча.	Обектът е достъпен с кола.	Добри възможности за настаняване и	Съществува предание, че преди първата колка се събира цялото население. Майсторът, с кирка в ръка, кара хората да се подредят около

Този документ е създаден в рамките на проект „Промотиране и развитие на природното и културното наследство на българо-гръцкия трансграничничен регион чрез интелигентни и електронни инструменти“ (eTOURIST), финансиран по Програма за сътрудничество INTERREG V-A „Гърция-България 2014-2020“, съгласно Договор за БФП № B2.6c.07/09.10.2017. Проектът е съфинансиран от Европейския фонд за регионално развитие и от националните фондове на страните участници в Програмата за сътрудничество Interreg V-A „Гърция-България 2014-2020“. This document has been created within the framework of the Project „Promotion and development of natural and cultural heritage of Bulgarian – Greek cross-border region through smart and digital tools“ (eTOURIST), financed under the INTERREG V-A Cooperation Program „Greece-Bulgaria 2014-2020“, Subsidy Contract No B2.6c.07/09.10.2017. The Project is co funded by the European Regional Development Fund and by national funds of the countries participating in the Interreg V-A „Greece - Bulgaria 2014-2020“ Cooperation Programme.“

НАИМЕНОВАНИЕ	МЕСТОПОЛОЖЕНИЕ	ОПИСАНИЕ	ДОСТЪПНОСТ	ВЪЗМОЖНОСТ ЗА НАСТАНЯВАНЕ И ИЗХРАНВАНЕ	ЛЮБОПИТНИ ФАКТИ
				изхранване в с. Стамболово	оградата. Обикаля три пъти редицата и накрая копва пред една мома – Дона, от рода Гъргиделчеви. Разплакана, момата хуква към дома си. След 40 дни умира. Това предание се свързва с вярването, че за да е здрава една постройка или мост, трябва да се "вгради човешка сянка".
Църква "Св. Илия"	с. Царева поляна	Църквата в Царева Поляна е построена през 1858 г. Султанско разрешение за строежа е получено с условие, че тя трябва да бъде издигната на ниско място и за кратко време. Затова в изграждането се включва цялото население. Храмът носи името на свети Илия и е осветен на Илинден. На този празник е селищният събор. Всяка година, с прекъсване по време социализма се прави общоселски курбан. Събират се в църковният двор, където след служба се осветява курбана. Има запазен спомен, че веднъж на този ден един човек работил и реката придошла, което се приема като наказание за цялото село, защото на този ден не се работи.	Обектът е достъпен с кола.	Добри възможности за настаняване и изхранване в с. Стамболово	Легенда разказва, че е била построена върху основите на стара църква.
Параклис „Св. Георги“	с. Царева поляна	М. "Гъргиденя", на пътя между селата Царева поляна и Стамболово, има лековит извор и параклис на името на Свети Георги. Той представлява четиристенна каменна постройка, изградена над извора, с пръстен под (460-360 см) и открит чардак на запад. На източната стена има полуокръгла ниша с издаден перваз. Над нея – прозорец с полуокръгла форма. На северната и южната стена има по един малък прозорец с правоъгълна форма. На западната е вратата и един правоъгълен прозорец. Покривната конструкция е дървена, чардакът също. Няма таван. Три стъпала водят до голяма каменна плоча пред аязмото. За изворчето е направена малка полусферична засводена ниша с отвор (90-60 см) на запад. В каменните стени на север, изток и юг има по една ниша (30-35 см).	Обектът е достъпен с кола.	Добри възможности за настаняване и изхранване в с. Стамболово	До скоро на това място е имало и каменен кръст.

Този документ е създаден в рамките на проект „Промотиране и развитие на природното и културното наследство на българо-гръцкия трансгранични регион чрез интелигентни и електронни инструменти“ (eTOURIST), финансиран по Програма за сътрудничество INTERREG V-A „Гърция-България 2014-2020“, съгласно Договор за БФП № B2.6c.07/09.10.2017. Проектът е съфинансиран от Европейския фонд за регионално развитие и от националните фондове на страните, участващи в Програмата за сътрудничество Interreg V-A „Гърция-България 2014-2020“. This document has been created within the framework of the Project „Promotion and development of natural and cultural heritage of Bulgarian – Greek cross-border region through smart and digital tools“ (eTOURIST), financed under the INTERREG V-A Cooperation Program „Greece-Bulgaria 2014-2020“, Subsidy Contract No B2.6c.07/09.10.2017. The Project is co funded by the European Regional Development Fund and by national funds of the countries participating in the Interreg V-A „Greece - Bulgaria 2014-2020“ Cooperation Programme.“

Седалище: 6300 Хасково, ул. „Цар Освободител“ 4
 Адрес за кореспонденция: Бизнес Инкубатор,
 6310 Клокотница, Община Хасково
 тел: ++359 38 66 50 21; факс: ++359 38 66 48 69
 e-mail: maritza@maritza.info
www.maritza.info

НАИМЕНОВАНИЕ	МЕСТОПОЛОЖЕНИЕ	ОПИСАНИЕ	ДОСТЪПНОСТ	ВЪЗМОЖНОСТ ЗА НАСТАНЯВАНЕ И ИЗХРАНВАНЕ	ЛЮБОПИТНИ ФАКТИ
Параклис „Св. Троица“	с. Жълти бряг	<p>Параклисът представлява една стая-църквичка с икони и иконопис по стените. Под нея е иззирано куполовидно кладенче за лековитата вода.</p> <p>Почита се на празника Свети Дух, който е на петдесет и първия ден от Великден. В Жълти бряг е известен като "Ста Труйца". На аязмото всяка година става общоселски събор с молебен и курбан. Нуждаещите се идват през цялата година, не само от селото, но и от околните селища. Измиват очите си и връзват конец от дрехата си на храст пред входа на чешмичката. След 60-те години на XX в. това свято място е изоставено, не се поддържа. Иконите са разграбени, стенописите – унищожени, а стените – окъртени.</p> <p>През 1977 г. за кратко време ловната дружинка превръща параклиса в хижа – с камина, маси, столове. През 2000 г. е възстановен – ремонтиран и възобновен, с общоселски средства. Осветен е на празника Свети Дух. Участват не само жители от селото, идват и живеещи в Хасково жълтибъряговци. Сега параклисът и мястото около него се поддържат от църковното настоятелство. Посещава се от нуждаещи се и вярващи в силата на лечебната вода.</p>	Обектът е достъпен с кола.	Добри възможности за настаняване и изхранване в с. Стамболово	<p>Според предание, преди около 150 години, момиче на име Божка Кавръкова, сънува сън срещу Свети Дух. Явява се човек, който казва да отиде на Ямача, под двете чуки и да копне с мотичка – там има лековита за очите вода. Изплашено момичето не прави нищо, но и не казва на никого. На следващата година, пак по същото време, сънят се повтаря, но със закана: "Ако не кажеш на никого и не направиш нищо – ще ослепеаш". Момичето казва на дядо Гурко, който отива на мястото, копва и водата бликва. Зида чешмичка, а по-късно е построен параклис от завърналите се от Балканската и Междусъюзническата война фронтоваци.</p>
Църква „Св. св. Апостоли Петър и Павел“	с. Стамболово	Църквата в Стамболово е един от първите християнски храмове в Хасковския край – построена е през 1849 г. Носи името на апостолите Петър и Павел.	Обектът е достъпен с кола.	Добри възможности за настаняване и изхранване в с. Стамболово	<p>Първо върховните апостоли Петър и Павел са всъщност напълно различни. Единият буквально от първите дни на Христовата проповед следва Христос, а вторият се бори против Господа с всички достъпни средства, докато явно чудо – срещата с Преследвания – не преобръща живота му.</p>
Тюрбе "Демир баба"	с. Лясковец	Тюрбето "Демир баба" се намира в района на средновековното селище непосредствено под средновековния некропол, до чешма – свещен извор.	Обектът е достъпен с кола.	Добри възможности за настаняване и изхранване в с. Стамболово	Може да се предположи, че то е приемник на старо християнско оброчище.

Този документ е създаден в рамките на проект „Промотиране и развитие на природното и културното наследство на българо-гръцкия трансграничничен регион чрез интелигентни и електронни инструменти“ (eTOURIST), финансиран по Програма за сътрудничество INTERREG V-A „Гърция-България 2014-2020“, съгласно Договор за БФП № B2.6c.07/09.10.2017. Проектът е съфинансиран от Европейския фонд за регионално развитие и от националните фондове на страните, участващи в Програмата за сътрудничество Interreg V-A „Гърция-България 2014-2020“. This document has been created within the framework of the Project „Promotion and development of natural and cultural heritage of Bulgarian – Greek cross-border region through smart and digital tools“ (eTOURIST), financed under the INTERREG V-A Cooperation Program "Greece-Bulgaria 2014-2020", Subsidy Contract No B2.6c.07/09.10.2017. The Project is co funded by the European Regional Development Fund and by national funds of the countries participating in the Interreg V-A "Greece - Bulgaria 2014-2020" Cooperation Programme.“

Седалище: 6300 Хасково, ул. „Цар Освободител“ 4
 Адрес за кореспонденция: Бизнес Инкубатор,
 6310 Клокотница, Община Хасково
 тел: ++359 38 66 50 21; факс: ++359 38 66 48 69
 e-mail: maritza@maritza.info
www.maritza.info

European Regional Development Fund

НАИМЕНОВАНИЕ	МЕСТОПОЛОЖЕНИЕ	ОПИСАНИЕ	ДОСТЪПНОСТ	ВЪЗМОЖНОСТ ЗА НАСТАНЯВАНЕ И ИЗХРАНВАНЕ	ЛЮБОПИТНИ ФАКТИ
Църква "Света Богородица", паметник на Христос спасител"	гр. Тополовград	Днешната църква се издига на място, където още през XVIII век е имало православен параклис. С разрешение на турските власти, през 1800 г. жителите на Кавакли (старото име на Тополовград) построили по-голям храм, който да задоволява религиозните им потребности. Старата църква била вкопана на няколко метра в земята. През 1934 г. църковното настоятелство, съвместно с общинския съвет и гражданството, взело решение на мястото на старата църква да бъде изградена нова, още по-голяма и красива. Под ръководството на отец Яни Попхристов и майстора строител Божин Пенчев за две години 1936-1937 г. църквата била построена, покрита, измазана отвътре и оборудвана, за да може в нея да се извършва богослужение. В църквата "Св. Богородица" от 1934 г. до 1987 г. е служил многоуважаваният в целия район отец Яни Попхристов. След неговата кончина през 1987 г. за свещеник е назначен отец Иван Янчев Михалев, който е и архиерейски наместник. Под негово ръководство църквата се обновява и ремонтира, построява се църковна ограда, оформя се църковен двор с чешма. Представителният интериор на църквата се дължи най-вече на красивия резбован иконостас (изработен през 1966 г. от Петър Кушлев и местни дърводелци) и богато изографисаните стени (дело на Ангел Маляев и Тома Попянчев). През последните години местни художници и майстори са реставрирали стенописите и са изработили нов резбован владишки трон.	Обектът е достъпен с кола.	Добри възможности за настаняване и изхранване в гр. Тополовград	Това е най-големият и най-представителен източноправославен храм в района.
Манастир "Света Троица"	гр. Тополовград	Смята се, че манастир на това място е възникнал още през XIV в. по времето на цар Иван Александър под името "Св. Първоапостоли Петър и Павел". Вероятно е бил опустошен през 1373 г. от настъпващите на север турски орди под предводителството на Тимурташ бей. Отново е бил възстановен през XVIII век. Историята на манастира е тясно свързана с и хайдушкиото движение, заради което и до днес той е известен като "Хайдушкият манастир". В манастира са отсядали и укривали легендарните народни	Обектът е достъпен с кола.	Добри възможности за настаняване и изхранване в гр. Тополовград	Това е едно от най-големите и действащи духовни средища в тази част на страната.

Този документ е създаден в рамките на проект „Промотиране и развитие на природното и културното наследство на българо-гръцкия трансгранични регион чрез интелигентни и електронни инструменти“ (eTOURIST), финансиран по Програма за сътрудничество INTERREG V-A „Гърция-България 2014-2020“, съгласно Договор за БФП № B2.6c.07/09.10.2017. Проектът е съфинансиран от Европейския фонд за регионално развитие и от националните фондове на страните, участващи в Програмата за сътрудничество Interreg V-A „Гърция-България 2014-2020“. This document has been created within the framework of the Project „Promotion and development of natural and cultural heritage of Bulgarian – Greek cross-border region through smart and digital tools“ (eTOURIST), financed under the INTERREG V-A Cooperation Program „Greece-Bulgaria 2014-2020“, Subsidy Contract No B2.6c.07/09.10.2017. The Project is co funded by the European Regional Development Fund and by national funds of the countries participating in the Interreg V-A „Greece - Bulgaria 2014-2020“ Cooperation Programme.“

Седалище: 6300 Хасково, ул. „Цар Освободител“ 4
 Адрес за кореспонденция: Бизнес Инкубатор,
 6310 Клокотница, Община Хасково
 тел: ++359 38 66 50 21; факс: ++359 38 66 48 69
 e-mail: maritza@maritza.info
www.maritza.info

НАИМЕНОВАНИЕ	МЕСТОПОЛОЖЕНИЕ	ОПИСАНИЕ	ДОСТЪПНОСТ	ВЪЗМОЖНОСТ ЗА НАСТАНЯВАНЕ И ИЗХРАНВАНЕ	ЛЮБОПИТНИ ФАКТИ
		<p>водачи: Вълчан войвода, Индже войвода, Кара Колю, Христо войвода, Дагълъ Стоян, Кара Добри, Гарабчи Георги и др. След оттеглянето си от хайдушкия живот през 1812 г. Христо войвода приел монашеството и бил обявен за игумен на манастира с името Хрисант. Той извършил голяма строителна дейност за обновяване на светата обител. През 1818 г., поради върлувашата чумна епидемия, в манастира били приютени и намерили спасение много хора от околните селища. В знак на благодарност те дарили много средства, с които се изградили нови постройки (хамбарът, готварницата и долните стаи на манастира). През 1870 г., във връзка с религиозните борби, манастирът започнал да се управлява от гръцки духовници и от Одринския гръцки владика. Това довело до ответна силна реакция на българското население от Сакар планина, което повело борба за възвръщане на манастира като българска духовна обител. Тази борба се увенчала с успех през 1898г., откогато манастирът е към Сливенската митрополия. През 1909 г. манастирът бил трансформиран в девически и в него се заселили около 50 монахини от манастира "Св. Теодор Студит" (до днешното с. Студена). Днес в него живеят две монахини и няколко работника. Централно място в днешния манастирски комплекс заема църквата "Св. Троица", построена през 1836 г. Тя се издига на мястото на старата манастирска църква "Св. Първоапостоли Петър и Павел", която била вградена в новия строеж. Новият иконостас също е изработен по образец на този от стария храм. Църквата "Св. Троица" е трикорабна, едноабсидна, безкуполна, каменна базилика. Със своите размери (12m X 18m), тя е една от най-просторните манастирски църкви в България. Архитектурното оформление и строителният план се отличават с опростени и изчистени форми. Осем цилиндрични колони посредством дъги поддържат дървения свод, стените са гладко измазани, без стенописи. Иконите в църквата са от XVIII, XIX и XX век.</p>			

Този документ е създаден в рамките на проект „Промотиране и развитие на природното и културното наследство на българо-гръцкия трансгранични регион чрез интелигентни и електронни инструменти“ (eTOURIST), финансиран по Програма за сътрудничество INTERREG V-A „Гърция-България 2014-2020“, съгласно Договор за БФП № B2.6c.07/09.10.2017. Проектът е съфинансиран от Европейския фонд за регионално развитие и от националните фондове на страните, участващи в Програмата за сътрудничество Interreg V-A „Гърция-България 2014-2020“. This document has been created within the framework of the Project „Promotion and development of natural and cultural heritage of Bulgarian – Greek cross-border region through smart and digital tools“ (eTOURIST), financed under the INTERREG V-A Cooperation Program „Greece-Bulgaria 2014-2020“, Subsidy Contract No B2.6c.07/09.10.2017. The Project is co funded by the European Regional Development Fund and by national funds of the countries participating in the Interreg V-A “Greece - Bulgaria 2014-2020“ Cooperation Programme.“

НАИМЕНОВАНИЕ	МЕСТОПОЛОЖЕНИЕ	ОПИСАНИЕ	ДОСТЪПНОСТ	ВЪЗМОЖНОСТ ЗА НАСТАНЯВАНЕ И ИЗХРАНВАНЕ	ЛЮБОПИТНИ ФАКТИ
Църква "Св. Атанасий Велики"	гр. Харманли	Построена през 1834 г. По-късно в двора е била построена дървена камбанария, която през 1931 г. е заменена с нова масивна камбанария, добавена към западната фасада на църквата. През същата година църквата е била основно ремонтирана, при което изгубила почти напълно своя първоначален вид. Иконостасът е със столарска изработка и беден детайл."	Обектът е достъпен с кола.	Добри възможности за настаняване и изхранване в гр. Харманли	Вероятно в 1834 г. църквата е представлявала трикорабна безкуполна базилика с притвор, включен в общото тяло на сградата. Днес мястото на притвора е заменено от тялото на камбанарията. Колоните, които разделят корабите, са дървени, а таваните – равни, обшити с дъски. Емпорията в западната част е също силно изменена през 1931 г.
Църква „Св. Архангели Михаил и Гавраил“ и стенописи и дърворезби	гр. Хасково	Църквата „Св. Архангели Михаил и Гавраил“ е построена през 1861 г. от гърчески се българи. Тя е втората по ред в града и е известна като гръцката църква или църквата на богатите. Представлява трикорабна базилика с голяма, сравнително ниска полукръгла апсида и широк П-образен нартекс. Много от иконите на храма имат ктиторски надписи на гръцки език, посочена е и година на създаване. Сред тях изпъкват „Събор Архангелски“ – патронната икона от 1866 г., „Св. Йоан Кръстител“ от 1872 г., „Въведение Богородично“, „Рождество Христово“. Богатите дърворезби на иконостаса, архиерейския трон и на малкия иконостас (проскинтарий) са дело на известния майстор Яне Спиров. Стенописите в „Св. Архангели Михаил и Гавраил“ са прекрасни, особено на свода на църквата. Със сигурност можем да кажем, че са дело на художник с богат опит. Много добре е обмислено композиционното разпределение на фигурите в сцените от сводовете и патронния цикъл.	Обектът е достъпен с кола.	Добри възможности за настаняване и изхранване в гр. Хасково	Малцина знаят че през 1877-1878 г., по време на Руско-турската освободителна война, пред храма се е издигала най-голямата от седемте бесилки в Хасково. През 1972 г. църквата е обявена за паметник на културата. Куполът на камбанарията на църквата „Св. Архангели Михаил и Гавраил“ грейна в позлата през 2003 г.
Църква „Успение Богородично“ и Дърворезби	гр. Хасково	"Успение Богородично е най-старата и реставрираща църква в града. Много вяра, усилия и смелост дават от себе си хасковци – обединени и борбени, за да получат разрешение за построяване на своя храм в годините на Османското владичество. Освещаването се е състояло при изключително тържествена обстановка на 15 август 1837 г. – Успение на Пресвета Богородица, един от най-големите християнски празници. В стилно	Обектът е достъпен с кола.	Добри възможности за настаняване и изхранване в гр. Хасково	Храмът бил построен на мястото на древен параклис, в обширен двор с издигнат над 4 метра каменен зид, за да се опази Божият дом от поругания. По неизвестни причини църквата е ориентирана почти напълно на югоизток-северозапад.

Този документ е създаден в рамките на проект „Промотиране и развитие на природното и културното наследство на българо-гръцкия трансгранични регион чрез интелигентни и електронни инструменти“ (eTOURIST), финансиран по Програма за сътрудничество INTERREG V-A „Гърция-България 2014-2020“, съгласно Договор за БФП № B2.6c.07/09.10.2017. Проектът е съфинансиран от Европейския фонд за регионално развитие и от националните фондове на страните, участващи в Програмата за сътрудничество Interreg V-A „Гърция-България 2014-2020“. This document has been created within the framework of the Project „Promotion and development of natural and cultural heritage of Bulgarian – Greek cross-border region through smart and digital tools“ (eTOURIST), financed under the INTERREG V-A Cooperation Program "Greece-Bulgaria 2014-2020", Subsidy Contract No B2.6c.07/09.10.2017. The Project is co funded by the European Regional Development Fund and by national funds of the countries participating in the Interreg V-A "Greece - Bulgaria 2014-2020" Cooperation Programme.“

Седалище: 6300 Хасково, ул. „Цар Освободител“ 4
Адрес за кореспонденция: Бизнес Инкубатор,
6310 Клокотница, Община Хасково
тел: ++359 38 66 50 21; факс: ++359 38 66 48 69
e-mail: maritza@maritza.info
www.maritza.info

European Regional Development Fund

НАИМЕНОВАНИЕ	МЕСТОПОЛОЖЕНИЕ	ОПИСАНИЕ	ДОСТЪПНОСТ	ВЪЗМОЖНОСТ ЗА НАСТАНЯВАНЕ И ИЗХРАНВАНЕ	ЛЮБОПИТНИ ФАКТИ
		отношение Успение Богородично представлява корабна базилика с двускатен покрив без кубета. Вътрешно тя има три олтарни апсиди. Иконостасът е дело на Дебърската школа и е с богата дърворезба. От стенописите най-забележителен е образът на „благославящия Бог“. Той е изрисуван в средата на свода в огромни размери и остава впечатлението на „Вседържател“ (пантократор), което навсякърно е било и основната идея на зографа, вложена в този образ, поставен сякаш в небесата.“			
Църква "Свети Димитър"	гр. Хасково	На 14 юли 1896 година се полагат основите на църквата „Свети Димитър“ в Хасково. Строежът продължава две години и през есента на 1898, на Кръстовден (14 септември), храмът е осветен от Пловдивския митрополит Натаанай. Храмът „Свети Димитър“ е граден с ломен камък и вар. Покривът е двускатен. Първоначално е имало и кубе, но през 1956 година – поради оstarяване и невъзможност да бъде поправено – е срутиено. Всички прозорци и врати в църквата завършват с арки. Иконостасът в най-високата си част над дверите е висок 6,32 м, а дължината му е цялата ширина на храма – 10 м.	Обектът е достъпен с кола.	Добри възможности за настаняване и изхранване в гр. Хасково	Всяка неделя от 10.30 ч. в църквата „Свети Димитър“ се провежда и единственото неделно училище в Хасково. Целта на божийте служители е да възпитат у децата ценностите на православната вяра.“
Арменска църква "Сурп Степаннос" (Свети Стефан)	гр. Хасково	В първите десетилетия на 20 век хасковската арменска общност постепенно се развива и укрепва. Главната им цел сега е да си създадат Богослужебно място. На едно събиране се взема решение двете стани, намиращи се в дворно място, закупено от общността, да бъдат преустроени в параклис. Започва се трескава работа – срутват средната стена и съединяват двете стани, превръщайки ги в параклис. Единият търгъл представлява олтар като на стената е поставена иконата на Света Богородица, а от двете страни – две големи запалени свещи. В средата е поставен Венакар, донесен от църквата в Хай-рю. През 1923 г. за първи път празнуват Великден. Извършва се първото богослужение. Цялата хасковска арменска общност присъства на това грандиозно събитие.	Обектът е достъпен с кола.	Добри възможности за настаняване и изхранване в гр. Хасково	24 февруари 1924 г. е паметна дата. Събрали се родолюбиви арменци избират църковно ръководство. Сформира се и дружеството „Аракс“, чиито членове с неуморен пам допринасят за постигане целите на хасковската арменска общност. Тяхното усърдие и стремеж за по-скорошно завършване на сградата, предвидена за църква и училище, се увенчават с успех. На 15 август 1925 г., Успение на Пресвета Богородица, сградата е предадена на църковното настоятелство.

Този документ е създаден в рамките на проект „Промотиране и развитие на природното и културното наследство на българо-гръцкия трансгранични регион чрез интелигентни и електронни инструменти“ (eTOURIST), финансиран по Програма за сътрудничество INTERREG V-A „Гърция-България 2014-2020“, съгласно Договор за БФП № B2.6c.07/09.10.2017. Проектът е съфинансиран от Европейския фонд за регионално развитие и от националните фондове на страните, участващи в Програмата за сътрудничество Interreg V-A „Гърция-България 2014-2020“. This document has been created within the framework of the Project „Promotion and development of natural and cultural heritage of Bulgarian – Greek cross-border region through smart and digital tools“ (eTOURIST), financed under the INTERREG V-A Cooperation Program „Greece-Bulgaria 2014-2020“, Subsidy Contract No B2.6c.07/09.10.2017. The Project is co funded by the European Regional Development Fund and by national funds of the countries participating in the Interreg V-A „Greece - Bulgaria 2014-2020“ Cooperation Programme.“

Седалище: 6300 Хасково, ул. „Цар Освободител“ 4
 Адрес за кореспонденция: Бизнес Инкубатор,
 6310 Клокотница, Община Хасково
 тел: ++359 38 66 50 21; факс: ++359 38 66 48 69
 e-mail: maritza@maritza.info
www.maritza.info

European Regional Development Fund

НАИМЕНОВАНИЕ	МЕСТОПОЛОЖЕНИЕ	ОПИСАНИЕ	ДОСТЪПНОСТ	ВЪЗМОЖНОСТ ЗА НАСТАНЯВАНЕ И ИЗХРАНВАНЕ	ЛЮБОПИТНИ ФАКТИ
					Първият етаж е определен за църквата, именувана ""Сурп Степанос"", а горният етаж – за училище."
Ески Джамия (Джами Джадид)	гр. Хасково	Ески джамия претендира да е една от най-старите, строени по нашите земи. Според взиданата над входа й каменна плоча с арабски надпис тя датира от 1394 г. Понастоящем тя е значително вкопана в земята (навсярно поради повдигане нивото на околните улици). Сградата е правоъгълна и лежи с входната си северна фасада леко отдръпната от улицата в малък двор. Молитвения салон, със слабо подчертана наддължна ос, на която отговаря централно поставената михрабна ниша в насрещната стена, е осветен от два реда прозорци. Стените на основното тяло (без дюкяните и стопанските помещения) са дебели 1.00 м. В стопанското помещение, откъдето е достъпно и минарето, е запазена стара дървена решетка. Виждат се и следи от външно изписване (върху дебела стена на основното тяло). Минарето е бяло измазано – с четириредов stalaktитов мотив под викалото.	Обектът е достъпен с кола.	Добри възможности за настаняване и изхранване в гр. Хасково	Ески джамия е главният действащ молитвен дом на мюсюлманите в града.
Чаршийска джамия (Чарши Джамия)	гр. Хасково	Наименоването на сградата е свързано с местоположението ѝ – както в миналото, така и понастоящем – в центъра на търговското ядро на града. Сега тя е почти изцяло обградена от пътно долепени до нея дву- и едноетажни търговски сгради и магазини, които до голяма степен я изолират от погледа на минувача. В миналото тя е била свободно стояща като особен интерес представлявали двата значителни по големина фонтана, разположени свободно (извън двора ѝ) на известно разстояние от двете ѝ страни. Една особеност на молитвения салон е, че дългата му ос се явява напречна спрямо посоката на влизането. Таванско покритие е плоскостно. В средата на насрещната стена е разположена михрабната ниша, оформена с релефна рамка. Общо взето интериорът е беден, до голяма степен изменен	Обектът е достъпен с кола.	Добри възможности за настаняване и изхранване в гр. Хасково	На южната стена има зазидана плоча с арабски писмени знаци, която е все още неразчетена.

Този документ е създаден в рамките на проект „Промотиране и развитие на природното и културното наследство на българо-гръцкия трансгранични регион чрез интелигентни и електронни инструменти“ (eTOURIST), финансиран по Програма за сътрудничество INTERREG V-A „Гърция-България 2014-2020“, съгласно Договор за БФП № B2.6c.07/09.10.2017. Проектът е съфинансиран от Европейския фонд за регионално развитие и от националните фондове на страните, участващи в Програмата за сътрудничество Interreg V-A „Гърция-България 2014-2020“. This document has been created within the framework of the Project „Promotion and development of natural and cultural heritage of Bulgarian – Greek cross-border region through smart and digital tools“ (eTOURIST), financed under the INTERREG V-A Cooperation Program "Greece-Bulgaria 2014-2020", Subsidy Contract No B2.6c.07/09.10.2017. The Project is co funded by the European Regional Development Fund and by national funds of the countries participating in the Interreg V-A "Greece - Bulgaria 2014-2020" Cooperation Programme.“

Седалище: 6300 Хасково, ул. „Цар Освободител“ 4
 Адрес за кореспонденция: Бизнес Инкубатор,
 6310 Клокотница, Община Хасково
 тел: ++359 38 66 50 21; факс: ++359 38 66 48 69
 e-mail: maritza@maritza.info
www.maritza.info

European Regional Development Fund

НАИМЕНОВАНИЕ	МЕСТОПОЛОЖЕНИЕ	ОПИСАНИЕ	ДОСТЪПНОСТ	ВЪЗМОЖНОСТ ЗА НАСТАНЯВАНЕ И ИЗХРАНВАНЕ	ЛЮБОПИТНИ ФАКТИ
		и модернизиран (премахнати са били дървени тавани, предвидено е било измазване и пр.). В нишата е запазен добре характерен стенопис с пейзажни мотиви. Външната архитектура на сградата (с изключение на минарето), е нехарактерна и неизразителна.			
Църква „Успение на Пресвета Богородица“ (Узунджовска та църква)	с. Узунджово	<p>„Успение на Пресвета Богородица“ е най-голямата селска църква в България. Тя по удивителен начин съчетава в себе си елементи от християнството и исляма. Построена като християнски храм, през 1593 г. е била унищожена от Османската империя. На нейно място е издигната джамия – част от огромен, приличащ според летописците на крепост керван сарай, чийто централен вход е запазен и до днес. В началото на 20 в. Турция връща имота на България и тогава започва преустройство на джамията в църква.</p> <p>През 2007 г. храмът е възстановен основно от община Хасково. При реставрацията са открити два средновековни надписа на арабски език с религиозно-философска тематика, които все още не са точно датирани. Обновени са всички икони и стенописи. Тревненският майстор уста Дарин Божков резбова нов иконостас, който с размерите си се нарежда сред трите най-внушителни в страната. На прозорците са поставени изящни витражи, изобразяващи сцени от живота на Божията майка.</p>	Обектът е достъпен с кола.	Добри възможности за настаняване и изхранване в гр. Хасково	Узунджовската църква пази и една от чудотворните икони на Богородица. През миналия век, църквата „Успение на Пресвета Богородица“ в с. Узунджово е обявена за паметник на културата.“
Аязмо и Параклис "Света Анна"	с. Тракиец	<p>Параклисът „Света Анна“ до село Тракиец е изграден изцяло с дарение и труд от хора, на които целебният извор е помогнал. Миряни от цяла България се стичат на святото място, дърейки спасение. Живата вода от аязмото помага не само при проблеми със зренето – много бездетни двойки се добиват с първа рожба след посещението си в параклиса. Стотици люде, страдащи от най-различни болки, получават изцеление от Света Анна.</p> <p>През 2009 г., за да се означи святото място, кметът на Тракиец Красимир Бойчев със собствени средства издига 13-метров метален кръст.</p>	Обектът е достъпен с кола.	Добри възможности за настаняване и изхранване в гр. Хасково	Историята на това свято място започва преди близо два века. Една жена била сляпа по рождение. В навечерието на Успение на Света Анна – 25 юли, Господ ѝ се явил и казал: „Ще отидеш в Елехча (старото име на село Тракиец – бел. ред.). Там, в гората, има един камък, от който извира вода. Ще вземеш очите си и ще прогледнеш.“ Отишла жената и намерила извора. Прекарала там цяла

Този документ е създаден в рамките на проект „Промотиране и развитие на природното и културното наследство на българо-гръцкия трансгранични регион чрез интелигентни и електронни инструменти“ (eTOURIST), финансиран по Програма за сътрудничество INTERREG V-A „Гърция-България 2014-2020“, съгласно Договор за БФП № B2.6c.07/09.10.2017. Проектът е съфинансиран от Европейския фонд за регионално развитие и от националните фондове на страните, участващи в Програмата за сътрудничество Interreg V-A „Гърция-България 2014-2020“. This document has been created within the framework of the Project „Promotion and development of natural and cultural heritage of Bulgarian – Greek cross-border region through smart and digital tools“ (eTOURIST), financed under the INTERREG V-A Cooperation Program „Greece-Bulgaria 2014-2020“, Subsidy Contract No B2.6c.07/09.10.2017. The Project is co funded by the European Regional Development Fund and by national funds of the countries participating in the Interreg V-A „Greece - Bulgaria 2014-2020“ Cooperation Programme.“

Седалище: 6300 Хасково, ул. „Цар Освободител“ 4
 Адрес за кореспонденция: Бизнес Инкубатор,
 6310 Клокотница, Община Хасково
 тел: ++359 38 66 50 21; факс: ++359 38 66 48 69
 e-mail: maritza@maritza.info
www.maritza.info

НАИМЕНОВАНИЕ	МЕСТОПОЛОЖЕНИЕ	ОПИСАНИЕ	ДОСТЪПНОСТ	ВЪЗМОЖНОСТ ЗА НАСТАНЯВАНЕ И ИЗХРАНВАНЕ	ЛЮБОПИТНИ ФАКТИ
		Всяка година в деня на Успението на Света Анна (25 юли), благодарни хора от цялата страна се сбират на аязмото на параклиса, отслужва се водосвет и се дава курбан.			нощ и мила очите си. На следващия ден прогледнала. Тогава започнало изграждането на параклиса, който местните нарекли на името на Света Анна – покровителка на жените и децата, личителка и майка на Пресвета Богородица.
Тюрбето на Осман Баба	с. Текето	"Теке (от турски: tekke) е мюсюлманска монашеска общност, манастир, обикновено ритуален комплекс от сгради, в който централно място се заема от седмоъгълна сграда – тюрбе, която е гробница/мавзолей (обикновено символично) на светец.	Обектът е достъпен с кола.	Добри възможности за настаняване и изхранване в гр. Хасково	Осман Баба край с. Текето, Хасковско е едно от четирите най-стари, големи и известни текета в България, наред с това на Демир Баба край с. Свещари, Исперихско; на Акязъль Баба в с. Оброчище, Добринско и на Кадемли Баба край с. Сокол, Новозагорско.

ПРИРОДНИ ЗАБЕЛЕЖИТЕЛНОСТИ

РАЗДЕЛ ЗАЩИТЕНА ТЕРИТОРИЯ -ПРИРОДНА ЗАБЕЛЕЖИТЕЛНОСТ/РЕЗЕРВАТ

НАИМЕНОВАНИЕ	МЕСТОПОЛОЖЕНИЕ	ОПИСАНИЕ	ДОСТЪПНОСТ	ВЪЗМОЖНОСТ НАСТАНЯВАНЕ И ИЗХРАНВАНЕ	ЗА И	ЛЮБОПИТНИ ФАКТИ
Находище на Божур	с. Хухла	Заштитен вид с обща площ 0.5 ха.	Обектът е достъпен с кола.	Добри възможности за настаняване и изхранване в гр. Ивайловград		Съществува поверие, че божурът е знак за просперитет и ако го имате в градината си, той ще привлича богатството.

Този документ е създаден в рамките на проект „Промотиране и развитие на природното и културното наследство на българо-гръцкия трансгранични регион чрез интелигентни и електронни инструменти“ (eTOURIST), финансиран по Програма за сътрудничество INTERREG V-A „Гърция-България 2014-2020“, съгласно Договор за БФП № B2.6c.07/09.10.2017. Проектът е съфинансиран от Европейския фонд за регионално развитие и от националните фондове на страните, участващи в Програмата за сътрудничество Interreg V-A „Гърция-България 2014-2020“. This document has been created within the framework of the Project „Promotion and development of natural and cultural heritage of Bulgarian – Greek cross-border region through smart and digital tools“ (eTOURIST), financed under the INTERREG V-A Cooperation Program "Greece-Bulgaria 2014-2020", Subsidy Contract No B2.6c.07/09.10.2017. The Project is co funded by the European Regional Development Fund and by national funds of the countries participating in the Interreg V-A "Greece - Bulgaria 2014-2020" Cooperation Programme.“

Седалище: 6300 Хасково, ул. „Цар Освободител“ 4
 Адрес за кореспонденция: Бизнес Инкубатор,
 6310 Клокотница, Община Хасково
 тел: ++359 38 66 50 21; факс: ++359 38 66 48 69
 e-mail: maritza@maritza.info
www.maritza.info

НАИМЕНОВАНИЕ	МЕСТОПОЛОЖЕНИЕ	ОПИСАНИЕ	ДОСТЪПНОСТ	ВЪЗМОЖНОСТ НАСТАНЯВАНЕ ИЗХРАНВАНЕ	ЗА И	ЛЮБОПИТНИ ФАКТИ
Находище на градински чай	с. Горноселци, р. Марешница, с. Горно Луково, р. Луда Река	Обща площ 90 ха, като 10 от тях са с. Горноселци, р. Марешница.	Обектът е достъпен с кола.	Добри възможности за настаняване и изхранване в гр. Ивайловград.		Зашитен вид съгласно Закона за биологичното разнообразие
Находище на снежно кокиче	гр. Ивайловград, м. "Петков баир" и с. Гарваново, м. Асенова крепост	Природна забележителност с обща площ 0.1 ха в община Ивайловград и 10.4 ха в Хасковска община.	Обектът е достъпен с кола.	Добри възможности за настаняване и изхранване в гр. Ивайловград и Хасково		Зашитен вид съгласно Закона за биологичното разнообразие.
Находище на Божур	с. Хухла и с. Железино, м. "Халка Баир", вр. Победа	Зашитен вид с обща площ 15.5 ха., като 0.5 ха от които са в с. Хухла.	Обектът е достъпен с кола.	Добри възможности за настаняване и изхранване в гр. Ивайловград.		Зашитен вид съгласно Закона за биологичното разнообразие.
Гнездово находище на редки застрашени дневни грабливи птици	гр. Маджарово	Намира се в землището на с. Горно поле. Единствената защитена територия в община със статут на природна забележителност, обявена с цел опазване гнездови находища на редки и застрашени видове птици. От видовете, включени в червената книга на България, по скалните вулканични ниши гнездят уникатните за цяла България и Европа белоглав и египетски лешояд. Може да се види и черният лешояд или още наричан картал.	Обектът е достъпен с кола.	Добри възможности за настаняване и изхранване в гр. Маджарово		Тук могат да се наблюдават и други застрашени и редки видове като черният щъркел, белоопашат мишеволов, син и пъстър скален дрозд и още много други интересни видове птици.
Орлови скали	землището на с. Сърница	Това е уникатен скален комплекс от интересни и величествени скали, някои от които достигат 30- 40 м. височина. Скалният феномен наподобява средновековен замък със здрави кули. На много от скалите са издълбани трапецовидни култови ниши. По-голямата част от тях имат трапецовидна форма, но има и цилиндрично засводени. Два	Обектът е достъпен с кола.	Добри възможности за настаняване и изхранване в с. Минерални бани		Тук е имало старо тракийско селище, като и до днес се виждат останки от крепост от новожелязната епоха. Тракийската крепост от новожелязната епоха се намира в местността ""Орлови скали"", на 3 км западно по права линия от центъра на

Този документ е създаден в рамките на проект „Промотиране и развитие на природното и културното наследство на българо-гръцкия трансгранични регион чрез интелигентни и електронни инструменти“ (eTOURIST), финансиран по Програма за сътрудничество INTERREG V-A „Гърция-България 2014-2020“, съгласно Договор за БФП № B2.6c.07/09.10.2017. Проектът е съфинансиран от Европейския фонд за регионално развитие и от националните фондове на страните, участващи в Програмата за сътрудничество Interreg V-A „Гърция-България 2014-2020“. This document has been created within the framework of the Project „Promotion and development of natural and cultural heritage of Bulgarian – Greek cross-border region through smart and digital tools“ (eTOURIST), financed under the INTERREG V-A Cooperation Program „Greece-Bulgaria 2014-2020“, Subsidy Contract No B2.6c.07/09.10.2017. The Project is co funded by the European Regional Development Fund and by national funds of the countries participating in the Interreg V-A “Greece - Bulgaria 2014-2020“ Cooperation Programme.“

НАИМЕНОВАНИЕ	МЕСТОПОЛОЖЕНИЕ	ОПИСАНИЕ	ДОСТЪПНОСТ	ВЪЗМОЖНОСТ НАСТАНЯВАНЕ ИЗХРАНВАНЕ	ЗА И	ЛЮБОПИТНИ ФАКТИ
		скални откоса м/у скалите (Доган кая - Орлови скали) естествено защитават пространство от около 1.5 дка, допълнително проградено от крепостна стена от ломен камък, без спойка. Скалният комплекс е защитена природна забележителност.				село Сърница. Керамиката по повърхността е от 2-рата половина на I хил.пр.н.е."
Находище на момина сълза и божур"	м. Дренака, с. Спахиево	Природната забележителност има площ от 3 ха. Обявена е за защита е с цел опазване находище на момина сълза и божур.	Обектът е достъпен с кола.	Добри възможности за настаняване и изхранване в гр. Минерални бани		Момината сълза от тази година/2018г./ е сред 24 вида лечебни растения забранени за бране от естествените им находища в цялата страна.
„Дикилиташ"	землището на с. Сърница	Има площ от 0,2 ха. Обявена е за защита с цел опазване на водопад на р. Харманлийска.	Обектът е достъпен с кола.	Добри възможности за настаняване и изхранване в гр. Минерални бани		В района на Харамлийска река са установени 149 вида птици, от които 28 са включени в Червената книга на България (1985)
„Огледната скала"	землището на с. Брястово	Природната забележителност заема площ от 1,5 ха. Обявена е за защита е с цел опазване на скални образувания.	Обектът е достъпен с кола	Добри възможности за настаняване и изхранване в с. Минерални бани		Преди да бъде обявена за природна забележителност е била обявена като историческо място
Побития камък	землището на с. Сърница	Природната забележителност има площ от 1 ха. Представлява комплекс от интересни скални образувания. Скалата е висока 4 метра, а ширината е и повече от 12 метра. Наподобява на чудните мостове на Еркюприя, с тази разлика, че се намира на било, а не на дефиле /река/.	Обектът е достъпен с кола.	Добри възможности за настаняване и изхранване в гр. Минерални бани		Тук има и голяма закрита пещера.
Резерват "Борака"	землището на с. Сърница	Резерватът има площ от 14,78 ха. Обявен е за резерват с цел опазване на вековна, естествена, саморазмножаваща се гора от черен бор.	Обектът е достъпен с кола.	Добри възможности за настаняване и изхранване в гр. Минерални бани		Средната възраст на дърветата е между 120 г. и 150 г.
Находище на див божур	с. Костур, Таушан баир	Находище на див божур.	Обектът е достъпен с кола.	Добри възможности за настаняване и изхранване в гр. Свиленград		Дивият божур или т.нар див божур, като от времето на Хипократ са известни неговите лечебни свойства.

Този документ е създаден в рамките на проект „Промотиране и развитие на природното и културното наследство на българо-гръцкия трансгранични регион чрез интелигентни и електронни инструменти“ (eTOURIST), финансиран по Програма за сътрудничество INTERREG V-A „Гърция-България 2014-2020“, съгласно Договор за БФП № B2.6c.07/09.10.2017. Проектът е съфинансиран от Европейския фонд за регионално развитие и от националните фондове на страните, участващи в Програмата за сътрудничество Interreg V-A „Гърция-България 2014-2020“. This document has been created within the framework of the Project „Promotion and development of natural and cultural heritage of Bulgarian – Greek cross-border region through smart and digital tools“ (eTOURIST), financed under the INTERREG V-A Cooperation Program „Greece-Bulgaria 2014-2020“, Subsidy Contract No B2.6c.07/09.10.2017. The Project is co funded by the European Regional Development Fund and by national funds of the countries participating in the Interreg V-A “Greece - Bulgaria 2014-2020“ Cooperation Programme.“

НАИМЕНОВАНИЕ	МЕСТОПОЛОЖЕНИЕ	ОПИСАНИЕ	ДОСТЪПНОСТ	ВЪЗМОЖНОСТ НАСТАНЯВАНЕ ИЗХРАНВАНЕ	ЗА И	ЛЮБОПИТНИ ФАКТИ
Дервишка могила	с. Дервишка могила	Скални образувания	Обектът е достъпен с кола.	Добри възможности за настаняване и изхранване в гр. Свиленград		Там има останки от тракийска крепост.
Калето	с. Мезек	Скално образование със средновековна крепост.	Обектът е достъпен с кола.	Добри възможности за настаняване и изхранване в гр. Свиленград		Крепостта при с. Мезек е била много добре запазена до началото на XX в. Част от нея е разрушена около 1900 г., когато оттам са вземани камъни за строеж на турски казарми в Свиленград. Най-пострадала е северната крепостна стена. Тя е запазена до нивото на терена от вътрешната страна. Южната, западната и източната страна са съхранили до височината на платформата, над която са издигали зъбериети им.
Находище на тракийски клин	с. Воденци	Има находище на тракийски клин. Видът и местообитанията му са защитени съгласно Закона за биологичното разнообразие.	Обектът е достъпен с кола.	Добри възможности за настаняване и изхранване в с. Стамболово		Част от популациите са в границите на природен парк „Сините камъни“
Находище на Родопски Силивряк	с. Рабово	Има находище на родопски силивряк. Известен е със своята продължителна анабиотична сухоустойчивост, известно също като „възкръсващо растение“ или цветето на Орфей	Обектът е достъпен с кола.	Добри възможности за настаняване и изхранване в с. Стамболово		Името „Орфеево цвете“ или „цветето на Орфей“ е заслужило, за което се разказва в една легенда, че там където са паднали капки кръв при разкъсване тялото на Орфей, е поникнало малко синьо-виолетово цвете. А друга легенда казва, че по местата, на които са капали слзыте на Орфей, плачеки за своята Евридика, е поникнало синьо-бяло цвете.
Дяволски мост	с. Рабово	Тук има характерни или забележителни обекти от неживата природа, като например скални форми, земни пирамиди, пещери, понори, водопади, находища на вкаменелости и	Обектът е достъпен с кола.	Добри възможности за настаняване и изхранване в с. Стамболово		Предание гласи, че по време на османското робство в България един от турските водачи в областта се влюбил в българска

Този документ е създаден в рамките на проект „Промотиране и развитие на природното и културното наследство на българо-гръцкия трансграничният регион чрез интелигентни и електронни инструменти“ (eTOURIST), финансиран по Програма за сътрудничество INTERREG V-A „Гърция-България 2014-2020“, съгласно Договор № B2.6c.07/09.10.2017. Проектът е съфинансиран от Европейския фонд за регионално развитие и от националните фондове на страните, участващи в Програмата за сътрудничество Interreg V-A „Гърция-България 2014-2020“. This document has been created within the framework of the Project „Promotion and development of natural and cultural heritage of Bulgarian – Greek cross-border region through smart and digital tools“ (eTOURIST), financed under the INTERREG V-A Cooperation Program "Greece-Bulgaria 2014-2020", Subsidy Contract No B2.6c.07/09.10.2017. The Project is co funded by the European Regional Development Fund and by national funds of the countries participating in the Interreg V-A "Greece - Bulgaria 2014-2020" Cooperation Programme.“

НАИМЕНОВАНИЕ	МЕСТОПОЛОЖЕНИЕ	ОПИСАНИЕ	ДОСТЪПНОСТ	ВЪЗМОЖНОСТ НАСТАНЯВАНЕ ИЗХРАНВАНЕ	ЗА И	ЛЮБОПИТНИ ФАКТИ
		минерали, пясъчни дюни и други.				девойка и решил да я направи част от харема си. Разбирайки за намеренията му, тя побягнала да търси спасение в планината. И така, тичайки по течението на река Арда, стигнала до моста с намерението да скочи от него и да се удави в буйните тогава води на Арда. Турците препускали на коне след нея и не им било трудно да я настигнат. Наблизявайки моста обаче, те спрели упашени. Точно в средата под централния свод във водите на реката видели дяволско отражение – лицето и рогата на дявола. Изплашени, турците се върнали назад, а момичето оцеляло. Сатаната спасил тази българска мома от сигурна смърт, явявайки се на преследващите я турски конници. Оттогава мостът носи името "Дяволски(община Ардино)", а оттам и самата местност.
Мост Арда	с.Стамболово	В границите на тази защитена зона с площ от 150 224 дка попадат територии от община Стамболово. Защитена зона "Мост Арда" се намира в югоизточната част на България, в Източни Родопи. Мостото е част от долината на река Арда между язовирите "Студен кладенец" и "Ивайловград", заобиколена от гористи планински склонове и скални масиви. Най-голямата площ от територията на това място заемат смесените широколистни гори съставени от цер, благун и космат дъб. В тях се срещат и средиземноморски	Обектът е достъпен с кола.	Добри възможности за настаняване и изхранване в с. Стамболово		Мястото е уникално и с това, че е едно от малкото в България, които са от световно значение за опазването на черния лешояд, като този вид редовно посещава района при търсене на храна. Тук се среща и световнозастрашенния царски орел. Защитена зона "Мост Арда" е една от най-важните в страната ни и е от значение за Европейския съюз за опазване

Този документ е създаден в рамките на проект „Промотиране и развитие на природното и културното наследство на българо-гръцкия трансграничничен регион чрез интелигентни и електронни инструменти“ (eTOURIST), финансиран по Програма за сътрудничество INTERREG V-A „Гърция-България 2014-2020“, съгласно Договор за БФП № B2.6c.07/09.10.2017. Проектът е съфинансиран от Европейския фонд за регионално развитие и от националните фондове на страните, участващи в Програмата за сътрудничество Interreg V-A „Гърция-България 2014-2020“. This document has been created within the framework of the Project „Promotion and development of natural and cultural heritage of Bulgarian – Greek cross-border region through smart and digital tools“ (eTOURIST), financed under the INTERREG V-A Cooperation Program "Greece-Bulgaria 2014-2020", Subsidy Contract No B2.6c.07/09.10.2017. The Project is co funded by the European Regional Development Fund and by national funds of the countries participating in the Interreg V-A "Greece - Bulgaria 2014-2020" Cooperation Programme.“

НАИМЕНОВАНИЕ	МЕСТОПОЛОЖЕНИЕ	ОПИСАНИЕ	ДОСТЪПНОСТ	ВЪЗМОЖНОСТ НАСТАНЯВАНЕ ИЗХРАНВАНЕ	ЗА И	ЛЮБОПИТНИ ФАКТИ
		<p>елементи като червената хвойна и дърводидният плюскач.Отделни райони в защитената зона са покрити от глог и жасмин. Горите по поречието на река Арда в защитената зона се редуват с огромни открити тревни пространства със сухолюбиви тревни формации и влаголюбиви около самата река. Големи площи заемат и земеделските земи,които са около самото долинно разширение и по склоновете и заравнените била.Коритото на река Арда в този участък е много красива, с пясъкливо-каменисто дъно и берегове обрасли с върби.</p> <p>На територията на защитената зона са установени 142 вида птици.31 вида от тях са включени в Червената книга на страната ни, а от общият брой срещащи се видове 65 са от европейско природозащитно значение.Тук могат да бъдат наблюдавани и 5 вида застрашени от изчезване в световен мащаб.Защитена зона ""Мост Арда"" е място със световно значение за опазването на някои видове птици,представителни за средиземноморския биом.Седем от срещащите се в България 9 биомно ограничени вида,характерни за средиземноморският биом могат да бъдат видени тук.Това са испанското каменарче,големия маслинов пресмехулник,белочелата сврачка,червеногушото коприварче,малкото черноглаво коприварче,скалната зидарка и черноглавата овесарка.</p>				на видове като сивокия дъждосвирец,черния щърkel,египетския лешояд,чухала и синия скален дрозд.Други видове представителни популации в района са градинската овесарка и ястrebogушото коприварче.
Източни Родопи	с.Стамболово	Част от община Стамболово попада в защитена зона „Източни Родопи“ предложена за обявяване като част от Европейската екологична мрежа НАТУРА 2000.Това е зона, която следва да бъде обявена по Директивата на Европейския съюз за опазване на природните местообитания и дивата флора и фауна или както е известна	Обектът е достъпен с кола.	Добри възможности за настаняване и изхранване в с. Стамболово		Защитена зона „Източни Родопи“ е една от четирите зони у нас, на територията на които се среща ендемичната българска ела, известна още като Цар-Борисова ела. Защитена зона „Източни Родопи“ е най-важната зона за опазване популациите на

Този документ е създаден в рамките на проект „Промотиране и развитие на природното и културното наследство на българо-гръцкия трансгранични регион чрез интелигентни и електронни инструменти“ (eTOURIST), финансиран по Програма за сътрудничество INTERREG V-A „Гърция-България 2014-2020“, съгласно Договор за БФП № B2.6c.07/09.10.2017. Проектът е съфинансиран от Европейския фонд за регионално развитие и от националните фондове на страните, участващи в Програмата за сътрудничество Interreg V-A „Гърция-България 2014-2020“. This document has been created within the framework of the Project „Promotion and development of natural and cultural heritage of Bulgarian – Greek cross-border region through smart and digital tools“ (eTOURIST), financed under the INTERREG V-A Cooperation Program "Greece-Bulgaria 2014-2020", Subsidy Contract No B2.6c.07/09.10.2017. The Project is co funded by the European Regional Development Fund and by national funds of the countries participating in the Interreg V-A "Greece - Bulgaria 2014-2020" Cooperation Programme.“

Седалище: 6300 Хасково, ул. „Цар Освободител“ 4
 Адрес за кореспонденция: Бизнес Инкубатор,
 6310 Клокотница, Община Хасково
 тел: ++359 38 66 50 21; факс: ++359 38 66 48 69
 e-mail: maritza@maritza.info
www.maritza.info

НАИМЕНОВАНИЕ	МЕСТОПОЛОЖЕНИЕ	ОПИСАНИЕ	ДОСТЪПНОСТ	ВЪЗМОЖНОСТ НАСТАНЯВАНЕ ИЗХРАНВАНЕ	ЗА И	ЛЮБОПИТНИ ФАКТИ
		<p>накратко, Директивата за хабитатите. Тази защитена зона обхваща по-голяма част от Източни Родопи. Общата и площ е 2 173 530 дка. В границите и влизат и двата най-високи рида на Източни Родопи - рида Гюмюрджински снежник с височина от 1 463 м н. в. и рида Мъгленник висок 1 266 метра. На територията на защитената зона са съхранени незасегнати от човешката дейност гори от балканският ендемит планински ясен. Зоната е важна и за опазването на няколко типа крайречни гори съставени от елша, източен платан, бяла топола и върба. Други важни местообитания са смесените дъбови гори. Те са съставени от цер, благун и космат дъб. Тук те заемат значителна площ. От влечугите интерес представляват и местообитанията на каспийската блата костенурка. Мястото е от изключително значение за нейното опазване. Във водоемите може да бъде наблюдавана и другия вид водна костенурка - обикновена блата. От 30-те вида прилепи, срещащи се у нас в защитена зона „Източни Родопи“ са установени 19 вида. Пещерите по долината на Арда и край село Рибино осигуряват убежище на десетки хиляди от тези летящи бозайници. Сред тях са включените в Световния червен списък подковонос на Мехели, средиземноморски подковонос, малък и голям подковонос, дългопръст, голям и трицветен нощник.</p> <p>Горите по гръцката граница се посещават от скитащи кафяви мечки. Във водоемите на територията на защитената зона може да бъде видяна и видрата-вид, защитен от изчезване в световен мащаб.“</p>				две вида сухоземни костенурки, срещащи се у нас. Това са шипобедрената и шипоопашатата сухоземни костенурки.
Бръснарският стол	гр. Тополовград	Това е местност от 5 ха е създадена с цел опазване на скално образувание.	Обектът е достъпен с кола.	Добри възможности за настаняване и изхранване в гр.		-

Този документ е създаден в рамките на проект „Промотиране и развитие на природното и културното наследство на българо-гръцкия трансгранични регион чрез интелигентни и електронни инструменти“ (eTOURIST), финансиран по Програма за сътрудничество INTERREG V-A „Гърция-България 2014-2020“, съгласно Договор за БФП № B2.6c.07/09.10.2017. Проектът е съфинансиран от Европейския фонд за регионално развитие и от националните фондове на страните, участващи в Програмата за сътрудничество Interreg V-A „Гърция-България 2014-2020“. This document has been created within the framework of the Project „Promotion and development of natural and cultural heritage of Bulgarian – Greek cross-border region through smart and digital tools“ (eTOURIST), financed under the INTERREG V-A Cooperation Program „Greece-Bulgaria 2014-2020“, Subsidy Contract No B2.6c.07/09.10.2017. The Project is co funded by the European Regional Development Fund and by national funds of the countries participating in the Interreg V-A „Greece - Bulgaria 2014-2020“ Cooperation Programme.“

Седалище: 6300 Хасково, ул. „Цар Освободител“ 4
 Адрес за кореспонденция: Бизнес Инкубатор,
 6310 Клокотница, Община Хасково
 тел: ++359 38 66 50 21; факс: ++359 38 66 48 69
 e-mail: maritza@maritza.info
www.maritza.info

НАИМЕНОВАНИЕ	МЕСТОПОЛОЖЕНИЕ	ОПИСАНИЕ	ДОСТЪПНОСТ	ВЪЗМОЖНОСТ НАСТАНЯВАНЕ ИЗХРАНВАНЕ	ЗА И	ЛЮБОПИТНИ ФАКТИ
				Тополовград		
Каракольовата дупка	с. Устрем и с. Мрамор	Това е пещера, обгърната от гора около нея.	Обектът е достъпен с кола.	Добри възможности за настаняване и изхранване в гр. Тополовград		Там се намира и т.нар. Вехта църква.
Държавна гора около манастира "Света Троица"	с. Устрем и с. Мрамор	Това е вековна гора около манастира "Св. Троица" и скалисти склонове	Обектът е достъпен с кола.	Добри възможности за настаняване и изхранване в гр. Тополовград		-
Находище на Блатно кокиче	с. Бисер, м. Съзълька, Харманли	Блатното кокиче е рядък вид многогодишно растение, с ограничено разпространение,	Обектът е достъпен с кола.	Добри възможности за настаняване и изхранване в гр. Харманли		Блатното кокиче е не само много лековито, но и много красива нежно цвете с камбанки, напомнящи на момина сълза, но малко по-големи от нея.
Боаза	с. Гарваново	"Боаза" е официалното наименование на дефилето на река Банска между селата Гарваново и Татарево, Хасковско. Боаза впечатлява с множество скални образувания, от които най-известни са "Рогата" и водопад. Река Банска извира западно от връх Софиджик в Източните Родопи и се влива в река Марица близо до Димитровград.	Обектът е достъпен с кола.	Добри възможности за настаняване и изхранване в гр. Хасково		Реката е богата на риба - кефал, мряна, уклей, каракуда, скобар и морунаж, а местността Боаза е известна като златодайна зона
Находище на летен дъб	с. Узунджово, м. Паламудче	Находище на летен дъб.	Обектът е достъпен с кола.	Добри възможности за настаняване и изхранване в гр. Хасково		В село Гранит, област Стара Загора, се намира дърво от вида Quercus robur, считано за най-старото в България и едно от най-дълголетните в света

РАЗДЕЛ ЗАЩИТЕНА ТЕРИТОРИЯ - ЗАЩИТЕНА МЕСТНОСТ

НАИМЕНОВАНИЕ	МЕСТОПОЛОЖЕНИЕ	ОПИСАНИЕ	ДОСТЪПНОСТ	ВЪЗМОЖНОСТ НАСТАНЯВАНЕ ИЗХРАНВАНЕ	ЗА И	ЛЮБОПИТНИ ФАКТИ
--------------	----------------	----------	------------	-----------------------------------	------	-----------------

Този документ е създаден в рамките на проект „Промотиране и развитие на природното и културното наследство на българо-гръцкия трансграничният регион чрез интелигентни и електронни инструменти“ (eTOURIST), финансиран по Програма за сътрудничество INTERREG V-A „България-Гърция 2014-2020“, съгласно Договор за БФП № B2.6c.07/09.10.2017. Проектът е съфинансиран от Европейския фонд за регионално развитие и от националните фондове на страните участници в Програмата за сътрудничество Interreg V-A „България-Гърция 2014-2020“. This document has been created within the framework of the Project „Promotion and development of natural and cultural heritage of Bulgarian – Greek cross-border region through smart and digital tools“ (eTOURIST), financed under the INTERREG V-A Cooperation Program „Greece-Bulgaria 2014-2020“, Subsidy Contract No B2.6c.07/09.10.2017. The Project is co funded by the European Regional Development Fund and by national funds of the countries participating in the Interreg V-A “Greece - Bulgaria 2014-2020“ Cooperation Programme.“

НАИМЕНОВАНИЕ	МЕСТОПОЛОЖЕНИЕ	ОПИСАНИЕ	ДОСТЪПНОСТ	ВЪЗМОЖНОСТ НАСТАНЯВАНЕ ИЗХРАНВАНЕ	ЗА И	ЛЮБОПИТНИ ФАКТИ
Злато поле	с. Злато Поле, с. Брод и с. Райново	Най-голямата влажна зона с естествен характер по поречието на река Марица. Площта на защитена територия е 84,79 ха. Обхваща части от землищата на селата Нова Надежда (община Хасково), Брод, Райново и Злато поле (община Димитровград).	Обектът е достъпен с кола.	Добри възможности за настаняване и изхранване в гр. Димитровград		Включва комплекс от свързани един с друг водни басейни с различна форма, големина и дълбочина, тръстикови и папурови масиви, острови и пасища..
Пропадналото блато	с. Голямо Асеново	След многобройните изменения във времето влажната зона се е превърнала в биотоп, привличащ многобройни животински видове и наличие на растително разнообразие.	Обектът е достъпен с кола.	Добри възможности за настаняване и изхранване в гр. Димитровград		Място, което от няколко години се обитава от семейство видри. Видрата е един от малкото бозайници у нас включени в Световния Червен списък.
Ношувка на малък корморан - Димитровград	гр. Димитровград и с. Радиево	Заштитената местност обхваща поречието на р. Марица в землищата на Област: Хасково, Община: Димитровград, гр. Димитровград, с. Радиево и е с площ от 128.24 ха. Това е място за почивка и струпване по време на миграция на световно застрашения и защитен вид Малък Корморан.	Обектът е достъпен с кола.	Добри възможности за настаняване и изхранване в гр. Димитровград		Малкият корморан е водолюбива птица. Известен е още като малка дяволица или карабатак.
Местност „Дупките“	с. Свирачи	Една от най-малките защитени територии в община (6,5 ха), обявена с цел опазване на находище на редки и защитени орхидеи и местообитание на прилепи в пещерата „Дупката“. Тук се срещат 13 вида орхидеи, като защитени са двурогата и паяковидната пчелици, пърчовката и пирамидалният анакамптис. Специален интерес представляват и 4 вида прилепи от Световния Червен списък, установени в пещерата Дупката – голям, малък и южен подковонос и пещерен дългокрил. Не е рядкост и откриването на fossili (вкаменелости).	Обектът е достъпен с кола.	Добри възможности за настаняване и изхранване в гр. Ивайловград		Обектът представлява голяма скала с платовидна форма, чиято основа от изток е надупчена от множество коридори с различна дълбочина. Има около 15 дупки, като най-плитките са до половин метър, а най дълбоките две са с дълбочина по над десет метра. Една от дупките е превърната в бункер, входът му е зазидан с камъни, като е оставено място за поставяне на картечница. Скалата е надупчена от отвори, а в основата си е заобиколена от крепостна стена, от която днес виждаме само останките. Ясно личи обаче съвършената зидария, опасвала светилището. Явно мястото е било цял

Този документ е създаден в рамките на проект „Промотиране и развитие на природното и културното наследство на българо-гръцкия трансгранични регион чрез интелигентни и електронни инструменти“ (eTOURIST), финансиран по Програма за сътрудничество INTERREG V-A „Гърция-България 2014-2020“, съгласно Договор за БФП № B2.6c.07/09.10.2017. Проектът е съфинансиран от Европейския фонд за регионално развитие и от националните фондове на страните, участващи в Програмата за сътрудничество Interreg V-A „Гърция-България 2014-2020“. This document has been created within the framework of the Project „Promotion and development of natural and cultural heritage of Bulgarian – Greek cross-border region through smart and digital tools“ (eTOURIST), financed under the INTERREG V-A Cooperation Program "Greece-Bulgaria 2014-2020", Subsidy Contract No B2.6c.07/09.10.2017. The Project is co funded by the European Regional Development Fund and by national funds of the countries participating in the Interreg V-A "Greece - Bulgaria 2014-2020" Cooperation Programme.“

Седалище: 6300 Хасково, ул. „Цар Освободител“ 4
 Адрес за кореспонденция: Бизнес Инкубатор,
 6310 Клокотница, Община Хасково
 тел: ++359 38 66 50 21; факс: ++359 38 66 48 69
 e-mail: maritza@maritza.info
www.maritza.info

European Regional Development Fund

НАИМЕНОВАНИЕ	МЕСТОПОЛОЖЕНИЕ	ОПИСАНИЕ	ДОСТЪПНОСТ	ВЪЗМОЖНОСТ НАСТАНЯВАНЕ ИЗХРАНВАНЕ	ЗА И	ЛЮБОПИТНИ ФАКТИ
						култово – религиозен комплекс, от който жреците са отправяли своите молитви и заклинания."
Меандри на Бяла река	с. Меден бук, с. Железари	Тя е втората по големина защитена територия в Източните Родопи (1532 ха), обявена с цел опазване на уникатен за България ландшафт с изключително разнообразие на редки и застрашени видове растения и животни. Обхваща най-атрактивната част от средното течение на Бяла река с красив комплекс от меандри (землищата на селата Железари и Меден бук), където са запазени едни от малкото у нас естествени гори от включения в националната Червена книга източен чинар и лиани. По видово богатство на пеперуди (над 100) районът се нарежда на второ място в България. В уникатните за Балканския полуостров водни екосистеми на Бяла река бе открит нов за науката вид рибодопски щипок, наред с още 9, в т.ч. 4 балкански ендемита. Това е и едно от най-богатите на херпетофауна места в страната със 7 вида земноводни и 19 вида влечуги. Особена ценност представляват змиекият гущер (единствено находище у нас), змията-чеврейница и каспийската блата костенурка – видове от Червената книга на България, както и шипобедрената и шилоопашатата костенурки, фигуриращи в Световния Червен списък. Защитената местност е част от Орнитологично важно място "Бяла река" със световно природозащитно значение. От установените 94 вида птици, 56 имат европейско значение, като тук се срещат 6 от 9-те биомно ограничени вида за България, характерни за средиземноморската зона – испанско каменарче, голям маслинов присмехулник, червеногушо коприварче, малко черноглаво коприварче, белочела	Обектът е достъпен с кола.	Добри възможности за настаняване и изхранване в гр. Ивайловград.	Районът е постоянно място за хранене и почивка на световнозастрешения черен лешояд и едно от най-важните места в страната за гнездене на орела-змияр, късопръстия ястреб, малкия орел, чухала, горската чучулига, големия маслинов присмехулник и белочелата сврачка. Сред бозайниците специален интерес представляват 5-те вида прилепи, 3 от които са в Световния Червен списък (малък подковонос, воден нощник и гигантски вечерник), и видрата – защищен вид със световно значение.	

Този документ е създаден в рамките на проект „Промотиране и развитие на природното и културното наследство на българо-гръцкия трансгранични регион чрез интелигентни и електронни инструменти“ (eTOURIST), финансиран по Програма за сътрудничество INTERREG V-A „Гърция-България 2014-2020“, съгласно Договор за БФП № B2.6c.07/09.10.2017. Проектът е съфинансиран от Европейския фонд за регионално развитие и от националните фондове на страните, участващи в Програмата за сътрудничество Interreg V-A „Гърция-България 2014-2020“. This document has been created within the framework of the Project „Promotion and development of natural and cultural heritage of Bulgarian – Greek cross-border region through smart and digital tools“ (eTOURIST), financed under the INTERREG V-A Cooperation Program „Greece-Bulgaria 2014-2020“, Subsidy Contract No B2.6c.07/09.10.2017. The Project is co funded by the European Regional Development Fund and by national funds of the countries participating in the Interreg V-A „Greece - Bulgaria 2014-2020“ Cooperation Programme.“

Седалище: 6300 Хасково, ул. „Цар Освободител“ 4
 Адрес за кореспонденция: Бизнес Инкубатор,
 6310 Клокотница, Община Хасково
 тел: ++359 38 66 50 21; факс: ++359 38 66 48 69
 e-mail: maritza@maritza.info
www.maritza.info

НАИМЕНОВАНИЕ	МЕСТОПОЛОЖЕНИЕ	ОПИСАНИЕ	ДОСТЪПНОСТ	ВЪЗМОЖНОСТ НАСТАНЯВАНЕ ИЗХРАНВАНЕ ЗА И	ЛЮБОПИТНИ ФАКТИ
		сврачка и черноглава овесарка.			
Ликана	с. Белополяне, с. Свирачи	. Известна като царството на орхидеите, "Ликана" привлича с впечатляващо богатство на редки растения, в т.ч. 15 вида орхидеи. Сред тях, наред с дремниковия главопрашник, специален интерес представляват двурогата, паяковидната и обикновената пчелици, пърчовката, недоразвитият лимодорум, пеперудо-цветният салеп и пирамidalният анакамптиз-защитени видове, които са с национално и европейско значение.	Обектът е достъпен с кола.	Добри възможности за настаняване и изхранване в гр. Ивайловград.	Най-малката защитена територия в община Ивайловград е местноста "Ликана" (3 ха). Обявена с цел опазване на единственото открито в България находище на диворастящата орхидея Дремников главопрашник
Хамбар Дере	с. Казак, с. Бялградец и с. Гугутка	Това е най-труднодостъпната защитена територия в Община Ивайловград площ 101 ха, обявена с цел опазване на комплекс от естествени крайречни горски формации, ксерофитни дъбови гори и местообитания на защитени и редки видове риби, земноводни, влечуги, птици и бозайници. Обхваща долното течение на река Хамбар дере преди вливането ѝ в Бяла река (землищата на селата Казак и Бял градец), чито брегове са покрити от почти непрекъсната ивица девствени дъбови гори на възраст над 100 г. (благун, цер, космат дъб), съобщества на върба, елша, лиани и флористични видове с висок природозаштитен статус. В запазените уникални водни екосистеми са установени 10 вида риби, в т.ч. 4 балкански ендемита, и 9 вида земноводни, а на сушата се срещат 11 вида влечуги, 43 вида птици, в т.ч. 19 гнездещи, и 5 вида прилепи. Особена ценност представляват видрата, шипоопашатата и шипобедрената сухоземни костенурки и прилепите малък и южен подковоноси, включени в Световния Червен списък.	Обектът е достъпен с кола.	Добри възможности за настаняване и изхранване в гр. Ивайловград.	Районът е от изключителна важност и за опазването на каспийската блатна костенурка – защитен вид от Червената книга на България.
Находище на Триразделнолистен ериолобус	с. Белополяне	Заштитена местност „Находище на Триразделнолистен ериолобус-Даневата чешма“ с цел опазване на растителен	Обектът е достъпен с кола.	Добри възможности за настаняване и изхранване в гр.	Триразделнолистен ериолобус е включен в Световния списък на застрашените

Този документ е създаден в рамките на проект „Промотиране и развитие на природното и културното наследство на българо-гръцкия трансгранични регион чрез интелигентни и електронни инструменти“ (eTOURIST), финансиран по Програма за сътрудничество INTERREG V-A „Гърция-България 2014-2020“, съгласно Договор за БФП № B2.6c.07/09.10.2017. Проектът е съфинансиран от Европейския фонд за регионално развитие и от националните фондове на страните участници в Програмата за сътрудничество Interreg V-A „Гърция-България 2014-2020“. This document has been created within the framework of the Project „Promotion and development of natural and cultural heritage of Bulgarian – Greek cross-border region through smart and digital tools“ (eTOURIST), financed under the INTERREG V-A Cooperation Program „Greece-Bulgaria 2014-2020“, Subsidy Contract No B2.6c.07/09.10.2017. The Project is co funded by the European Regional Development Fund and by national funds of the countries participating in the Interreg V-A “Greece - Bulgaria 2014-2020“ Cooperation Programme.“

НАИМЕНОВАНИЕ	МЕСТОПОЛОЖЕНИЕ	ОПИСАНИЕ	ДОСТЪПНОСТ	ВЪЗМОЖНОСТ НАСТАНЯВАНЕ ЗА И ИЗХРАНВАНЕ	ЛЮБОПИТНИ ФАКТИ
- Даневата чешма		вид Триразделнолистен ериолобус и неговото местообитание в землището на село Белополяне		Ивайловград.	дървата като ридък вид.
Находище на блатно кокиче - Долната ова и Находище на Блатно кокиче - Лозенски път	гр. Любимец и гр. Свиленград	Опазване на естествено находище на блатно кокиче.	Обектът е достъпен с кола.	Добри възможности за настаняване и изхранване в гр. Любимец и гр. Свиленград	Видът не е защищен от Закона за биологичното разнообразие, но е под специален режим на ползване съгласно заповед на министъра на околната среда и водите. Включен е в Червена книга на Народна република България - том 1 - с категория „застрашен“.
Бакърлия	с. Йерусалимово, Любимец и с. Изворово, Харманли	Зашитената местност "Бакърлия" се намира на територията на община Хасково и обхваща река Бакър дере и склоновете на планина Сакар - ниски скалисти масиви с много влечуги: пясъчни (турска) боа, змиегущер, пъстър смок, две сухоземни костенурки и др. От земноводните се среща жабата балканска чесновница, която е включена в Червената книга.	Обектът е достъпен с кола.	Добри възможности за настаняване и изхранване в гр. Любимец и гр. Харманли	Важно място е за опазване на белоопашат мишевол, черен щъркел, малък креслив орел. От бозайниците тук живеят лалугер, благороден елен, сърна и др.
Патронка	гр. Маджарово, с. Бориславци	Най-малката защитена територия в община, имаща национално природозащитно значение. Опазване на местообитанията и популациите на редки и застрашени видове растения, защитени видове земноводни, влечуги, птици и бозайници. Опазване на включения в Червената книга на България - трицветен нощник.	Обектът е достъпен с кола.	Добри възможности за настаняване и изхранване в гр. Маджарово.	Наличие на естествени местообитания на защитени и редки видове птици и растения, включени в Червена книга на РБ и в списъка на застрашенните видове в Европа.
„Момина скала“	гр. Маджарово	Опазване на защитени и застрашени растения и животни като: южно поддумиче, жерардова урока, сарделовидно клоеме,черноморска ведрица,нежен микропилум,пеперудовиден салеп източен чинар и др.,стотици видове пеперуди,сухоземни	Обектът е достъпен с кола.	Добри възможности за настаняване и изхранване в гр. Маджарово.	Недалеч оттук могат да се видят характерните за Източни Родопи на уникални скални ландшафти.

Този документ е създаден в рамките на проект „Промотиране и развитие на природното и културното наследство на българо-гръцкия трансгранични регион чрез интелигентни и електронни инструменти“ (eTOURIST), финансиран по Програма за сътрудничество INTERREG V-A „Гърция-България 2014-2020“, съгласно Договор за БФП № B2.6c.07/09.10.2017. Проектът е съфинансиран от Европейския фонд за регионално развитие и от националните фондове на страните, участващи в Програмата за сътрудничество Interreg V-A „Гърция-България 2014-2020“. This document has been created within the framework of the Project „Promotion and development of natural and cultural heritage of Bulgarian – Greek cross-border region through smart and digital tools“ (eTOURIST), financed under the INTERREG V-A Cooperation Program „Greece-Bulgaria 2014-2020“, Subsidy Contract No B2.6c.07/09.10.2017. The Project is co funded by the European Regional Development Fund and by national funds of the countries participating in the Interreg V-A “Greece - Bulgaria 2014-2020“ Cooperation Programme.“

НАИМЕНОВАНИЕ	МЕСТОПОЛОЖЕНИЕ	ОПИСАНИЕ	ДОСТЪПНОСТ	ВЪЗМОЖНОСТ НАСТАНЯВАНЕ ИЗХРАНВАНЕ	ЗА И	ЛЮБОПИТНИ ФАКТИ
		костенурки, жълтокоремник, скален орел, сокол скитник. Опазване на популациите и местообитанията на защитени и застрашени от изчезване видове растения и животни, в т. ч. неперудовиден салеп, източен чинар, южно чапличе, морковидна стефанофия, нежен лопен;				
„Черната скала“	землищата на селата Горно поле, Горни Главанак, Румелия и Тополово.	Най-голямата защитена територия в общината, обявена с цел опазване на хабитати и значително видово разнообразие на животни и растения, защитени и застрашени от изчезване в национален и европейски мащаб. Запазване на местообитания и популации на защитени и редки видове растения и животни в т.ч. южно поддумиче, черноморска ведрица, тракийски магарешки бодил, жълтокоремник, шипобедра и шилоопашати костенурки и др.“	Обектът е достъпен с кола.	Добри възможности за настаняване и изхранване в гр. Маджарово.	Недалеч оттук могат да се видят характерните за Източни Родопи тракийски скални ниши.	
„Аида“	землището на с. Спахиево	Заштитената местност има площ от 3,5 ха. Представлява естествена, вековна, семенна букова гора.	Обектът е достъпен с кола.	Добри възможности за настаняване и изхранване в гр. Минерални бани	-	
Големият сипей	с. Бял кладенец, с. Рабово	Заштитената местност „Големия сипей“ се намира на северния бряг на яз. „Студен кладенец“ и попада в землищата на селата Рабово и Бял кладенец. Площта е 653,9 ха. Обхваща силно пресечен и труднодостъпен район, разположен между стената на яз. „Студен кладенец“ и Качъльб尤к дере. Включва забележителни скални комплекси, сипеи, храсталащи и гори. Предстои включването ѝ в Общоевропейската екологична мрежа НАТУРА 2000. Районът се характеризира с изключително високо биологично разнообразие и е обявен за Орнитологично важно място от световно значение. Разнообразна растителност, схулиобиви гори (ксерофилни), съставени основно от благун (<i>Quercus frainetto</i>), космат дъб	Обектът е достъпен с кола.	Добри възможности за настаняване и изхранване в с. Стамболово	Наличието на общо около 87 вида птици прави района особено богат и интересен за природолюбителите. От тях 38 са с неблагоприятен природозащитен статус в Европа. От видовете включени в Червената книга тук гнездят между 6 и 9 двойки черни щърекли (<i>Cincia nigra</i>), 1-2- двойки скални орли, 3-4 двойки египетски лешояди (<i>Neophron percnopterus</i>), Орел змияр (<i>Circaetus gallicus</i>), малък орел и осояд. Тук се срещат и орелът змияр, малкият креслив орел (<i>Aquila pomarina</i>) и черната каня (<i>Milvus</i>	

Този документ е създаден в рамките на проект „Промотиране и развитие на природното и културното наследство на българо-гръцкия трансгранични регион чрез интелигентни и електронни инструменти“ (eTOURIST), финансиран по Програма за сътрудничество INTERREG V-A „Гърция-България 2014-2020“, съгласно Договор за БФП № B2.6c.07/09.10.2017. Проектът е съфинансиран от Европейския фонд за регионално развитие и от националните фондове на страните участници в Програмата за сътрудничество Interreg V-A „Гърция-България 2014-2020“. This document has been created within the framework of the Project „Promotion and development of natural and cultural heritage of Bulgarian – Greek cross-border region through smart and digital tools“ (eTOURIST), financed under the INTERREG V-A Cooperation Program "Greece-Bulgaria 2014-2020", Subsidy Contract No B2.6c.07/09.10.2017. The Project is co funded by the European Regional Development Fund and by national funds of the countries participating in the Interreg V-A "Greece - Bulgaria 2014-2020" Cooperation Programme.“

НАИМЕНОВАНИЕ	МЕСТОПОЛОЖЕНИЕ	ОПИСАНИЕ	ДОСТЪПНОСТ	ВЪЗМОЖНОСТ НАСТАНЯВАНЕ ИЗХРАНВАНЕ	ЗА И	ЛЮБОПИТНИ ФАКТИ
		<p>(Q.pubescens) и цер (Q.cerris). Храстовата разстителност е от келяв габър (Carpinus orientalis), драка (Paliuros spinachristii), червена хвойна (Juniperus oxycedrus), глог (Crataegus monogyna), шипки (Rosa sp.div.). Големи площи са заети от сухолюбиви тревни съобщества с преобладаване на белизма (Dichantion ischaemum), луковична ливадина (Roa bulbosa) и садина (Crysopodon gryllus).</p> <p>Районът се е обособил като орнитологично важно място, който е и потенциален сайт от мрежата НАТУРА 2000. ЗМ "Големия сипей" е едно от двете най-важни гнездовища на белоглавия лешояд (Gyps fulvus) в България. Тук гнездят между 9 и 14 двойки от общо 30 за страната. Квалифицирани специалисти полагат грижи за подхранването на лешоядите и за опазването на новоизлюпените птици. Наблюдението на лешоядите в природни условия ги прави привлекателни и атрактивни за любителите на орнитологичното разнообразие.</p>				migrants). В защитената местност се среща и единствената в страната колония на сива чапла (Ardea cinerea), разположена върху скали. Интересно, че в този район гнездят и 7 от 9-те срещащи се в България биомно ограничени птици, характерни за средиземноморската зона: испанско каменарче (Oenanthe hispanica), голям маслинов присмехулник (Hippolais olivetorum), малко черноглаво коприварче (Sylvia melanocephala), червеногушо коприварче (S. cantillans), белочела сврачка (Lanius nubicus), скална зидарка (Sitta neumayer), както и други редки птици. Под режим на опазване и регулирано ползване от природата се поставят значителен брой видове диви животни и растения, които са избрани в приложението на Закона за биологичното разнообразие.
Студен кладенец	с. Бял кладенец, с. Рабово, с. Светослав	<p>Това е специално защитена зона приета за включване в Европейската екологична мрежа НАТУРА 2000. Мястото обхваща язовир „Студен кладенец“, разположен в скален дефиле на река Арда, заобиколен от отвесни скали, стръмни брегове с осъкдна растителност и намиращите се в съседство планински ридове. Една част от територията на община Стамболово попада в границите на защитената зона. Общата площ е 159 956 дка. Това е едно от ключовите места за опазването на застрашени видове птици, срещащи</p>	Обектът е достъпен с кола.	Добри възможности за настаняване и изхранване в с. Стамболово		<p>Мястото е уникално и с това, че една от двете колонии белоглави лешояди в България гнезди по скалистите брегове на язовира. Тук редовно идват да търсят храна и черните лешояди, гнездящи в националния парк „Дадя“ в Гърция.</p> <p>Районът на „Студен кладенец“ е едно от най-важните места в страната на гнездящите тук черен щъркел, египетски</p>

Този документ е създаден в рамките на проект „Промотиране и развитие на природното и културното наследство на българо-гръцкия трансграничничен регион чрез интелигентни и електронни инструменти“ (eTOURIST), финансиран по Програма за сътрудничество INTERREG V-A „Гърция-България 2014-2020“, съгласно Договор за БФП № B2.6c.07/09.10.2017. Проектът е съфинансиран от Европейския фонд за регионално развитие и от националните фондове на страните, участващи в Програмата за сътрудничество Interreg V-A „Гърция-България 2014-2020“. This document has been created within the framework of the Project „Promotion and development of natural and cultural heritage of Bulgarian – Greek cross-border region through smart and digital tools“ (eTOURIST), financed under the INTERREG V-A Cooperation Program "Greece-Bulgaria 2014-2020", Subsidy Contract No B2.6c.07/09.10.2017. The Project is co funded by the European Regional Development Fund and by national funds of the countries participating in the Interreg V-A "Greece - Bulgaria 2014-2020" Cooperation Programme.“

Седалище: 6300 Хасково, ул. „Цар Освободител“ 4
 Адрес за кореспонденция: Бизнес Инкубатор,
 6310 Клокотница, Община Хасково
 тел: ++359 38 66 50 21; факс: ++359 38 66 48 69
 e-mail: maritza@maritza.info
www.maritza.info

НАИМЕНОВАНИЕ	МЕСТОПОЛОЖЕНИЕ	ОПИСАНИЕ	ДОСТЪПНОСТ	ВЪЗМОЖНОСТ НАСТАНЯВАНЕ ИЗХРАНВАНЕ	ЗА И	ЛЮБОПИТНИ ФАКТИ
		<p>се в Източните Родопи.</p> <p>По-голямата част от планинските склонове около язовира са покрити със смесени широколистни гори, съставени от келяв габър, мъждярян, благун и горун. По-рядко в района се срещат чистите гори от горун или такива премесени с обикновен габър. Не са малко и местата покрай язовира покрити с гори и храсталаци от келяв габър, драка и червена хвойна. Интерес представляват скалните комплекси, заемащи значителна част от територията на защитената зона. Невероятна е гледката от редувашите се скални комплекси с единични скали и каменисти сипеи. Навсякъде в района разпръснато са разположени открити пространства, заети от селскостопански земи и ливади, обрасли с тревни съобщества, в които преобладават видове като белизмата и луковичата ливадина. На територията на защитена зона „Студен кладенец“ са установени общо 219 вида птици. От тях 91 са включени в Червената книга на България. От срещащите се видове, 103 са от европейско природозащитно значение, а застрашените от изчезване в световен мащаб са 12 вида. Мястото, обхващащо територии около язовир „Студен кладенец“ е и от световно значение като представителен район за Средиземноморския регион. Тук могат да бъдат наблюдавани 7 от общо 9 установени за страната ни биомно ограничени вида. Това са испанско каменарче, голям маслинов присмехулник, червеногушо коприварче, скална зидарка, белочела сврачка и черноглава овесарка. Районът на язовира е от изключително значение за опазване на местообитанията на 69 гнездящи тук видове птици и 21 вида мигриращи или зимуващи водолюбиви птици.</p>				<p>лешояд, сивоокдъждосвирец, бухал, голям маслинов присмехулник и белочела сврачка. Мястото поддържа и значима на европейско равнище гнездова популация на синия скален дрозд.</p>

Този документ е създаден в рамките на проект „Промотиране и развитие на природното и културното наследство на българо-гръцкия трансграничничен регион чрез интелигентни и електронни инструменти“ (eTOURIST), финансиран по Програма за сътрудничество INTERREG V-A „Гърция-България 2014-2020“, съгласно Договор за БФП № B2.6c.07/09.10.2017. Проектът е съфинансиран от Европейския фонд за регионално развитие и от националните фондове на страните, участващи в Програмата за сътрудничество Interreg V-A „Гърция-България 2014-2020“. This document has been created within the framework of the Project „Promotion and development of natural and cultural heritage of Bulgarian – Greek cross-border region through smart and digital tools“ (eTOURIST), financed under the INTERREG V-A Cooperation Program "Greece-Bulgaria 2014-2020", Subsidy Contract No B2.6c.07/09.10.2017. The Project is co funded by the European Regional Development Fund and by national funds of the countries participating in the Interreg V-A "Greece - Bulgaria 2014-2020" Cooperation Programme.“

НАИМЕНОВАНИЕ	МЕСТОПОЛОЖЕНИЕ	ОПИСАНИЕ	ДОСТЪПНОСТ	ВЪЗМОЖНОСТ НАСТАНЯВАНЕ ЗА И ИЗХРАНВАНЕ	ЛЮБОПИТНИ ФАКТИ
Находище на Наделенолистното великденче	с. Щит	Опазване на растителен вид – Наделенолистно великденче (Veronica multifida L.) и неговото местообитание.	Обектът е достъпен с кола.	Добри възможности за настаняване и изхранване в гр. Свиленград	Обитава сухи скалисти и пеъчливи места в низините. Популацията е фрагментирана, изградена от малобройни разпръснати индивиди.
Ждрелото на река Тунджа	с. Радовец	Тя е обявена за опазване местообитанията на 149 вида птици, 8 земноводни, 21-вида влечуги, както и други защитени и редки растителни и животински видове.	Обектът е достъпен с кола.	Добри възможности за настаняване и изхранване в гр. Тополовград	Някои от видовете, които срещат на тази територия, са видра, леопардов смок, голям гребенест тритон, ивичест смок.
Находище на Жлезист лопен	с. Българска поляна, Тополовград и с. Браница, Харманли	Опазване на растителен вид – Жлезист лопен (Verbascum pyramidatum), и неговото местообитание.	Обектът е достъпен с кола.	Добри възможности за настаняване и изхранване в гр. Тополовград и гр. Харманли	В Червената книга на България растението е вписано като Застрашен вид.
"Казанките"	с. Орлов дол	До местност ""Казанките"" може да се достигне по два пътя. Първия, по кратък и по лесен е - поемате по пътя Тополовград - Вишеград, след вр. Карталка поемате в ляво по горски път за с. Планиново, след като започнете да се спускате към Здравчевско дере завивате отново на ляво по горски път. От село Мрамор също можете да достигнете до Казанките. Намира се на р. Здравчевско дере. Тук реката се е всякла в сакарския гранит, образувала е няколко красиви малки водопади, бързеи и котли.	Обектът е достъпен с кола.	Добри възможности за настаняване и изхранване в гр. Тополовград	През пролетта и началото на лятото тук е чудно и красива, идеално място за отдых и бягство от напрежението. За съжаление през юли, август, септември и октомври реката пресъхва.
Дефилето Олудере	гр. Харманли, с. Остър камък, с. Поляново	Местността е създадена с цел опазване на термофилни и субсредиземноморски дъбови гори, крайречни формации от върби (Salix spp.), смесени ясеново-елшови групировки край реките (Fraxinus excelsior - Alnus glutinosa), и защитени животински видове: жаба дървесница (Hyla arborea), балканска чесновница (Pelobates syriacus balcanicus), жълтокоремник (Pseudopus apodus), змия червейница	Обектът е достъпен с кола.	Добри възможности за настаняване и изхранване в гр. Харманли	Местността е чудесна възможност за една зареждаща, успокояваща и незабравима разходка сред природата. До града има изградена и екопътека, която започва от Гребната база и води до Дядотодоровата чешма

Този документ е създаден в рамките на проект „Промотиране и развитие на природното и културното наследство на българо-гръцкия трансграничничен регион чрез интелигентни и електронни инструменти“ (eTOURIST), финансиран по Програма за сътрудничество INTERREG V-A „Гърция-България 2014-2020“, съгласно Договор за БФП № B2.6c.07/09.10.2017. Проектът е съфинансиран от Европейския фонд за регионално развитие и от националните фондове на страните участници в Програмата за сътрудничество Interreg V-A „Гърция-България 2014-2020“. This document has been created within the framework of the Project „Promotion and development of natural and cultural heritage of Bulgarian-Greek cross-border region through smart and digital tools“ (eTOURIST), financed under the INTERREG V-A Cooperation Program „Greece-Bulgaria 2014-2020“, Subsidy Contract No B2.6c.07/09.10.2017. The Project is co funded by the European Regional Development Fund and by national funds of the countries participating in the Interreg V-A „Greece-Bulgaria 2014-2020“ Cooperation Programme.“

Седалище: 6300 Хасково, ул. „Цар Освободител“ 4
 Адрес за кореспонденция: Бизнес Инкубатор,
 6310 Клокотница, Община Хасково
 тел: ++359 38 66 50 21; факс: ++359 38 66 48 69
 e-mail: maritza@maritza.info
www.maritza.info

НАИМЕНОВАНИЕ	МЕСТОПОЛОЖЕНИЕ	ОПИСАНИЕ	ДОСТЪПНОСТ	ВЪЗМОЖНОСТ НАСТАНЯВАНЕ ИЗХРАНВАНЕ	ЗА И	ЛЮБОПИТНИ ФАКТИ
		(Typhlops vermicularis), смок мишкар (Zamenis longissimus), пъстър смок (Elaphe sauromates), турскаboa (Eryx jaculus), обикновена блатна костенурка (Emys orbicularis), шипоопашата костенурка (Testudo hermanni), шипобедрена костенурка (Testudo graeca), черен щъркел (Ciconia nigra), късопръст ястреб (Accipiter brevipes), малък ястреб (Accipiter nisus), голям ястреб (Accipiter gentilis), орел змияр (Circaetus gallicus), малък орел (Hieraaetus pennatus), малък креслив орел (Aquila pomarina), белоопашат мишелов (Buteo rufinus), осояд (Pernis apivorus), черна каня (Milvus migrans), сокол скитник (Falco peregrinus), сокол орко (Falco subbuteo), бухал (Bubo bubo) и турилик (Burhinus oedicnemus), лалугер (Spermophilus citellus), пъстър пор (Vormela peregusna) и видра (Lutra lutra) и др."				
„Злато поле“	с. Нова Надежда	Злато поле" е обявено за защитена местност през 2001 г. Обхваща старото корито на Марица, което е откъснато от реката през 50-те години на миналия век. Защитената местност "Злато поле" включва няколко водни басейна с различна площ и дълбочина, тръстикови и папурови масиви, острови и пасища. Това е най-голямата влажна зона с естествен характер в поречието на река Марица. Защитената местност "Злато поле" е най-характерна с пернатите си обитатели, предимно водолюбиви видове. В защитената местност могат да бъдат видени малкият гмурец, зеленоногата водна кокошка, малкият воден бик, земеродното рибарче и много други. За редица видове защитената местност "Злато поле" е важно място за зимуване и почивка по време на миграция. Така тук през зимата са регистрирани да ношуват до 2000 екземпляра от	Обектът е достъпен с кола.	Добри възможности за настаняване и изхранване в гр. Хасково	Преди години в защитената местност "Злато поле" бе пренесена включената в Червената книга бяла водна лилия от естествено находище при Поповица (също старо корито на река Марица). Засаждането на лилиите е част от цялостната програма за възстановяване биоразнообразието. Обхваща части от землищата на селата Нова Надежда (община Хасково), Брод, Райново и Злато поле (община Димитровград)."	

Този документ е създаден в рамките на проект „Промотиране и развитие на природното и културното наследство на българо-гръцкия трансграничничен регион чрез интелигентни и електронни инструменти“ (eTOURIST), финансиран по Програма за сътрудничество INTERREG V-A „Гърция-България 2014-2020“, съгласно Договор за БФП № B2.6c.07/09.10.2017. Проектът е съфинансиран от Европейския фонд за регионално развитие и от националните фондове на страните, участващи в Програмата за сътрудничество Interreg V-A „Гърция-България 2014-2020“. This document has been created within the framework of the Project „Promotion and development of natural and cultural heritage of Bulgarian – Greek cross-border region through smart and digital tools“ (eTOURIST), financed under the INTERREG V-A Cooperation Program „Greece-Bulgaria 2014-2020“, Subsidy Contract No B2.6c.07/09.10.2017. The Project is co funded by the European Regional Development Fund and by national funds of the countries participating in the Interreg V-A “Greece - Bulgaria 2014-2020“ Cooperation Programme.“

НАИМЕНОВАНИЕ	МЕСТОПОЛОЖЕНИЕ	ОПИСАНИЕ	ДОСТЪПНОСТ	ВЪЗМОЖНОСТ НАСТАНЯВАНЕ И ИЗХРАНВАНЕ	ЗА И	ЛЮБОПИТНИ ФАКТИ
		световно застрашения малък корморан и това определя защитената местност като Рамсарско място. Други такива видове са белооката потапница и ливадният дърдавец. Интересни за орнитолозите са големият воден бик и белооката потапница.				

РАЗДЕЛ ПЕЩЕРИ, ВЪРХОВЕ, ВОДОПАДИ И ДРУГИ

НАИМЕНОВАНИЕ	МЕСТОПОЛОЖЕНИЕ	ОПИСАНИЕ	ДОСТЪПНОСТ	ВЪЗМОЖНОСТ ЗА НАСТАНЯВАНЕ И ИЗХРАНВАНЕ	ЛЮБОПИТНИ ФАКТИ
Парк „Н. Й. Вапцаров“	гр. Димитровград	Най-старият парк в Димитровград и включва 821 дка поляни и 40 годишна дъбова гора. В гората са оформени алеи, а край централната алея и в затревената част са засадени декоративни храсты и дървета. Паркът е изграден за изключително кратко време – само за две години 1955 и 1956, предимно с доброволен труд. В парка е разположен зоокът, който се радва на изключителния интерес на децата. В него могат да се видят най – различни видове животни – от екзотични птици до мечки. Слънчеви пейки и сенчести алеи привличат за отмора жителите и гостите на града.	Обектът е достъпен с кола.	Добри възможности за настаняване и изхранване в гр. Димитровград	В парка се помещава и астрономическа обсерватория и планетариум „Джордано Бруно“. Звездната му зала е оборудвана с два телескопа и има капацитет 60 места.
Парк „Пеньо Пенев“	гр. Димитровград	Мемориален парк „Пеньо Пенев“ е една от емблематичните забележителности в град Димитровград. Паркът е разположен на 365	Обектът е достъпен с кола.	Добри възможности за настаняване и изхранване в гр. Димитровград	Паркът се намира в южната част на Димитровград. От него се разкрива красива панорама към града. Той има свой индивидуален облик. През

Този документ е създаден в рамките на проект „Промотиране и развитие на природното и културното наследство на българо-гръцкия трансгранични регион чрез интелигентни и електронни инструменти“ (eTOURIST), финансиран по Програма за сътрудничество INTERREG V-A „Гърция-България 2014-2020“, съгласно Договор за БФП № B2.6c.07/09.10.2017. Проектът е съфинансиран от Европейския фонд за регионално развитие и от националните фондове на страните участници в Програмата за сътрудничество Interreg V-A „Гърция-България 2014-2020“. This document has been created within the framework of the Project „Promotion and development of natural and cultural heritage of Bulgarian – Greek cross-border region through smart and digital tools“ (eTOURIST), financed under the INTERREG V-A Cooperation Program "Greece-Bulgaria 2014-2020", Subsidy Contract No B2.6c.07/09.10.2017. The Project is co funded by the European Regional Development Fund and by national funds of the countries participating in the Interreg V-A "Greece - Bulgaria 2014-2020" Cooperation Programme.“

Седалище: 6300 Хасково, ул. „Цар Освободител“ 4
 Адрес за кореспонденция: Бизнес Инкубатор,
 6310 Клокотница, Община Хасково
 тел: ++359 38 66 50 21; факс: ++359 38 66 48 69
 e-mail: maritza@maritza.info
www.maritza.info

НАИМЕНОВАНИЕ	МЕСТОПОЛОЖЕНИЕ	ОПИСАНИЕ	ДОСТЪПНОСТ	ВЪЗМОЖНОСТ ЗА НАСТАНЯВАНЕ И ИЗХРАНВАНЕ	ЛЮБОПИТНИ ФАКТИ
		дка и е уникатен с 92-та си вида дървета, храсти и цветя. Скулптурите, гравираните със стихове късове, белокамените алеи с варовикови бордюри, живописните пасарелки и мозаечни стълбища, водните каскади и фонтани са нововъведения в озеленителната архитектура на България през 50-те и 60-те години на XX век.			годините паркът става осъзнано пространство за културни изяви – импровизирани литературни четения, концерти, рецитали и др., и представително място за всички гости на града и официални делегации.
Парк „Марица“	гр. Димитровград	Парк Марица е разположен на десния бряг на река Марица, върху разкошна речна тераса. Засадени са много дървета и храсти.	Обектът е достъпен с кола.	Добри възможности за настаняване и изхранване в гр. Димитровград	Това е най-големият от трите парка на територията на Димитровград. В самото начало е разполагал с басейн, ресторант, дори изкуствена река, по която е било възможно плаването с малки лодки. Парка разполага с широки, дълги и много на брой алеи.
Пещера	с. Белополяне, м. "Коджа кае"	Природна забележителност от 1978 година. Тя има защитена площ от 80 ха.	Обектът е достъпен с кола.	Добри възможности за настаняване и изхранване в гр. Ивайловград	Пещерата е част от ловния хабитат на Средиземноморски подковонос.
Господева стъпка	с. Оряхово	Господевата стъпка е изключително интересен природен и културен обект, който се намира в местността "Керез дере", в руслото на речно корито. Наоколо археолозите са маркирали множество долмени, някои от които в добро състояние. Представлява естествена вдълбнатина в скалата, която през цялата година се пълни с вода, която се процежда през скалата.	Обектът е достъпен с кола.	Добри възможности за настаняване и изхранване в гр. Любимец	Древните траки са обожествявали такива места, като са отдавали почит на водните нимфи. Затова с долмените наоколо местността вероятно е била древно светилище. След приемането на християнството, култовата значимост на обекта продължава. Ражда се легенда, според която Господ преоблечен като пътник, поисквал вода от жена, която тук

Този документ е създаден в рамките на проект „Промотиране и развитие на природното и културното наследство на българо-гръцкия трансгранични регион чрез интелигентни и електронни инструменти“ (eTOURIST), финансиран по Програма за сътрудничество INTERREG V-A „Гърция-България 2014-2020“, съгласно Договор за БФП № B2.6c.07/09.10.2017. Проектът е съфинансиран от Европейския фонд за регионално развитие и от националните фондове на страните, участващи в Програмата за сътрудничество Interreg V-A „Гърция-България 2014-2020“. This document has been created within the framework of the Project „Promotion and development of natural and cultural heritage of Bulgarian – Greek cross-border region through smart and digital tools“ (eTOURIST), financed under the INTERREG V-A Cooperation Program „Greece-Bulgaria 2014-2020“, Subsidy Contract No B2.6c.07/09.10.2017. The Project is co funded by the European Regional Development Fund and by national funds of the countries participating in the Interreg V-A „Greece - Bulgaria 2014-2020“ Cooperation Programme.“

НАИМЕНОВАНИЕ	МЕСТОПОЛОЖЕНИЕ	ОПИСАНИЕ	ДОСТЪПНОСТ	ВЪЗМОЖНОСТ ЗА НАСТАНЯВАНЕ И ИЗХРАНВАНЕ	ЛЮБОПИТНИ ФАКТИ
					работела нивите си, но тя не му дала. Тогава коня му стъпил върху камъка и от там бликнала вода. Затова хората наричат извора "Господева стъпка".
Кован Кая	с. Вълче поле	Това са известни тракийски скални ниши. Природна забележителност "Кован Кая" е обявена с цел опазване на редки и застрашени растения и животни. Това е едно от малкото места в България, където по скалните вулканични ниши гнездят белоглавия и египетски лешояди, черни щъркели, както и множество южни видове като син скален дрозд и скална зидарка.	Обектът е достъпен с кола.	Добри възможности за настаняване и изхранване в гр. Любимец	Тук се среща и световно застрашените сухоземни костенурки.
Птичи камък („Куш Кая“)	с. Вълче поле	Представлява огромна величествена скала наподобяваща орел, намираща се на север от село Вълче поле.	Обектът е достъпен с кола.	Добри възможности за настаняване и изхранване в гр. Любимец	При неотдавнашни археологически разкопки е установено, че скалата е била древен тракийски култов комплекс, вероятно свързан с другият такъв - "Глухите камъни", разположен няколко километра по-нагоре в планината.
Меандрите на р. Арда	гр. Маджарово	В средното си течение река Арда образува множество красиви меандри. Едни от най-впечатляващите и лесно достъпни за любителите на природните феномени са тези на входа на язовир "Ивайловград" между Маджарово и Бориславци.	Обектът е достъпен с кола.	Добри възможности за настаняване и изхранване в гр. Маджарово	Меандрите на Арда заедно с нейните пясъчни плажове, язовир "Ивайловград", внушителният скален пръстен около Маджарово и изключително богатото гео и биоразнообразие формират уникатен по рода си природен комплекс с много

Този документ е създаден в рамките на проект „Промотиране и развитие на природното и културното наследство на българо-гръцкия трансгранични регион чрез интелигентни и електронни инструменти“ (eTOURIST), финансиран по Програма за сътрудничество INTERREG V-A „Гърция-България 2014-2020“, съгласно Договор за БФП № B2.6c.07/09.10.2017. Проектът е съфинансиран от Европейския фонд за регионално развитие и от националните фондове на страните участници в Програмата за сътрудничество Interreg V-A „Гърция-България 2014-2020“. This document has been created within the framework of the Project „Promotion and development of natural and cultural heritage of Bulgarian – Greek cross-border region through smart and digital tools“ (eTOURIST), financed under the INTERREG V-A Cooperation Program „Greece-Bulgaria 2014-2020“, Subsidy Contract No B2.6c.07/09.10.2017. The Project is co funded by the European Regional Development Fund and by national funds of the countries participating in the Interreg V-A “Greece - Bulgaria 2014-2020“ Cooperation Programme.“

НАИМЕНОВАНИЕ	МЕСТОПОЛОЖЕНИЕ	ОПИСАНИЕ	ДОСТЪПНОСТ	ВЪЗМОЖНОСТ ЗА НАСТАНЯВАНЕ И ИЗХРАНВАНЕ	ЛЮБОПИТНИ ФАКТИ
Връх Шейновец	с. Мезек	Височината му е 703,6 метра. Върхът е известен сред местното население още и с турското име Курт кале – в превод „Вълчата крепост“. Тук на 5.10.1912 г. става първото сражение в Балканската война. В него загиват 14 от охраняващите котата войници от 30-ти Шейновски полк, дал името на върха. На самия връх има издигнат паметник в памет на загиналите. Днес на върха се издига телевизионна кула с височина над 100 метра, която се забелязва отдалече.	Обектът е достъпен с кола.	Добри възможности за настаняване и изхранване в гр. Свиленград	При хубаво и ясно време от върха се вижда Бяло море в Гърция, както и част от ръкава на ивайловградския язовир. До самия връх може да се стигне с автомобил като се мине през село Мезек. Пътят е в добро състояние, единственият му недостатък е, че на места е стръмен и доста тесен.
Пещера „Бабини бозки“	с. Мрамор	Тя е дълга 324м. В началото коридора на пещерата е много тесен, но скоро се разширява и можете да се насладите на пещерните зали. В пещерата няма много пещерни образовани, през нея преминава малка рекичка, водите на която местните хора казват че излизат при чешмите на манастира Св.Троица.	Обектът е достъпен с кола.	Добри възможности за настаняване и изхранване в гр. Тополовград	Пещерата не е социализирана.. Ако решите да влезете вътре ще ви е необходимо, поне добро осветление и ботуши.

Този документ е създаден в рамките на проект „Промотиране и развитие на природното и културното наследство на българо-гръцкия трансгранични регион чрез интелигентни и електронни инструменти“ (eTOURIST), финансиран по Програма за сътрудничество INTERREG V-A „Гърция-България 2014-2020“, съгласно Договор за БФП № B2.6c.07/09.10.2017. Проектът е съфинансиран от Европейския фонд за регионално развитие и от националните фондове на страните, участващи в Програмата за сътрудничество Interreg V-A „Гърция-България 2014-2020“. This document has been created within the framework of the Project „Promotion and development of natural and cultural heritage of Bulgarian – Greek cross-border region through smart and digital tools“ (eTOURIST), financed under the INTERREG V-A Cooperation Program "Greece-Bulgaria 2014-2020", Subsidy Contract No B2.6c.07/09.10.2017. The Project is co funded by the European Regional Development Fund and by national funds of the countries participating in the Interreg V-A "Greece - Bulgaria 2014-2020" Cooperation Programme.“

НАИМЕНОВАНИЕ	МЕСТОПОЛОЖЕНИЕ	ОПИСАНИЕ	ДОСТЪПНОСТ	ВЪЗМОЖНОСТ ЗА НАСТАНЯВАНЕ И ИЗХРАНВАНЕ	ЛЮБОПИТНИ ФАКТИ
Сакар планина	общини Тополовград и Свиленград	<p>Сакар е купообразна гранична планина в Югоизточната България в близост до реките Марица, Тунджа, Соколица и Сазлийка. Най-високата точка е връх Вишеград. През Сакар преминава линията на шосето Тополовград – Свиленград.</p> <p>Със своето изобилие от флора и фауна планинското възвишение представлява огромен интерес за учени и екологи. Тук е съсредоточено най-голямото разнообразие от грабливи птици в България, които са застрашени от изчезване.</p> <p>Дълги години районът на Сакар планина е бил затворен, поради това, че е гранична зона. Туристическата инфраструктура не е добре развита, но притежава огромен потенциал. Напоследък много разпространен е ловният и риболовният туризъм. За целта са създадени специално пригодени ловни хижи, а за желаещите да се научат да ловуват, хижарите предлагат и своеобразно обучение.</p> <p>По отношение на еко туризма Сакар</p>	Обектът е достъпен с кола.	Добри възможности за настаняване и изхранване в гр. Тополовград и Свиленград.	Освен със своите туристически и природни характеристики планината се отличава и с това, че съхранява ценни за историята ни следи. Тук се откриват останки от траките чак до Средновекието – тук се намират десетки долми, светилища и крепости от различни епохи. Тук също така се намира и най-голямата забележителност в района на Сакар планина – Устремския манастир „Св. Троица“. Сакар притежава и още забележителности – тук се намират 7 защитени местности и 6 природни забележителности, сред които са редица скални образувания и обекти от историческо значение.

Този документ е създаден в рамките на проект „Промотиране и развитие на природното и културното наследство на българо-гръцкия трансгранични регион чрез интелигентни и електронни инструменти“ (eTOURIST), финансиран по Програма за сътрудничество INTERREG V-A „Гърция-България 2014-2020“, съгласно Договор за БФП № B2.6c.07/09.10.2017. Проектът е съфинансиран от Европейския фонд за регионално развитие и от националните фондове на страните, участващи в Програмата за сътрудничество Interreg V-A „Гърция-България 2014-2020“. This document has been created within the framework of the Project „Promotion and development of natural and cultural heritage of Bulgarian – Greek cross-border region through smart and digital tools“ (eTOURIST), financed under the INTERREG V-A Cooperation Program "Greece-Bulgaria 2014-2020", Subsidy Contract No B2.6c.07/09.10.2017. The Project is co funded by the European Regional Development Fund and by national funds of the countries participating in the Interreg V-A "Greece - Bulgaria 2014-2020" Cooperation Programme.“

НАИМЕНОВАНИЕ	МЕСТОПОЛОЖЕНИЕ	ОПИСАНИЕ	ДОСТЪПНОСТ	ВЪЗМОЖНОСТ ЗА НАСТАНЯВАНЕ И ИЗХРАНВАНЕ	ЛЮБОПИТНИ ФАКТИ
		разполага с множество еко пътеки, които предлагат планински преходи, изпълнени с приключения в съчетание с неповторими природни гледки от дивата природа, която заобикала туристите.			
Вехтата църква	гр. Тополовград	Вехтата църква е пещера с неправилна форма и множество вдълбнатини и ниши по стените и сводовете, която е била използвана за църква през X век. Приблизителните й размери са 8м X 6м. Църквата не е оформяна допълнително, била е запазена естествената конфигурация на скалите, като почти всички ниши и плоскости са били изписани направо върху голия камък. Образи на светци, а на места и гръцки надписи се открояват по сводовете и високите ниши. За съжаление, в резултат на проникващата вода и ерозията, много образи и надписи едва личат, само една малка част са запазени по-добре. Между тях са тройката светии на един от сводовете. В средата е разположена Св. Парашкева, а в дясното е млад светец. Тези два образа са най-запазени в художествено отношение. В дясното от тях под друг наклон има допоясно изображение на "Богородица Оранта" (Молителка и закрилница). Ликът на Арахангел Михаил е	Обектът е достъпен с кола.	Добри възможности за настаняване и изхранване в гр. Тополовград	За историята и съдбата на Вехтата църква съществуват много и различни хипотези. Може би пещерата е била обитавана още през древността, а също и по време на най-ранното християнство, подобно на монашеските килии на Аладжа манастир. От сводовете на Вехтата църква сълзяла вода, която в миналото се смятала за светена и лековита. По време на големите празници Спасовден, Гергьовден, Св. Троица, Св. Апостоли Петър и Павел и др. тук идвали хора от близо и далеч, за да си измият болните тела и да получат изцеление.

Този документ е създаден в рамките на проект „Промотиране и развитие на природното и културното наследство на българо-гръцкия трансгранични регион чрез интелигентни и електронни инструменти“ (eTOURIST), финансиран по Програма за сътрудничество INTERREG V-A „Гърция-България 2014-2020“, съгласно Договор за БФП № B2.6c.07/09.10.2017. Проектът е съфинансиран от Европейския фонд за регионално развитие и от националните фондове на страните, участващи в Програмата за сътрудничество Interreg V-A „Гърция-България 2014-2020“. This document has been created within the framework of the Project „Promotion and development of natural and cultural heritage of Bulgarian – Greek cross-border region through smart and digital tools“ (eTOURIST), financed under the INTERREG V-A Cooperation Program „Greece-Bulgaria 2014-2020“, Subsidy Contract No B2.6c.07/09.10.2017. The Project is co funded by the European Regional Development Fund and by national funds of the countries participating in the Interreg V-A „Greece - Bulgaria 2014-2020“ Cooperation Programme.“

Седалище: 6300 Хасково, ул. „Цар Освободител“ 4
 Адрес за кореспонденция: Бизнес Инкубатор,
 6310 Клокотница, Община Хасково
 тел: ++359 38 66 50 21; факс: ++359 38 66 48 69
 e-mail: maritza@maritza.info
www.maritza.info

НАИМЕНОВАНИЕ	МЕСТОПОЛОЖЕНИЕ	ОПИСАНИЕ	ДОСТЪПНОСТ	ВЪЗМОЖНОСТ ЗА НАСТАНЯВАНЕ И ИЗХРАНВАНЕ	ЛЮБОПИТНИ ФАКТИ
		разположен горе в дясното, срещу входа на пещерата. Всички образи са изработени с четка, със земна охра, в една тоналност, като на места са по-плътни, а на места - по-леки и прозрачни (напр. нимбите около главите). При внимателно вглеждане могат да се открият и други следи образи (само образи, никъде сцени).			
Пещера "Бабини бозки"	с. Мрамор	Тя е дълга 324м Пещерата не е социализирана. Ако решите да влезете вътрешните ви е необходимо, поне добро осветление и ботуши. В началото коридора на пещерата е много тесен, но скоро се разширява и можете да се насладите на пещерните зали.	Обектът е достъпен с кола.	Добри възможности за настаняване и изхранване в гр. Тополовград	В пещерата няма много пещери образовани, през нея преминава малка рекичка водите на която местните хора казват че излизат при чешмите на манастира Св.Троица.
Водопад Кюмурлука	гр. Харманли	Естествения водопад е при язовир Кюмурлука като последния е с много добре изградена туристическа база и се стига до него по пътя за Маджарово, на 4 км. от гр. Харманли.	Обектът е достъпен с кола.	Добри възможности за настаняване и изхранване в гр. Харманли	Там се намира и защитената област - Дефилето
Водопад Куру-Дере	гр. Харманли	Естествен водопад в местността Куру-Дере.	Обектът е достъпен с кола.	Добри възможности за настаняване и изхранване в гр. Харманли	Там се намира и защитената област - Дефилето
Лесопарк "Кенана"	гр. Хасково	Кенана" е най-големият парк на територията на община Хасково (236,6 ха), намира се североизточно от града. Основната му част е	Обектът е достъпен с кола.	Добри възможности за настаняване и изхранване в гр. Хасково	Тук са разположени тенис кортовете, чиято база от 8 оборудвани игрища и професионални треньори е много

Този документ е създаден в рамките на проект „Промотиране и развитие на природното и културното наследство на българо-гръцкия трансгранични регион чрез интелигентни и електронни инструменти“ (eTOURIST), финансиран по Програма за сътрудничество INTERREG V-A „Гърция-България 2014-2020“, съгласно Договор за БФП № B2.6c.07/09.10.2017. Проектът е съфинансиран от Европейския фонд за регионално развитие и от националните фондове на страните участници в Програмата за сътрудничество Interreg V-A „Гърция-България 2014-2020“. This document has been created within the framework of the Project „Promotion and development of natural and cultural heritage of Bulgarian – Greek cross-border region through smart and digital tools“ (eTOURIST), financed under the INTERREG V-A Cooperation Program „Greece-Bulgaria 2014-2020“, Subsidy Contract No B2.6c.07/09.10.2017. The Project is co funded by the European Regional Development Fund and by national funds of the countries participating in the Interreg V-A “Greece - Bulgaria 2014-2020“ Cooperation Programme.“

НАИМЕНОВАНИЕ	МЕСТОПОЛОЖЕНИЕ	ОПИСАНИЕ	ДОСТЪПНОСТ	ВЪЗМОЖНОСТ ЗА НАСТАНЯВАНЕ И ИЗХРАНВАНЕ	ЛЮБОПИТНИ ФАКТИ
		<p>залесена. Тук са разпространени множество дървесни видове. Интересни в дендрологично отношение са „малкият и голям партер“, розариумът, дендриумът и „сухата река“. През парка минава широка пешеходна алея, дълга 2,5 км. Тя води до центъра на парковата композиция – изкуствено езеро и ресторант.</p> <p>В парка са разположени множество заведения, хотели, басейни, лятното кино, детски кът и спортни съоръжения.</p>			<p>добра за тенис и скюш. На „Кенана“ се намира и зоопаркът на град Хасково, разполагаш с терен от 9 дка и огромен брой различни животински видове, както и язовир „Сивата вода“.</p>

Този документ е създаден в рамките на проект „Промотиране и развитие на природното и културното наследство на българо-гръцкия трансгранични регион чрез интелигентни и електронни инструменти“ (eTOURIST), финансиран по Програма за сътрудничество INTERREG V-A „Гърция-България 2014-2020“, съгласно Договор за БФП № B2.6c.07/09.10.2017. Проектът е съфинансиран от Европейския фонд за регионално развитие и от националните фондове на страните, участващи в Програмата за сътрудничество Interreg V-A „Гърция-България 2014-2020“. This document has been created within the framework of the Project „Promotion and development of natural and cultural heritage of Bulgarian – Greek cross-border region through smart and digital tools“ (eTOURIST), financed under the INTERREG V-A Cooperation Program "Greece-Bulgaria 2014-2020", Subsidy Contract No B2.6c.07/09.10.2017. The Project is co funded by the European Regional Development Fund and by national funds of the countries participating in the Interreg V-A "Greece - Bulgaria 2014-2020" Cooperation Programme.“

